

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2017

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
JIHOČESKÉHO MUZEA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZA ROK 2017**

ČESKÉ BUDĚJOVICE 2018

VÝROČNÍ ZPRÁVA

*Jihočeského muzea v Českých Budějovicích
za rok 2017*

České Budějovice
2018

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice
Tel.: 391 001 501-550
<http://www.muzeumcb.cz>
E-mail: muzeumcb@muzeumcb.cz

ISBN: 978-80-87311-89-9

Zřizovatelem Jihočeského muzea v Českých Budějovicích je Jihočeský kraj.

Jihočeský kraj

Úvodník ředitele muzea

V lednu 2017 byly ukončeny některé výstavní projekty přecházející z roku 2016. Po více jak půl roce byla ukončena výstava S Podšumavanem na dvou kolech, která představovala historii organizované cyklistiky a cykloturistiky na jihu Čech a po Třech králích skončila i vánoční výstava Krása betlémů.

V únoru opět rozzářila výstavní sály Jihočeského muzea v Dukelské ulici již tradiční výstava prezentující krásu a rozmanitost orchidejí, bromélií, tilandsií a sukulentů. Celou výstavu realizovalo Jihočeské muzeum ve spolupráci se specializovanou českobudějovickou základní organizací Českého zahrádkářského svazu „Orchidea“. Výstava byla doplněna o tropické a subtropické plazy a hmyz. Součástí výstavy byly opět panely, z nichž mohli získat návštěvníci nové informace jednak o orchidejích rostoucích v našich zeměpisných šířkách a rovněž informace o orchidejích obecně. Velmi nás potěšilo, že v průběhu 10 dnů zavítalo do Jihočeského muzea více než 6000 návštěvníků. Zahájena byla rovněž výstava České šlechtické rodové ražby 16. a 17. století, která představuje tolarové a dukátové ražby mincoven předních českých šlechtických rodů a výstava Pestrobarevný svět neživé přírody, která na barvách, tvarech a vzorech minerálů a hornin ukázala, že příroda je tím největším umělcem.

V březnu byla ukončena výstava Tajemná Indonésie a na přelomu března a dubna pak výstavy Vltaviny a jiná přírodní skla a Sklo mnoha barev. Zahájeny pak byly dvě krátkodobé výstavy, a to výstava Velikonoce – svátky jara a vzkříšení, a Tvary ticha: výstava fotografií Evy Výborné.

V květnu byla veřejnosti představena výstava Klef a Blanský les – obraz krajiny, krajina v obrazech, která představila krásu Blanského lesa a jeho nejvyšší hory Kleti a zobrazení této krásy v dílech mnoha malířů. Otevřena byla rovněž výstava s názvem K poučení a zábavě – 140 let muzea v Českých Budějovicích, kterou jsme si připomněli 140. výročí založení Jihočeského muzea a představili jsme veřejnosti jeho jednotlivá oddělení včetně několika sbírkových předmětů. V pátek 26. května proběhla na tvrzi Žumberk Muzejní noc 2017. Bylo krásné počasí a do Žumberka přijelo za lidovými řemesly, komentovanými prohlídkami, módní přehlídkou s oděvy vyšívanými rybími šupinami, hudebními vystoupeními, divadlem a dobrým jídlem a pitím velké množství návštěvníků. Děti se nejvíce těšily z bazénů a kádí plných ryb a z možnosti zastřílet si z kuše a luku.

V červnu jsme otevřeli výstavu Obrázky z Doudlebska a Zbudovských blat z archivu Aloise Terše. Výstava českobudějovického učitele a malíře představila architekturu a drobné sakrální stavby Doudlebska a Zbudovských blat ve 40. a 50. letech 20. století a její součástí byly rovněž srovnávací fotografie Petra Luniaczka, které zachycují současný stav některých objektů z Teršových kreseb.

Na prázdniny jsme ve spolupráci se Statutárním městem České Budějovice nabídli v Radniční výstavní síni historii milovné veřejnosti výstavu Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích. Tato výstava představila návštěvníkům hlavní řemesla a živnosti provozovaná v Českých Budějovicích od 15. do 19. století včetně představení jednotlivých pro Budějovice důležitých cechů.

V sobotu 9. září proběhly za účasti hejtmanky Mgr. Ivany Stráské a dalších představitelů Jihočeského kraje Trocnovské slavnosti. Slavnosti organizačně zajišťovalo Jihočeské muzeum ve spolupráci se Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska Jihočeského kraje a Městem Borovany. Ukázky historických souborů, zbraní a zbrojí, historický jarmark, ukázky lidových řemesel a hudební a divadelní vystoupení přivedlo do Areálu Žižkova rodiště až 4000 návštěvníků. Ve čtvrtek 14. září byla zahájena výstava Jedny karty nestačí – barevný svět hracích karet. Výstava prezentovala karty jako malá umělecké díla v celé jejich rozmanitosti a prezentovaly se na ní sbírky sběratelů karet organizovaných v Klubu sběratelů karet. K výstavě byla znovu vydána sada mariášových karet českobudějovického kartýře Aloise Macháčka z druhé poloviny 19. století.

Příznivci hub se dočkali své oblíbené tradiční výstavy hub počátkem října, zejména díky obětavosti, zejména díky obětavosti a nasazení členů Mykologického klubu Jihočeského muzea. Mykologická

výstava se otevřela 3. října a byla, jako tradičně, opět hojně navštívena. Představeno bylo více než 350 druhů vyšších hub (plodnice těchto hub) a návštěvníci odcházeli spokojeni a poučení.

Od úterý 10. října se mohli návštěvníci těšit z výstavy Letem včelím světem – 150 let organizovaného včelařství na Českobudějovicku. Výstavu připravilo Jihočeské muzeum ve spolupráci s jihočeskými organizacemi Českého svazu včelařů a jmenovitě pak s PhDr. Marií Šotolovou. Výstava prezentovala historii včelařství a včelaření včetně starých úlů, medometů, perníkářských a včelařských forem. Podstatná část výstavy byla věnována významu včel a dalších opylovačů pro přírodu a lidstvo a moderním trendům a technologiím ve včelaření. K výstavě byl připraven velmi zajímavý edukační program, kterým prošlo více než 1000 žáků a studentů.

Na Den válečných veteránů v sobotu 11. listopadu byl za účasti paní hejtmanky Mgr. Ivany Stráské a slovinského velvyslance, jeho excelence, Leona Marce zahájen stěžejní výstavní projekt Jihočeského muzea pro roky 2017 a 2018, a to Výstava První světová válka – léta zkázy a bolesti doplněná o další výstavu Vzpomínky na sočskou frontu. Tuto výstavu jsme připravili ve spolupráci s Velvyslanectvím Slovinské republiky v Praze a Vojenským historickým ústavem v Praze. Výstava První světová válka – léta zkázy a bolesti je představena na více než 700 m² plochy, podílí se na ní více než 30 zapůjčitelů a je k ní připraven velmi kvalitní edukační program. Všichni zaměstnanci Jihočeského muzea, externí spolupracovníci i dodavatelé si za odvedenou práci zaslouží velké poděkování.

Na začátku prosince přišlo do Jihočeského muzea kouzlo Adventu a Vánoc. Byla otevřena vánoční výstava Betlémy Zdeňka Manna a historické perličkové ozdoby. Krásné vyřezávané betlémy, ozdoby ze skleněných perel a ukázky lidových řemesel spojených s Adventem a Vánoce dokázaly vytvořit v Jihočeském muzeu to správnou předvánoční a vánoční atmosféru. Rovněž doprovodné akce

Dne 11. listopadu 2017 zahájil velvyslanec Slovinska, pan Leon Marc, muzejní výstavu Léta zkázy a bolesti a zároveň výstavu Vzpomínky na sočskou frontu, kterou zapůjčilo Velvyslanectví Slovinska.

s adventními a vánočními zvyky přilákaly do muzea velké množství návštěvníků, kteří si chtěli připomenout Advent a Vánoce z časů našich babiček.

Rok 2017 byl také rokem zahájení realizace dvou pro Jihočeské muzeum velmi podstatných projektů financovaných prostřednictvím IROP z evropských fondů. Projekt „Rekonstrukce depozitárního objektu Jihočeského muzea v Ledenicích“ (zkrácený název Rekonstrukce depozitárního objektu Ledenice), který uspěl v 21. Výzvě IROP – Muzea – SC 3.1 byl zahájen předáním staveniště na konci května a do konce roku 2017 proběhla demolice stávajícího objektu a byla zahájena stavba objektu nového. Zahájen byl rovněž projekt „Stálá přírodovědná, archeologická a národopisná expozice v historické budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích“ (zkrácený název Stálá expozice Jihočeského muzea), který rovněž uspěl v 21. Výzvě IROP – Muzea – SC 3.1 a byl vybrán k realizaci. V posledních měsících roku 2017 proběhly schůzky k zadání restaurátorských prací, výroby modelů a replik sbírkových předmětů a dalších nezbytných záležitostí. Oba projekty budou pokračovat i v roce 2018.

Ing. František Štangel
ředitel muzea

Výstavu zahájila také Mgr. Ivana Stráská, hejtmanka Jihočeského kraje. Na fotografii během prohlídky.

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2017 přibyla do sbírek Jihočeského muzea díky sbírkotvorné činnosti řada nových sbírkových předmětů. V roce 2017 bylo do sbírek Jihočeského muzea zapsáno celkem 3 905 kusů nových sbírkových předmětů, zapsaných celkem pod 101 přírůstkovými čísly. Z toho bylo získáno: sběrem 1 010 kusů předmětů, koupí 2 434 kusy a dary 460 kusů sbírkových předmětů.

Na sbírkotvorné činnosti se podílela všechna uvedená oddělení, která se řídila dlouhodobými sbírkotvornými koncepcemi. Jedná se o následující oddělení: přírodovědné oddělení, oddělení společenských věd, archeologické oddělení a oddělení knihovny.

Archeologické oddělení

Záchrannými, předstihovými a systematickými archeologickými výzkumy v rámci hospodářských smluv, grantů a odborných projektů byl do sbírek získán materiál z 88 archeologických akcí v počtu 16 000 ks nálezů zejména keramiky, kostí, kovů a skla (6 přírůstkových čísel). Rovněž byl ukončen převod fondu nálezů z výzkumů bývalé expozitury Archeologického ústavu v Plzni na území Jihočeského kraje, který byl dosud uložen v Západočeském muzeu v Plzni, do sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Knihovna

V návaznosti na dlouhodobou sbírkotvornou koncepci fotodokumentace proměn města s jeho okolím a akcí muzea bylo do podsbírky fototéky pořízeno 902 snímků událostí a akcí ve městě a okolí a 5593 snímků bylo pořízeno v zájmu fotodokumentace muzejní činnosti (jako např. expozice, výstavy, zápůjčky, významné návštěvy, vernisáže výstav, křty nových publikací, Muzejní noc, přednášky, interiéry a exteriéry objektů muzea, pojistné události či stěhování sbírek). Celkem bylo v rámci fotografické dokumentace pořízeno 6 495 snímků.

Jako významnou sbírkovou akvizici lze uvést nákup 1000 negativů ze soukromých fotografických archivů Jiřího Hoschny a jeho otce Karla. Jiří Hoschna je profesionální a oceňovaný fotograf, člen skupiny FOTAM Domu kultury ROH, bývalý předseda okresního fotoklubu SČF v Českých Budějovicích. Fotografuje od roku 1956. Od roku 1968 vystavoval na více než 119 výstavách, na nichž získal 23 prvních cen, 12 druhých cen a 14 třetích umístění. V minulosti pracoval jako propagační fotograf Českého svazu výrobních družstev v Českých Budějovicích. Kromě dokumentace řady činností v jihočeském zemědělství a průmyslu, zachytil např. výstavbu panelových domů a význačných budov v Českých Budějovicích. Jeho hledáčku však ani neunikly momenty ze společensky významných

Ukázka nově získané fotografické dokumentace Jiřího Hoschny. Pohled do skladu výrobků českobudějovické smaltovny.

událostí i každodenního života ve 2. polovině 20. století. Soubor vybraných negativů svým zaměřením velmi vhodně doplní sbírku fototěky a svým charakterem vyhovuje plánu sbírkotvorné činnosti pro stávající fond, dokumentující život a dění v jižních Čechách ve 2. polovině 20. století. Dohodnutá cena po konzultaci s Národním technickým muzeem a Českým olympijským výborem odpovídá průměru cen na domácím trhu.

Fond odborné knihovny se akvizicemi, nákupy a dary rozšířil o 892 knihovních jednotek. Kromě darů byly nové akvizice z bohaté výměny a díky zařazení konferenčních sborníků či knižních darů z konferencí.

Jiří Hoschna zachytil také skupinu pracovnic smaltovny, které se na společné focení mimo výrobní linku stejně oblékly.

Přírodovědné oddělení

Vlastním sběrem a nálezovými doklady spolupracovníků především v rámci vědeckovýzkumných úkolů bylo do sbírek JČM zapsáno celkem 594 položek.

Entomologie: Proběhl sběr a terénní průzkum okolí Hluboké nad Vltavou, Příbrami, Trhových Svinů, Třeboňska a Blanského lesa, byla podniknuta i sběrná cesta na jižní Moravu do okolí Břeclavi, některé sběry byly uskutečněny i v rámci zahraniční cesty do Maďarska.

Botanika: V rámci monitoringu flóry jižních Čech byl ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou ČBS uspořádán botanický výzkum v různých jihočeských lokalitách.

Geologie: Na různých lokalitách v jižních Čechách pokračoval sběr nerostů a hornin se šokovými jevy, byly sebrány srovnávací vzorky šokového křemene s klencovou štěpností a štěpné klence doprovodného ankeritu na lokalitě Quartzberg v Namibii. Dále byly sebrány vzorky pseudotachylitových

brekciových žil z klasických lokalit historicky prvního popisu z meteoritického kráteru Vredefort v okolí města Parysu.

Mykologie: V rámci jižních Čech bylo sbíráno zejména v těchto oblastech: Třeboňsko, Novohradsko, Českokrumlovsko, Hlubocko. K získanému materiálu byla pořízena fotodokumentace *in situ* asi k ca 60 položkám – ve spolupráci s ing. J. Hláskem.

Dále bylo sbíráno v rámci mykologického průzkumu CHKO Horná Orava (SK).

Akvizice, nákupy, dary:

Průběžně byl získáván materiál pro mykologický herbář z poradny pro houbaře a od amatérských mykologů v regionu (zejména od členů MK JčM).

Zoologie: Celoročně probíhal sběr uhynulých obratlovců ve volné přírodě, kterého se kromě zoologa účastnili i externí spolupracovníci, kolegové z přírodovědného oddělení a veřejnost. Díky síti spolupracovníků mimo jiné i z Jihočeské zoologické zahrady Hluboká nad Vltavou bylo k pozdější preparaci získáno 37 ks ptáků, 28 ks savců a 1 plaz.

Do podsbírký geologie byla zakoupena sbírka, která čítá 121 ks nerostů.

Do podsbírký zoologie obratlovců byl externě zpreparován 1 dermoelastický preparát. Jihočeská zoologická zahrada Hluboká nad Vltavou darovala Jihočeskému muzeu 16 uhynulých zvířat, případně zvířat dodaných veřejností do záchranné stanice (9x pták, 6x plaz, 1x obojživelník), tyto obratlovci jsou připraveni na preparaci a postupně budou zpreparováni.

Do podsbírký botaniky bylo nakoupeno 1000 herbářových položek od R. Pauliče.

Oddělení společenských věd

U podsbírký UP: příprava a realizace 3 nákupních komisí (květen, srpen, prosinec).

Celkem sbírky UP prostřednictvím nákupů a darů rozšířeny o 179 ks předmětů (4 položky).

U podsbírký Národopisu: podsbírka byla rozšířena prostřednictvím nákupů o 187 předmětů a díky darům o 140 kusů. Podařilo se získat několik krojových souborů z Doudlebska, Kozácka a Blat, bytové textilie nebo formičky na cukroví. Nejvýznamnější akvizicí roku 2017 byl soubor koňských postrojů a povozů z pozůstalosti Anny Froňkové, který jsme zakoupili s podporou MK ČR.

U podsbírký Numismatika: podsbírka rozšířena o šest sbírkových předmětů.

U podsbírký Historie: podsbírka rozšířena formou nákupu o pohlednice místopisu jižní Čechy, příspěvkové známky k invalidnímu připojištění Německo 2. světová válka, nuž dřevěný rakouského vojáka 1. světová válka.

Pokračovala akviziční a sbírkotvorná činnost - trojrozměrný a dokumentační materiál k trampskému hnutí na jihu Čech.

Z předmětů vztahujících se k historickému období po roce 1945 byly nakoupeny prostřednictvím nákupní komise dva šicí stroje Minerva a firmy Karel Strnad. Dále zakoupeno 16 ks fotoaparátů, kamer, vybavení fotokomory ze 40. – 80. let z pozůstalosti pana Rubeše z Českých Budějovic.

Pokračovala akviziční a sbírkotvorná činnost u příležitosti celostátní zemědělské výstavy na Výstavišti České Budějovice – srpen, akvizice u příležitosti voleb konaných v roce 2018.

PÉČE O SBÍRKY

Archeologické oddělení

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 6 nových přírůstkových čísel (413 předmětů). Do II. stupně evidence bylo v programu DEMUS zapsáno celkem 120 karet.

Pokračovala revize fondu Dívčí Kámen. Celkem bylo zrevidováno 4500 předmětů.

Pokračovalo se v ukládání sbírek do nových kartonových krabic a prosklených regálů (celé nádoby) a ve vytváření nových lokačních seznamů. Pokračovalo se v ukládání drobných kovových předmětů v samostatné místnosti v rámci archeologického depozitáře.

V roce 2017 bylo konzervováno a restaurováno celkem 42 keramických nádob z archeologických výzkumů v Plavu (dálnice D3) a dalších lokalit z území jižních Čech (Rataje u Bechyně). Rovněž byla provedena základní konzervace nálezů z vybraných lokalit z fondu bývalé expozitury Archeologického ústavu v Plzni. Mimo JČM byla zajištěna konzervace kovových předmětů z depotů ze starší doby bronzové z Olešné a Kroclova. Pokračovala konzervace železných předmětů z trasy Zlaté cesty v úseku Horská Kvilda - Březník (za rok 2017) a z úseku dálnice D3 z úseku Nažidla - Dolní Dvořiště (za rok 2017). L. Töröková provedla přípravu, dokumentaci a instalaci předmětů (26 ks) pro výstavu „Výročí 140 let založení Jihočeského muzea“ a pro výstavu „Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích“ na radnici - 45 ks.

Knihovna

Všechny knihy a časopisy v odborné knihovně byly opatřovány čárovým kódem. Celkem 117 periodických titulů bylo zaevidováno, zkatologizováno bylo 983 jednotek, v rámci retrokatalogizace bylo zpracováno ve druhém stupni knihovní evidence 821 časopiseckých jednotek. Celkový výdaje na rozšíření fondu byly ve výši 133 000 Kč.

Celkový počet evidovaných knihovních jednotek v knihovně muzea je 134 812 knihovních jednotek.

Péče o historické knižní sbírky a knihovní fond probíhala kontinuálně během celého roku. Pravidelně byly prováděny kontroly depozitářů a průběžné úpravy uložení sbírek. Byly zakoupeny nové zvlhčovací jednotky do sbírkových depozitářů.

Dle interních směrnic byla na konci roku 2017 provedena Janou Klimešovou s ostatními pracovníci knihovny inventura veškerých skladových zásob publikací muzea a vyúčtování komisního prodeje všech periodických i neperiodických titulů muzea i spolupracujících partnerů při prodeji cizího zboží.

Tržby za odeslané publikace byly ve výši 137 574,- Kč. Prodej publikací má na starosti Jana Klimešová, která zároveň administruje on-line objednávky z e-shopu. Za knihovnu muzea také Jana Klimešová plnila oznamovací povinnost a odesílala všechny povinné výtisky a tisky muzea. Zajišťovala také distribuci 457 různým odběratelům a národní i mezinárodní výměnu periodik muzea za jiné odborné časopisy.

Prezentace vydaných publikací byla prováděna několika efektivními způsoby. Samozřejmostí je aktualizovaná on-line nabídka v e-shopu. Na www stránkách muzea bylo v on-line shopu vyřízeno 137 objednávek. Publikace knih vydávaných muzeem i výhodně zakoupené od jiných vydavatelů byly k prodeji nabízeny ve vitríně v hlavní budově i na pobočkách muzea. Publikace vydané muzeem byly nabízeny také na konferencích a při knižních křtech a jiných příležitostech.

S celkem 125 institucemi proběhl aktuální ročník mezinárodní a národní výměny publikací. V průběhu roku byly aktualizovány údaje v Souborném katalogu Národní knihovny.

Celkem bylo vyřízeno, zkontrolováno a prodlouženo 8 258 výpůjček, z toho 7 136 bylo výpůjček absenčních. Na pracovišti archeologického oddělení s pobočnou knihovnou s archeologickou literaturou byly nově zapsány všechny lokace, které dosud v hlavním katalogu chyběly. Čtenáři si tak mohou vyhledat nově i archeologickou literaturu přímo dle čísla knihy, na kterém je uložena na polici.

Přírodovědné oddělení

PÉČE O SBÍRKY

Evidence sbírek:

Přírodovědné oddělení zaevidovalo do I. stupně celkem 1 715 položek. Do II. stupně bylo zaevidováno celkem 4 133 položek na 1 712 katalogizačních číslech.

Pracovníci přírodovědného oddělení ve svých podsírkách připravili tabulky s elektronickou evidencí podsbírek k importu do sbírkového evidenčního systému Museion. (Mykologická tabulka obsahovala 13597 evidenčních čísel. U botaniky došlo k sjednocení a doplnění tabulky. Finální opravená tabulka má 98783 řádků. Všechny fotografie pořízené v rámci dekontaminace sbírky byly poskytnuty správcům databáze Museion, tabulka entomologie má 1722 evidenčních čísel. Zoologie má 2664 evidenčních čísel. Tabulka geologie má 12687 evidenčních čísel.

Pracovníci přírodovědného oddělení se účastnili školení týkajícího se práce s Museionem.

Revize, inventarizace

Entomologie: proběhla revize přírůstků roku 2017, bylo inventarizováno 1 439 ks předmětů na 113 evidenčních kartách, tím byla dokončena revize celého fondu entomologie.

Mykologie: v rámci periodické inventarizace bylo zveřejněno 3420 inventárních čísel.

Botanika: byla dokončena inventarizace celého fondu podsbírek. V roce 2017 bylo inventarizováno 27945 herbářových položek. Bylo dohledáno cca 800 položek nenalezených během revizí v předchozích letech a následně byl aktualizován lokační seznam. Nalezené nesrovnalosti byly následně vyřešeny.

Péče o sbírky

Všichni pracovníci prováděli průběžné kontroly stavu depozitářů a sbírkových předmětů (min. 2x měsíčně). Všichni odborní pracovníci udělali lokační seznamy svých depozitářů a průběžně je doplňují, v případě entomologie bude opraven lokační seznam po definitivní dekontaminaci sbírek od lindanu.

Mykologie: byly ukládány starší sběry do nově zakoupených herbářových krabic (prováděl L. Černý) a probíhala příprava sbírky na revizi v letech 2017 a 2018.

Botanika: v lednu a únoru 2017 bylo pokračováno v dekontaminaci sbírky ošetřené insekticidem lindanem. Byla dokončena fotodokumentace sbírky. Celkem bylo vyfotografováno 31164 herbářových položek, z toho 8164 v roce 2017. Fotodokumentaci prováděl F. Grycz a L. Černý. Fotografie označil F. Grycz tak, aby z nich mohly být vytvořeny podklady k odstranění chybné evidence této části sbírky. M. Lepší provedl kontrolu pojmenovaných fotografií a vytvořil seznam inventárních čísel, které byly následně navrženy k odpisu z důvodu jejich absence v herbářových položkách. Odpis těchto 16497 herbářových položek (3399 inventárních čísel) byl schválen MK na podzim roku 2017. V této chvíli je možné zahájení dekontaminace sbírky.

Entomologie: byly determinovány a uspořádány vlastní sběry, aby bylo možné je zapsat do II. stupně evidence (1 439 ks na 113 katalogizačních kartách). Probíhal import do sbírkového evidenčního systému Museion, kde je ještě třeba odstranit některé chyby. Byla zahájena dekontaminace sbírky ošetřené lindanem. Entomologická krabice ošetřená lindanem se vyfotografuje a potom se celý obsah přepíchá do nové krabice, nebo se z ní lindan vymete štětečkem. Po tomto se znovu pořídí fotodokumentace krabice. Toto dvojí focení se dělá z preventivních důvodů a případná chyba může být dodatečně rozpoznána

a opravena. Ke konci roku bylo přepíchnáno cca 170 krabic a z 80 krabic byl lindan vymeten. Je dodělána coleopterologická (brouci) část sbírky, jedná se o 60 363 ks a 235 evidenčních čísel, které jsou již dekontaminovány. Na dekontaminaci od lindanu se podílel dokumentátor L. Černý, který kromě toho, že se zabývá dekontaminací tak i plánuje směny jednotlivých pracovníků na používání digestoře. Společně s ním na dekontaminaci pracovali F. Grycz a J. Košová. F. Grycz kromě toho popisuje nové krabice a popisuje i fotografie krabic, krabice po popsání ukládá do mrazáků v badatelně entomologie a botaniky. Kurátor Z. Kletečka připravuje a navází sbírky k digestoři, a dekontaminované sbírky z mrazáků v badatelně entomologie a botaniky umísťuje do provizorních prostor v depozitáři. Po dekontaminaci celé skupiny sbírek (brouci, motýli ostatní hmyz) budou očištěny poličky v depozitáři a sbírky budou vráceny na původní místo. V roce 2018 bude dekontaminace lindanu v entomologii dokončena.

Dokumentátor L. Černý ve spolupráci s odbornými pracovníky pomáhal při ukládání, vymrazování a konzervaci sbírkových předmětů zoologie, entomologie, mykologie a botaniky (botanika cca 20 000 ks, entomologie mimo dekontaminace od lindanu cca 12 000 ks bylo vymraženo). Spolupracoval při zpracování pravidel bezpečnosti práce se sbírkami ošetřenými lindanem. Podílel se na instalaci výstav Orchideje sukulenty a jiné exotické rostliny a hmyzu, Výstavě hub a i následně likvidaci těchto výstav. Po celou dobu trvání výstavy hub pomáhala J. Košová. Při likvidaci výstav pomáhal i F. Grycz. Pro potřeby výstavy Letem včelím světem vytvářel nové preparáty, které byly na ní prezentovány. Pomáhal s přípravou exponátů a instalací výstavy K poučení a zábavě –140 let muzea v Českých Budějovicích. J. Košová se také podílela na skenování různých textů pro potřebu oddělení, ale hlavně Chánovy botanické kartotéky. Dokumentátor L. Černý se společně s J. Košovou podílel v botanické podsбірce na lepení herbářových položek (cca 1500 ks) a F. Grycz nalepil cca 5 000 ks revizních lístků do herbáře. V podsбірce entomologie se dokumentátor L. Černý podílel na revizi přírůstků za rok 2017, kdy bylo inventarizováno 1 439 ks předmětů na 116 evidenčních kartách. Společně s M. Gryczem zpreparovali cca 400 ks hmyzu opatřovali je lokálními údaji a nově zaevidované přírůstky označovali do druhého stupně přírůstkovými čísly (1439 ks). Provedl ve spolupráci s odbornými pracovníky dezinfekci badatelen (zoologie, entomologie a botanika) a depozitářů (zoologie, botanika, mykologie) dýmnicemi Dobil fumigátor (22. 5. 2017 a 6. 12. 2017). Dokumentátor poskytoval i další technický servis odborným pracovníkům.

Dokumentátorka S. Venclová pečovala o geologicko-mineralogické sbírky. Bylo prováděno postupně čištění sbírkových ukázek. Dále připravovala podklady k zápisu do I. stupně evidence (2 přírůstková čísla, celkem 121 ks), do II. stupně evidence zkatalogizovala 262 inventárních čísel (celkem 1358 ks), připravovala podklady pro revizi prováděnou v následujícím roce a zabývala se vybavováním agendy. Provedla z větší části deinstalaci výstavy „Vltavíny a jiná přírodní skla“.

Konzervace, preparace, ošetření proti škůdcům:

Byly provedeny pravidelné fyzické kontroly stavu sbírkových předmětů botaniky, zoologie, entomologie a mykologie. Nebylo zjištěno napadení sbírkových předmětů škůdci.

Nově získaný materiál byl před uložením do depozitáře vymrazován (podsбірky botanická, mykologická a entomologická). V entomologické podsбірce jsou starší sbírky ošetřeny lindanem. V zoologické podsбірce byly veškeré sbírkové předměty vracející se z výstav či zápůjček před uložením do depozitáře ošetřeny buď vymrazením, nebo fumigací. Bylo provedeno ošetření krabic s balky invetem a ošetření oken depozitáře biolitem. Došlo i ke změně nastavení klimatických parametrů v depozitáři.

Oddělení společenských věd

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 153 nových přírůstkových čísel (770 předmětů) do databáze. Do II. stupně evidence bylo v programu DEMUS a nově i MUSEION zapsáno celkem 348 karet (z toho 200 karet podsбірky historie). Pro potíže se zaváděním programu Museion nebylo více karet možné zapsat.

Proběhly tři nákupní komise (květen, srpen, prosinec).

V roce 2017 bylo restaurováno mimo JČM u podsírkou UP: 21 ks skla: UP 705, UP 683, UP 909, UP 939, UP 1487, UP 1499, UP 1585, UP 1589, UP 1627, UP 1783, UP 1840 a, UP 2171, UP 2206, UP 2594, UP 3103, UP 3801, UP 3832, UP 3885, UP 3910, UP 5368, UP 5457 a; 1 ks měděná truhla J 56 a mincovní kabinet MTB 759.

Konzervace v rámci muzea: celkem 62 ks.

U podsírkou národopisu byly mimo JČM předány k restaurování následující předměty: N 6493 blůza, N159 48 čepeček dětský, N6054 slunečník, N 14253 kostým, N2729 slunečník.

V rámci muzea ošetřeno 8 ks krucifixů z dep. v Ledenicích, byla provedena kontrola podmaleb v expozici na Žumberku a zajištění konzervátorkou – přelepení a drobné opravy u většiny podmaleb přímo na místě. Dále byla provedena očista a základní konzervace předmětů, především souboru pečiva, dřevo truhly, očista mokrou cestou v depozitáři Šrámkova ulice, očista před zahájením návštěvnícké sezóny v expozici na tvrzi Žumberk, základní očista předmětů před uložením do depozitáře – praní či zajištění vyčištění nově nabytých předmětů, vystavovaných či vrácených předmětů.

U podsírkou divadelního a hudebního archivu byly restaurovány mimo muzeum 2 kusy loutek.

Bylo započato s konzervací loutek z Malého divadla. Za tímto účelem byl přijat nový konzervátor p. M. Kocmich (od září 2017). Do konce roku 2017 bylo opraveno celkem 18 ks loutek.

Konzervace na výstavu k výročí muzea – cca 64 ks sb. předmětů – konzervátorské pracoviště JČM.

Další formy péče o sbírkové předměty:

Pravidelná kontrola a očištění sbírkových předmětů v expozicích na Buškově hamru, tvrzi Žumberk a v muzeu koněšpřežky.

Konzervátor dřeva

Průběžné provádění základního ošetření a konzervace předmětů pro potřeby výstavní. Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek konzervování sbírkových předmětů:

60 ks. Stojan na branný štít, kopie branného štítu, kopie hrncířského kruhu. Odborná pomoc při přípravě výstav a expozic. Pomoc při realizaci výstav „Řemesla a cechy“ a „První světová válka-léta zkázy a bolesti“. Realizace a účast na „Muzejní noci“. Kontrola a příprava objektů JČM na sezonu – Žumberk, Buškův hamr, Trocnov. Pomoc při stěhování sbírkových předmětů v depozitářích Ledenice, L. B. Schneidera, Dukelská.

Konzervátorka textilu a obrazů

Průběžné provádění základního ošetření a konzervace předmětů pro potřeby výstavní. Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek konzervování sbírkových předmětů: dokončení kompletace betlémů – 150 figur, konzervace kříže – 1 ks, konzervace a lepení keramických betlémových figur – 5 ks, kompletní konzervace obrazů - Madona (1 ks), portréty – 2 ks, jih. krajina – 4 ks, konzervace rámu 1ks, konzervace předmětů na Velikonoční výstavu – 10 ks, lepení papírových křídel 1 ks, retuše rámu 30 ks, čištění grafik – 30 ks, kompletní konzervace skříňového betlému – 1ks, očištění předmětů na výstavu – První světová válka – léta zkázy (20ks), malování kopie terče – První světová válka – léta zkázy (1ks), instalace výstavy – První světová válka – léta zkázy, konzervace loutek – 10 ks, instalace Vánoční výstavy, čištění ex. Žumberk.

Konzervátor kovů

Pravidelné kontroly sbírkových předmětů a jejich čištění. Realizace výstav Vzpomínky na sočskou frontu, Řemesla, Vánoce v poli 1914–1918. Kontrola a příprava na sezonu v objektech JČM

Žumberk, Trocnov, Buškův hamr. Pomoc při stěhování sbírkových předmětů v depositářích Ledenice, L.B. Schneidera a Dukelská. Odborné konzultace pro ostatní instituce a soukromé osoby. Konzervace a čištění sbírkových předmětů ze sbírek JČM, 60ks. Výroba replik pro edukační oddělení a stálou expozici. Příprava a realizace „Muzejní noci“.

Z jednání Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost JČM dne 23. května 2017.

KULTURNĚ OSVĚTOVÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

Z. Thomová a L. Töröková se podílely na realizaci výstavy „Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích“ v budově radnice v Českých Budějovicích a spolu s O. Chvojkou a P. Zavřelem také na chodbové výstavě „140 let Jihočeského muzea“ v hlavní budově. Všichni pracovníci oddělení pokračovali v přípravě stálé expozice pravěku a raného středověku v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

Pracovníci oddělení proslovili 39 přednášek z oboru archeologie pro veřejnost a referátů na odborných konferencích a sympozii, včetně 27. ročníku mezinárodní Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen/Oberösterreich.

Z. Thomová se podílela na přípravě a realizaci Mezinárodního dne archeologie v Jihočeském muzeu pro veřejnost a na vycházkách za úplňku na téma Středověká řemesla v Českých Budějovicích a na komentovaných prohlídkách Žižkova a Mikšova dvorce v rámci Trocnovských slavností.

O. Chvojka pravidelně přednášel na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity *Úvod do archeologie, Přehled pravěku a raného středověku, Doba bronzová a halštatská, Doba bronzová a starší doba železná ve střední Evropě, Svět člověka doby bronzové a železné, Suroviny středoevropského pravěku*, P. Zavřel pak téma *Doba římská a Doba stěhování národů*.

Zprávy o probíhajících archeologických výzkumech přinášely stránky regionálního tisku a regionální televizní a rozhlasové zpravodajství, zejména rozhovor na téma výstavy „Příběh města“ v Českém rozhlase 2 a o archeologických výzkumech v Českých Budějovicích (Piaristické náměstí a Solnice) pro IDNES (Z. Thomová). Byla rovněž provedena tisková konference na téma výzkumu mohyl přímo na lokalitě Plav, který probíhal v rámci předstihového výzkumu trasy dálnice D3 v úseku Staré Hodějovice – Kamenný Újezd (O. Chvojka a P. Zavřel).

Knihovna

Výstavní a expoziční činnost

V roce 2017 skončila pětiletá udržitelnost projektu Ryby a lidé – Rožmberkové a rybníkářství na jihu Čech a ve Waldviertlu. Z důvodu oblíbenosti a vysoké návštěvnosti bylo rozhodnuto, že tato výstava na tvrzi Žumberk v prostorách bývalé kočárovny potrvá ještě v letech 2018 a 2019 s obměnami vystavených exponátů a dle možností zapůjčitelů tak, aby nebyla narušena výstavní koncepce. V roce 2017 se konala na tvrzi Žumberk Muzejní noc, proto byly garantkou výstavy uskutečněny zvláštní autorské prohlídky. V měsíci srpnu 2017 proběhlo na tvrzi Žumberk odpoledne s bohatým kulturním programem. Přílehlým kostelem se rozezněly varhany a výstavou Ryby a lidé prováděla paní Historie, která měnila převleky.

Vedoucí knihovny kromě toho zajišťovala také udržitelnost projektu Významné milníky husitství v českých a německých dějinách. Do výstavní sezóny 2017 byly pořízeny nové exponáty jako např.: kožené popruhy na koně či šifř s erbem raka, který je hojně využíván při přednáškách v prostorách trocnovské expozice.

V zájmu pokračování úprav zeleně v areálu Památníku Jana Žižky v Trocnově se vedoucí knihovny podílela na realizaci projektu Regenerace zeleně v Památníku Jana Žižky z Trocnova z Operačního programu životního prostředí. Podílela se na přípravě a organizaci administrace výběrového řízení a po výběru dodavatele prací zajistila koordinační schůzky v muzeu i přímo na místě v Trocnově, kterých se účastnili zástupci LČR, AOPK, NPÚ a JČK.

Mimo Jihočeské muzeum vedoucí knihovny zajišťovala projektovou spolupráci muzea s Městem Rudolfov, pro jehož Hornické muzeum je Jihočeské muzeum partnerem projektu z prostředků ROP NUTS II Jihozápad – 3. 1 C, a to až do konce roku 2020.

Výstava Krása knižních vazeb připravená Státním okresním archivem a Jihočeským muzeem v roce 2016 se v roce 2017 dostala do dalších 7 knihoven a archivů v České republice. Putovní výstavní cyklus byl ukončen v Moravském zemském archivu, kde byla 14. února 2017 slavnostně zahájena poslední výstava v rámci putování této výstavy. Vernisáž proběhla v prostorách Moravského zemského archivu v Brně, Palachovo náměstí 1. Výstava zde byla velmi zdařile nainstalována ve výstavních prostorách, kam se pohodlně vešly úplně všechny exponáty a ještě ukázky vybraných restaurátorských prací. Na výstavě byly použity nejen panely z Jihočeského muzea, ale také informační panely o restaurování historických knih, které velmi pěkně připravil jihlavský archiv. Výstava Krása Knižních vazeb byla po ukončení prezentována v září 2017 na Celostátním semináři knihovníků muzeí a galerií při Knihovnické komisi AMG ČR v Západočeském muzeu v Plzni jako příklad efektivní výstavní spolupráce knihoven a archivů nejen od vyhlášení daného ročníku knihvazačské soutěže, ale i v následném putování po českých knihovnách a archivech. V konferenčním příspěvku Heleny Stejskalové a Vlastimila Koldy s názvem Výstava knih ze IV. knihvazačské přehlídky

– spolupráce Jihočeského muzea a Státního okresního archivu v Českých Budějovicích byly uvedeny také všechny spolupracující a vystavující organizace. Kniha Obrázky ze starých Budějovic – Město a krajina v kresbách Friedricha Blumentritta od V. Koldy, H. Stejskalové a D. Kováře, která byla předmětem soutěžní vazby a vyšla ve druhém vydání vázaná a prodejná, již není k dispozici. První vydání bez vazby vytištěné v tiskárně Ministerstva vnitra bylo rozebráno také, neboť o nesvázanou knihu projeví knihvazači nebývale velký zájem již v době vyhlášení soutěže. Je nutné poděkovat vedení Státního oblastního archivu v Třeboni za podporu celého výstavního projektu a pomoc při organizaci.

Za knihovnu muzea připravila vedoucí knihovny H. Stejskalová výběr sbírek k historii knihařů a knih-tiskařů v Českých Budějovicích na výstavu o starých řemeslech do Radniční výstavní síně v období červenec-srpen 2017. Tuto výstavu připravila Nora Jelínková, náměstkyně ředitele. Do koncepce zahrнула i uvedená řemesla. Pro znázornění kontinuity a udržení tiskařského řemesla zapůjčil velmi ochotně soubor literek, naběraček olova a jiných předmětů ředitel tiskárny Josef Posekaný, za což patří díky jemu i dalším spolupracovníkům z této dlouholeté budějovické tiskárny.

Všechny knihovnice i fotografka připravily ukázky z knihovnických sbírek a fondů na výstavu K poučení a zábavě 140 let muzea v Českých Budějovicích.

Vedoucí knihovny vybrala a zapůjčila vhodný výstavní fundus a exponáty z majetku muzea pořízené na výstavu o zednářích na další výstavu o jiné skupině jihočeských zednářů, která se konala ve výstavních prostorách na zámku v Dubu u Prachatic od podzimu 2017 do léta 2018.

Vedoucí knihovny se podílela na programové přípravě, dramaturgii a moderování čtvrtého ročníku Trocnovských slavností, které se konaly 9. září 2017 v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova.

Fotografka muzea Helena Motyčková se podílela na dokumentaci všech výstav a dle požadavků rovněž na přípravě fotoalb, bezpečnostních alb, prezentačních a propagačních snímků i dalších výstavních aktivit muzea.

Plakát na výstavu v Moravském zemském archivu v Brně.

Štít s erbem raka od Jana Šauera jako nový exponát pro sezónu 2017 v trocnovské expozici o Janu Žižkovi.

Všemi návštěvníky oblíbený bazének se živými rybami zapůjčilo na akci na tvrzi Žumberk Rybářství Nové Hrady.

Z muzejní noci na Žumberku v roce 2017. Ukázka doprovodného programu s výtvarnou činností.

Přednášková činnost

V průběhu roku 2017 přednesla vedoucí knihovny celkem 19 přednášek pro 860 posluchačů.

Vedoucí knihovny také v roce 2017 spolupracovala v oblasti přednáškové činnosti zejména s Městskou organizací Svazu důchodců v Českých Budějovicích s přednáškovým sálem v ulici Roháče z Dubé. Pro seniory a absolventy Univerzity 3. věku při Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity připravila přednášky na vybraná témata. Dále se přednášek zúčastnila veřejnost v různých místech kraje, kde se vyžádané přednášky konaly, a studenti Jihočeské univerzity.

Spolupráce se školami a Jihočeskou univerzitou

Vedoucí knihovny přednášela na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity 1 výběrový semestrální cyklus na téma: *Muzejní výstavní management* pro posluchače 2. a 3. ročníku Kulturních studií na Ústavu dějin věd o umění. Celkem 8 posluchačů přednáškového cyklu absolvovalo předepsanou týdenní praxi v knihovně muzea.

Ve spolupráci s Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity byla vedoucí knihovny konzultantem 2 bakalářských a oponentem 1 bakalářské a 1 diplomové práce.

Vycházky

V roce 2017 zajistila vedoucí knihovny jako místopředsedkyně Historického klubu celkem 3 vycházky za historií města.

Prezentace a propagace

Fotografka se tvůrčím způsobem podílela na přípravě plakátů, pozvánek, fotografií na web a facebook muzea a dalších propagačních materiálech.

Knihovna muzea přispívala do Souborného katalogu ČR a do SKATU souborného katalogu knihoven s Claviem. Knihovnice aktualizovaly a doplňovaly údaje v on-line katalogu knihovny muzea.

Knihovnice a administrátorka skladu publikací Jana Klimešová průběžně doplňovala prodejní prezentaci publikací vydaných muzeem a také aktualizovala on-line nabídku knih vydaných muzeem v e-shopu na stránkách muzea.

Vedoucí knihovny byla zástupcem muzejních knihoven Jihočeského kraje ve výboru oborové Knihovnické komise při AMG.

Dne 15. 3. 2017 oddělení knihovny zajistilo v Jihočeském muzeu uspořádání setkání knihovníků a konání valné hromady jihočeské regionální organizace Svazu knihovníků a informačních pracovníků.

Pro potřeby jihočeské televize a rozhlasu za účelem propagace výstav a expozic poskytla H. Stejskalová podklady či rozhovory. Celkem se zúčastnila tří živých 45-minutových vysílání ve dnech 16. 5., 28. 7. s 6. 11. ve vysílání pořadu Fontána a Rádio Junior.

Vedoucí knihovny připravila s M. Dvořákem prezentaci interaktivních prvků v expozicích a výstavách Jihočeského muzea pro konferenci DIGI 2017, která se konala dne 15. 11. v Akademii věd ČR v Praze na Národní třídě.

Přírodovědné oddělení

Expoziční činnost:

Všichni odborní pracovníci oddělení pokračovali v přípravě projektu nové expozice „Příroda jižních Čech, živá příroda a neživá příroda“.

Výstavní činnost:

Pracovníci přírodovědného oddělení připravili v roce 2017 celkem 3 výstavy v JČM a na dvou výstavách v JČM se spolupodíleli, u 1 výstavy byli jenom garanti a 1 výstavu připravili mimo JČM.

Všichni kurátoři přírodovědného oddělení JČM prezentovali své podsbírky na výstavě „K poučení a zábavě -140 let muzea v Č. Budějovicích“, kde geologickou vitrínu připravil kurátor P. Rajlich a dokumentátorka S. Venclová.

Dále kurátoři podsbírek entomologie, zoologie a botaniky se podíleli i na přípravě exponátů pro výstavu „Letem včelím světem“, spolupracovali s edukačním oddělením na programech pro děti a mládež.

Mykolog M. Beran připravil „Výstavu hub“ v JČM, zabýval se organizační prací a realizací (ve spolupráci s Mykologickým klubem JČM), odbornou garancí, spoluprací s edukačním oddělením na programech pro děti a mládež (2.–6. 10. 2017)

Dále připravil výstavu hub v Botanické zahradě VOŠ a SZEŠ v Táboře ve dnech 8.–9. 10. 2017 včetně přípravy, sběru hub, instalace, odborné garance a výkladu pro žáky škol.

V tomto roce entomolog Z. Kletečka opět organizoval Tradiční výstavu orchidejí sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu (3. 2.–12. 2. 2017). Výstava byla opět doplněna 30 panely informujícími o orchidejích s důrazem na naše orchideje i panely na téma sukulenty, kaktusy, chovaný hmyz a ostatní bezobratlí. Na chodbě byly ukázky chovaného hmyzu v insektáriích. Na výstavu se přišlo podívat rekordních 6 300 návštěvníků. K výstavě byla opět vytvořená i skládačka s popisem a radami pro pěstování zajímavých orchidejí a kaktusů. Entomolog byl také garantem výstavy „Tajemná Indonésie – Tamtamy času“ firmy Livingstone R. Švaříčka, která začátkem roku 2017 končila.

Geolog P. Rajlich ve spolupráci s dokumentátorkou S. Venclovou udělali v Jihočeském muzeu výstavu „Pestrobarevný svět neživé přírody“ a v září deinstalovali výstavu „Vltavíny a jiná přírodní skla“.

Přednášková činnost:

Pracovníci přírodovědného oddělení organizačně zajistili pro veřejnost celkem 10 přednášek externistů: Z toho 3 přednášky externistů a 1 diskusní odpoledne byly uspořádány ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti, 3 přednášky ve spolupráci s Mykologickým klubem JČM (2 externisté a jeden člen MK JČM) a 3 ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České společnosti entomologické.

Pracovníci přírodovědného oddělení přednesli celkem 7 přednášek, z toho 3 vlastní přednášky pro veřejnost realizované v JČM a 4 přednášky realizované mimo JČM.

Mykolog přednesl 2 přednášky v rámci programu Mykologického klubu JČM a na 2 přednášky zajistil externisty. Dále se podílel na přípravě přednášky „Novinky našeho pátrání po čepičkách v České republice“ a v rámci semináře „Novinky studia velkých hub“, NM Praha (20. 5. 2017)

Geolog a dokumentátor realizovali populárně naučné přednášky pro děti ve vědecké knihovně na Májí. Geolog prováděl komentované prohlídky výstavy „Vltavíny a jiná přírodní skla“.

Entomolog uspořádal 4 přednášky pro veřejnost, z toho 1 vlastní a 3 přednášky externistů v rámci programu Jihočeské pobočky České společnosti entomologické při Jihočeském muzeu. V tomto cyklu uskutečnil rovněž vlastní přednášky: „Saproxylický hmyz a rozpoznávání jeho přítomnosti na stromech“ (11. 2. 2017). Na 22. veletrhu muzeí ČR v Třebíči přednesl přednášku „Přístup dětí k přírodovědné výchově v průběhu posledních 40 let na příkladech entomologického kroužku.“ (24. 5. 2017).

Botanik uspořádal 3 přednášky a jedno diskusní odpoledne ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti při Jihočeském muzeu.

Vycházky:

Pracovníci přírodovědného oddělení uspořádali 11 terénních exkurzí pro veřejnost.

Entomolog uspořádal tradiční entomologickou vycházku se zaměřením na saproxylický hmyz pro veřejnost do okolí Hluboké n. Vlt. (24. 6. 2017), jednu entomologickou vycházku na Klef jen pro členy entomologického kroužku (20. 5. 2017) a dvoudenní výpravu entomologického kroužku do okolí Dívčího kamene (24.–25. 6. 2017).

Mykolog uspořádal 2 letní mykologické vycházky pro veřejnost (Staré Hutě 13. 8. 2017 a Pohoří na Šumavě 27. 8. 2017)

Zoolog vedl ornitologickou vycházku pro klubovnu Rychnov u Nových Hradů (13 účastníků).

Botanik vedl 5 botanických exkurzí: 27. 5. 2017 – Za rostlinami do okolí Vrbenských rybníků, (vedli Martin Lepší a Petr Lepší. 50 účastníků) a vedení 4 exkurzí v rámci floristického kurzu ČBS v Jindřichově Hradci (2.–9. 7. 2017).

Spolupráce se školami:

Pracovníci přírodovědného oddělení spolupracovali především s Přírodovědeckou, Zemědělskou a Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity a na různých vzdělávacích akcích pořádaných různými školskými subjekty.

Botanik spolupracuje s PřF JU a PřF UK v rámci vědeckovýzkumného úkolu „Taxonomický výzkum rodu Sorbus a Rubus.“ Poskytoval konzultace studentce P. Kunzové v rámci Středoškolské odborné činnosti (Gymnázium Trhové Sviny).

Zoolog prováděl revize preparátů na ZŠ Borovany a poskytl konzultaci zaměřenou na uložení a ochranu sbírek na gymnáziu Jindřichův Hradec (společně s dokumentátorem).

Mykolog provedl odborný výklad pro žáky škol na výstavě hub v Táboře.

Entomolog se účastnil organizace okresního a krajského kola Biologické olympiády v kategorii A, B, C, D a zasedal v porotě, podílel se na hodnocení prací krajského kola Středoškolské odborné činnosti v oborech ochrana přírody, zemědělství a lesnictví, prováděl komentované prohlídky k výstavě „K poučení a zábavě - 140 let muzea v Českých Budějovicích“. Entomolog také provedl oponenturu obhajoby 1 diplomové práce na ZF JU.

Geolog prováděl komentované prohlídky k výstavě „Vltaviny a jiná přírodní skla“. Vedl a dohlížel na vypracování 3 prací SOČ, dostal ocenění předsednictva ČVTS za odbornou přípravu J. Váchy v SOČ. Připravoval za pomoci edukačního oddělení Geologicko-mineralogickou olympiádu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Zúčastnil se jako předseda komise pro geologii a geografii krajského a celostátního kola SOČ. Vedl odborné geologické exkurze pro žáky gymnázia v rámci týdenního adaptačního kurzu ve středisku ekologické výchovy „Dřípatka“. Vedl práci SOČ J. Váchy.

Prezentace a propagace:

Všichni pracovníci oddělení se podíleli na propagaci výstav, popularizaci muzejní práce v médiích. Všichni kurátoři podsbírek pravidelně aktualizují webové stránky Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Všichni kurátoři přírodovědného oddělení (botanika, zoologie, entomologie, mykologie, geologie) se zúčastnili živého vysílání v Českém rozhlasu a natáčení seriálu Českého rozhlasu s názvem „Co dělají“. Kurátoři přírodovědného oddělení (zoologie, entomologie, mykologie) napsali text pro časopis Muzejníček.

Mykolog v oblasti prezentace a propagace expozic, výstav, výzkumných a dokumentačních úkolů poskytl navíc několik interview pro regionální tisk, rádio a televizi – zejména v době výstavy hub v JČM. Podílel se na aktualizacích webové prezentace Mykologického klubu JČM a připravil další pokračování seriálu „Hleďte v jižních Čechách“.

Entomolog připravil relaci v Jihočeském rozhlasu a pro Jihočeskou televizi a 4 kratší rozhovory pro lokální tisk a televizi před Tradiční výstavou orchidejí sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu, kromě toho také hovořil v rozhlasové reportáži z výstavy 4. 2. 2017.

Oddělení společenských věd

Historička/historik umění

Příprava a realizace výstavy: Jedny karty nestačí, Tvary ticha: výstava fotografií Evy Výborné, Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích, Letem včelím světem, Vzpomínky na sočskou frontu, Kleť a Blanský les, K poučení a zábavě – 140 let muzea, Vánoce v poli, ČSLA – Pohraniční stráž – Lidové milice, Vzpomínky na druhou světovou válku.

Spolupráce na výstavách: První světová válka – léta zkázy a bolesti a Vzpomínky na sočskou frontu Zápůjčky v rámci edukace.

Deinstalace výstav z předchozího roku: Mnoho barev skla, S Podšumavanem na dvou kolech.

Etnografka

Příprava a realizace velikonocní výstavy „Svátky jara a Vzkříšení“ v JčM 17. 3.–23. 4. 2017.

Příprava a realizace výstavy „Obrázky z Doudlebska a Zbudovských Blat“ v JčM 16. 6. 2017–27. 8. 2017.

Příprava výstavy pro obec Dříteň „Svaté obrázky“ - textové a obrazové podklady 15.–16. 7. 2017.

Spolupráce na výstavě k výročí JčM (národopisná část s Irenou Tauerovou).

Příprava a realizace vánoční výstavy „Betlémy Z. Manna a Perličkové ozdoby Aleny Gondekové“ 1. 12.–7. 1. 2018.

Kurátorka divadelního a hudebního archivu

Spolupráce na přípravě výstavy k 140. výročí muzea – duben + říjen 2017.

Pomoc při instalaci výstavy k 1. světové válce – listopad 2017.

Počátek příprav výstavy Retrohrátky: sbírka hraček a panenek manželů Šídlových – návštěva Šídlových, zmapování sbírky, fotodokumentace, příprava výstavního listu – realizace duben 2018.

Numismatička

Realizace výstavy K poučení a zábavě. 140 let muzea v Českých Budějovicích (ve spolupráci s kurátory ostatních sbírek), realizace výstavy Císařovna Marie Terezie na mincích a medailích pro Galerii České spořitelny v Praze. Pomoc při realizaci výstavy První světová válka – léta zkázy a bolesti.

Historik novějších dějin

Spolupráce na výstavě: První světová válka – léta zkázy a bolesti.

Spolupráce na výstavě k výročí muzea K poučení a zábavě. 140 let muzea v Českých Budějovicích.

Historik nejnovějších dějin

Spolupráce na výstavě k výročí muzea K poučení a zábavě. 140 let muzea v Českých Budějovicích.

Příprava a realizace výstavy v prostorách Letiště České Budějovice k historii letectví v Českých Budějovicích – duben, květen 2017.

Hlavní garant výstavy První světová válka – léta zkázy a bolesti – příprava a realizace výstavy. Slavnostní vernisáž proběhla 11. 11. 2017.

První návštěvníci na výstavě Jedny karty nestačí.

Z výstavy o bojích na sočské frontě.

Výstava o průběhu bojů na sočské frontě byla díky pracovníkům muzea a sběratelům významně rozšířena a obohacena o velký počet trojrozměrných exponátů. Na výstavě se podíleli Jan Török a Mgr. Hynek Rulišek, garant výstavy.

Výstava Letem včelím světem se těšila diváckému zájmu. Výstavu připravila PhDr. Marie Šotolová ve spolupráci s oddělením edukace a ve spolupráci s oddělením společenských věd.

Edukační oddělení

Edukační oddělení v roce 2017 naplňovalo své cíle stanovené ve vzdělávací koncepci Jihočeského muzea. Úspěšně probíhaly edukační programy „Město v proměnách času, Svět orchidejí a sukulentů, Tajemná Indonésie, Po stopách koněšpřežky, Poznej houby zblízka.“

Zároveň byly navrženy nové programy „Svátky jara a Vzkříšení.“ Rozvíjel se i projekt muzejních kuffíků s edukačními programy podpořený Nadací ČEZ. Muzejní pedagogové také připravili externí edukační programy například na muzejní noc na Žumberku, Trocnovské slavnosti a akci Krumbenowe v Českém Krumlově. V roce 2017 také proběhl třetí ročník Mineralogicko-geologické olympiády, kterou garantoval geolog Jihočeského muzea RNDr. Petr Rajlich, CSc.

Celková návštěvnost na různých edukačních programech a akcích v roce 2017 byla 9 280 osob. Stejně jako v roce předchozím se jednalo nejen o děti a žáky z MŠ, ZŠ a SŠ s doprovodem, ale programů se účastnili též senioři a skupiny se sociálním či zdravotním znevýhodněním. Pro tuto návštěvnickou kategorii byly programy speciálně upraveny, aby splňovaly jejich potřeby.

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích získalo nadační příspěvek od Nadace ČEZ na projekt „Muzejní kuffíky II.“ ve výši 200 000,- Kč na pokračování úspěšného projektu z předešlého roku. Prozatím byly nabízeny tři moduly edukačních programů: „Život v době kamenné – lovci a sběrači,“ „Život v době kamenné – první zemědělci,“ „Život v době bronzové – využívání prvních kovů.“ Kuffíky obsahují hmotné rekonstrukce denní potřeby lidí. Nově se nabídka rozšířila o „Život v době železné – rozvoj řemesel,“ „Život v době římské – neklidné sousedství,“ „Život v době stěhování národů – Slované na našem území“ a „Život v době románské – Čechy v době knížecí.“

Muzeum tak interaktivní formou zpřístupňuje prezentaci daných období. Díky těmto didaktickým pomůckám je do výuky zapojeno více smyslů a muzejní kuffíky se tak stávají velmi efektivní pomůckou i pro osoby se zdravotním znevýhodněním. Současně byly opět na tři měsíce formou výpůjčky poskytnuty Archeoskanzenu Chotěbuz Podobora Muzea v Českém Těšíně.

Ukázka z akce o barokní architektuře pro děti během Dne památek 2017.

Nadále muzeum spolupracuje s významným partnerem KOH-I-NOOR HARDTMUTH, a. s. Ten se stal výhradním dodavatelem výtvarných potřeb pro edukační činnost v Jihočeském muzeu.

Personálně mělo edukační oddělení v první polovině roku 2017 dva muzejní pedagogy na plný úvazek a jednoho na poloviční úvazek, od září 2017 nastoupil další pedagog na poloviční úvazek.

Jihočeské muzeum se zapojilo také do edukačního programu Krumbenowe 2017.

Edukační oddělení připravilo Včelí den s bohatou programovou nabídkou.

Oblíbené malování velikonočních kraslic.

Archeologické oddělení

V roce 2017 realizovalo 24 záchranných a předstihových archeologických výzkumů v okresech České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Tábor, Písek a Prachatice. Z toho 6 akcí na území městských památkových rezervací a zón, archeologických rezervací a nemovitých kulturních památek. 64 archeologických akcí bylo realizováno při liniových stavbách.

Vedle standardních archeologických akcí pokračovali pracovníci oddělení v řešení vědeckovýzkumných projektů.

Ondřej Chvojka – vědeckovýzkumný projekt: **Starší doba bronzová v jižních Čechách**. Řešitel zpracoval, vyhodnotil a publikoval nové depoty starší doby bronzové, provedl řadu terénních prospekci a drobných průzkumů lokalit z doby bronzové. Rovněž pokračoval v projektu **Doba bronzová na Bechyňsku**, v jehož rámci provedl podrobné povrchové průzkumy v daném regionu a také několik drobných záchranných výzkumů. O. Chvojka s kolegy z FF JU, KAR ZČU Plzeň a ARÚ Praha rovněž připravil projekt pro GA ČR na zpracování a vyhodnocení nálezů z mladobronzového sídelního areálu v Březnici u Bechyně a na konci r. 2017 tento projekt získal (realizace v letech 2018-2020).

Petr Zavřel – vědeckovýzkumné projekty: **Doba římská a doba stěhování národů v jižních Čechách**. Bylo zahájeno zpracování materiálu ze sídlišť doby římské v Zalužanech a v Sedlci (výzkumy Archeologického ústavu v Praze a bývalé expozitury v Plzni). I v druhém badatelském úkolu **Zlatá cesta** pokračoval, ve spolupráci s F. Kubů z Prachatického muzea v Prachaticích, v dokumentaci této významné středověké komunikace vedoucí z Pasova do Kašperských Hor v úseku Horská Kvilda – Březník. V roce 2017 byly podle lidarových snímků zjištěny nové, v terénu dochované pozůstatky, nezachycené průzkumem z let 2014–2016.

Z. Thomová – vědeckovýzkumný projekt: **Archeologické prameny k pohřbívání ve městě České Budějovice od jeho založení do novověku (pohřební ritus a hmotná kultura)**. V jeho rámci zpracovala archeologický výzkum hřbitova u kostela sv. Mikuláše a na Piaristickém náměstí v Českých Budějovicích do podoby nálezové zprávy.

Knihovna

H. Stejskalová pokračovala v evidovaném badatelském úkolu **Doplňky ke kulturním dějinám jižních Čech se zaměřením na vzdělanost – rozvoj školství, možnosti profesního a zájmového vzdělávání, nakladatelství, tiskárny a knihovny na jihu Čech v letech 1918-1938**. Další výstupy byly prezentovány formou 4 přednášek pro širokou veřejnost a přednášky pro seniory v rámci U3V a jednou přednáškou pro odbornou knihovědnou konferenci v Jindřichově Hradci na téma Knížní kultura 19. století. Nové poznatky byly také prezentovány v živém rozhlasovém vstupu ke Dni vzdělanosti.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení v roce 2017 systematicky dokumentovali různé složky přírodního prostředí jižních Čech (na různých modelových územích) s cílem podchytit jejich dynamiku a vývoj. Dále dle legislativy ochrany přírody prováděli sběr dokladového materiálu, záchrannou dokumentaci.

V roce 2017 pracovali pracovníci přírodovědného oddělení na 5 vědeckovýzkumných úkolech.

ZOOLOG

Vědeckovýzkumný úkol:

Průzkum fauny drobných zemních savců jižních Čech

V rámci vědeckovýzkumného úkolu bylo realizováno 7 dní terénních cest a 8 dní zpracovatelských prací. Vlastním sběrem a sběrem spolupracovníků bylo získáno 24 ks drobných savců určených k preparaci. V rámci probíhající budkové studie se v jedné z vyvššených budek podařilo doložit reprodukci norníka rudého (*Clethrionomys glareolus*).

ENTOMOLOG

Vědeckovýzkumný úkol:

P 4. Společenstva a rozšíření xylofágního a saprofytického hmyzu v jižních Čechách

Pokračování dlouhodobého úkolu, celkem proběhlo 11 dní terénních cest a 8 dnů zpracování materiálu. Byly provedeny srovnávací sběry a měření požerků v modelových oblastech na území jižních Čech. Jednalo se o terénní průzkum okolí Hluboké nad Vltavou, Protivína, Třeboňska a Blanského lesa pro srovnání bionomických údajů byla podniknuta i sběrná cesta na jižní Moravu do okolí Lanžhotu a Břeclavi. Do sbírky bylo získáno cca 250 kusů a zaevidováno do I. stupně evidence.

MYKOLOG

Vědeckovýzkumný úkol:

Poměry v mykoflóře Třeboňska (prováděn ve spolupráci s J. Hláškem)

Byl proveden terénní průzkum, celkem proběhlo 5 jednodenních terénních cest a 10 dnů zpracování a determinace materiálu (včetně sběrů z předchozích let). Současně probíhala fotodokumentace nálezů (ve spolupráci s Ing. J. Hláškem).

BOTANIK

Vědeckovýzkumný úkol:

1. Taxonomický výzkum rodu *Sorbus* a *Rubus*

Byl proveden terénní průzkum lokalit, ze kterých byl v databázích udáván výskyt jeřábů (střední Čechy, okolí Dukovan). Na ověřených lokalitách byly odebrány vzorky jeřábů do herbáře JČM a na FCM a molekulární analýzy. Výzkum byl proveden ve spolupráci s Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví. Byl započat terénní průzkum rozšíření *Sorbus rhodantha* na Manětínsku.

Dokumentační úkol:

Monitoring flóry jižních Čech

S Jihočeskou pobočkou ČBS byl uspořádán kolektivní botanický výzkum *Thymus serpyllum* na Třeboňsku (21. 7.–23. 7.). Výzkum a sběr rostlin probíhal v okolí Vidova, Českého Krumlova, Doudleb, Zborova, Trocnova, Munic, Strakonice, Třeboně, Kamenice nad Lipou a Českého Vrbného. Zvýšená pozornost byla věnována zřejmě novému druhu ptačince z okruhu *Stellaria media* (FCM, molekulární analýzy, vysévací pokusy atd.)

GEOLOG

Vědeckovýzkumný úkol:

Projevy vysoce energetického pochodu Českého kráteru v horninách a minerálech jihočeské oblasti a ve vybraných lokalitách Čech.

Pokračoval sběr nerostů a hornin se šokovými jevy. Byly popisovány a vyhodnocovány projevy kráterovacího pochodu na šokovém křemenu z českých nalezišť. Byl zpracováván materiál získaný v terénu, průběžně byly analyzovány vzorky a výsledky byly použity pro výstavní účely. Pro porovnání byly v rámci odborných mimopracovních aktivit studovány jevy impaktivní geologie kráteru Vredefort a Tswaing a lokalita gigantických krystalů v čepicovém (kápovém) vývoji šokových křemenů v pohoří Hakos v Namibii.

Oddělení společenských věd

KURÁTOR PODSBÍRKY HISTORIE (MGR. L. NIRKMAJER):

Grant Průběh sametové revoluce ve vybraných městech jižních Čech

Materiál ke studii k česko - rakouským vztahům v jihočeských pohraničních okresech: studium v SOKA České Budějovice - Jihočeská pravda 1989–1990, Nový život 1989–1990; studium v SOKA Prachatice – fond ONV Prachatice (vybraný materiál), Hraničář 1989–1990, Česko-bavorské výhledy 1990, periodický tisk – Sudetenpost 1989–1990, Štít 1989–1990.

Badatelský úkol České Budějovice v letech 1945–1953 Studium v SOKA České Budějovice – fond OV NF České Budějovice, 1948–1990, fond MěNV České Budějovice 1945–1949, fond Jednotný NV České Budějovice 1949–1954 (1958), ONV České Budějovice, OV Národní fronty České Budějovice, Naše svoboda 1946.

Materiál ke studiím a článkům do JSH, Výběru a Suplementa Prachatického muzea: studium archiv JČM – Výroční zprávy JČM 1888 - 1903, dokumentační a archivní materiál (vybrané fondy), studium v SOKA České Budějovice – fond Městský úřad České Budějovice (korespondence 1876–1890), Budweiser Zeitung a Budweiser Kreisblatt 1876–1877 (plus vybrané ročníky), Budujov a Jihočeské listy (vybrané ročníky), fond Archiv města České Budějovice, Jihočeské listy, Republikán a Hlas lidu (vše ročník 1937).

KURÁTOR PODSBÍRKY HISTORIE (PhDr. J. PETRÁŠ):

Badatelský úkol České Budějovice v letech 196 –1971

Vydání kolektivní monografie Petráš, Jiří – Svoboda, Libor: *Jaro 1968 a nástup normalizace. Československo v letech 1968–1971*. ÚSTR Praha ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích. Praha 2017.

Badatelský úkol Paměť kraje – přítomnost kraje

studium v SOKA České Budějovice, SOKA Prachatice, SOA Třeboň, pobočka České Budějovice - fondy MNV, JZD a n. p. Zelenina obcí lhenicko-chelčického regionu, vyhledávání narátorů v terénu a rozhovory s nimi, dále pak hledání předmětů ve fondech „S“ MDRH a „S“ JČM. Studování dobového denního tisku.

Badatelský úkol Průběh sametové revoluce ve vybraných městech Jihočeského kraje v komparativní perspektivě

Dokončení projektu – psaní závěrečné studie a studií do Ústeckého sborníku historického, Securitas Imperii, kolektivní monografii z konference v Polsku (Kielce).

Životní příběh Karla Orta a Luisy Princové

Příprava materiálu pro výstavu První světová válka, léta zkázy a bolesti.

Publikované články a studie v rámci badatelských úkolů:

Nikrmajer, Leoš: Český Krumlov – město a okres. In: Valeš, L. – Petráš, J. a kol. Sametová revoluce v jižních Čechách I. Jihočeská města a okresy v přelomových letech 1989/1990. Plzeň 2017, s. 136–230.

Nikrmajer, Leoš: Česko – rakouské vztahy v jihočeských pohraničních okresech v období let 1989–1990. Východočeské listy historické, 2017, s. 65–84.

Nikrmajer, Leoš: Městské muzeum v Českých Budějovicích v prvním čtvrtstoletí své existence (1876–1903). Jihočeský sborník historický, 2017, s. (v tisku)

Nikrmajer, Leoš: Vznik a první období existence městského muzea v Českých Budějovicích. In.: Supplementum Prachatického muzea, 2017, s. (v tisku)

Nikrmajer, Leoš: Sjezd Svazu československých muzeí v Českých Budějovicích začátkem července 1937. Výběr, 2017, č. 3, s. (v tisku)

Nikrmajer, Leoš: Svaz přátel USA v Českých Budějovicích po 2. světové válce. Výběr, 2017, č. 4, s. (v tisku).

Petráš, Jiří – Svoboda, Libor: Jaro a počátek normalizace. Československo v letech 1968–1971. ÚSTR Praha ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích. Praha 2017.

Valeš, Lukáš – Petráš, Jiří a kol.: Sametová revoluce v jižních Čechách I. Jihočeská města a okresy v přelomových letech 1989/1990. Praha 2017.

Valeš, Lukáš – Petráš, Jiří a kol.: Sametová revoluce v jižních Čechách II. Jihočeská města a okresy v přelomových letech 1989/1990. V tisku.

Petráš, Jiří: Severní a jižní Čechy v roce 1989 – komparace. Ústecký sborník historický, 2016/2, v tisku.

Petráš, Jiří: Východní Čechy (Pardubicko) v první polovině roku 1989

(Krátké porovnání s jižními Čechami). Sborník ABS, 2018, v tisku.

Petráš, Jiří: Systemizace aparátu KSČ v Jihočeském kraji na přelomu 40./50. let 20. století; kariéra místních politických elit. Dzeie Biurokracie, Kielce (v tisku).

EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Archeologické oddělení

V roce 2017 byl Ondřejem Chvojkou redakčně připraven a do tisku zadán recenzovaný časopis *Archeologické výzkumy v jižních Čechách*, ročník 30/2017.

Publikační činnost odborných pracovníků oddělení

DROBERJAR, E. - JOHN, J. – ZAVŘEL, P. 2017: **Římské a germánské spony ze Sedlce a z dalších jihočeských lokalit**. In: E. Droberjar – B. Komoróczy (eds.), *Římské a germánské spony ve střední Evropě (Archeologie barbarů 2017)*. Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 53. Brno, 199–226.

CHVOJKA, O. – FRÖHLICH, J. – JOHN, J. – JIŘÍK, J. – KRÁL, V. – MENŠÍK, P. – MICHÁLEK, J. – PTÁK, M. 2017: **Nové nálezy kovových předmětů z doby bronzové, dokumentované v jižních Čechách v letech 2013-2016**, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 30, 97–157.

CHVOJKA, O. – CHYTRÁČEK, M. – METLIČKA, M. – MICHÁLEK, J. 2017: **Jantar střední až pozdní doby bronzové v Čechách**, *Památky archeologické* 108, 89–120.

- CHVOJKA, O. – JIRÁŇ, L. – METLIČKA, M.: **Nové české depoty doby bronzové. Hromadné nálezy kovových předmětů učiněné do roku 2013.** České Budějovice – Praha – Plzeň.
- CHVOJKA, O. – JOHN, J. 2017: **Nové nálezy kovových předmětů z doby bronzové z Prachaticka,** Zlatá stezka 24, 189–204.
- CHVOJKA, O. – JOHN, J. – BENEŠ J. 2017: **Archeologické nálezy k jihočeské době bronzové v roce 2016.** In: Archeologické výzkumy v Čechách 2016. Sborník referátů z informačního kolokvia. Zprávy České archeologické společnosti – Supplément 105. Praha, 18–20.
- CHVOJKA, O. – TÖRÖKOVÁ, L. 2017: **Archeologický výzkum v Ratajích u Bechyně a restaurování keramických nádob z vybraných objektů.** In: Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2016, 78–80.
- CHYTRÁČEK, M. – GOLEC, M. – CHVOJKA, O. – METLIČKA, M. – MICHÁLEK, J. – NOVOTNÁ, M. – FROLÍKOVÁ, D. 2017: **Jantar starší doby železné a průběh jantarové stezky ve střední Evropě,** Památky archeologické 108, 121–256.
- CHYTRÁČEK, M. – CHVOJKA, O. – EGG, M. – JOHN, J. – KOZÁKOVÁ, R. – KRIVÁNEK, R. – KYSELÝ, R. – MICHÁLEK, J. – STRÁNSKÁ, P. 2017: **Disturbed Late Hallstatt Period Princely Grave with a Two-wheeled Chariot and Bronze Vessels in Sedlina Forest near Rovná in South Bohemia: a Preliminary report.** In: Irlinger, W. – Suhr, G. (eds.), *Archaeological Sites in Forests. Strategies for their Protection.* München, 83–90.
- JOHN, J. – THOMOVÁ, Z. – ZAVŘEL, P. 2017: **Ostatkový kříž – enkolpion z Vitína na Českobudějovicku,** Archeologické výzkumy v jižních Čechách 30, 357–370.
- KOVÁŘ, D. – THOMOVÁ, Z. 2017: **Výsledky záchranného archeologického výzkumu hřbitova a kostela sv. Mikuláše v Českých Budějovicích,** *Archaeologia historica* 42/2, 617–649.
- KUBŮ, F. – ZAVŘEL, P. 2017: **Výzkum bavorské solné stezky do Čech na českém území,** Zlatá stezka 24, 13–54.
- NAUMOV, G. – JOHN, J. – CHVOJKA, O. 2017: **Geomagnetic scanning of the neolithic tells in central Pelagonia.** In: Fidanoski, L. – Naumov, G. (eds.), *Neolithic in Macedonia: A Step forward in the Study of the First Farming Societies.* Skopje, 162–188.
- ZAVŘEL, P. 2016: **Jižní Čechy v mladší a v pozdní době římské a v době stěhování národů.** Stav výzkumu a výhled, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 29, 225–264.
- ZAVŘEL, P. 2016: **Skupina Přešovice - Friedenhai in jižních Čechách.** Stav výzkumu a výhled, *Archeologie ve středních Čechách* 20, 845–867.
- ZAVŘEL, P. 2017: **Tečkovaná a radélkovaná výzdoba na keramice starší doby římské z jihočeských lokalit,** *Zborník Slovenského národného múzea CXI - Archeológia* 27, 229–246.
- ZAVŘEL, P. – CHVOJKA, O. – JOHN, J. 2016: **Otázka existence pravěkých stezek v jihočeské části Šumavy,** *Praehistorica* XXXIII/1 - 2, 479–485.

Knihovna

Ediční činnost

Administraci všech titulů vydaných muzeem prováděla J. Klimešová v programu Cezar, stejně jako jejich skladovou evidenci a prodej. Celkově bylo vyřízeno 137 objednávek, přičemž nejvíce jich bylo z e-shopu. I v roce 2017 bylo vyřízeno několik objednávek ze zahraničí. V roce 2017 bylo evidováno celkem 457 odběratelů muzejních publikací. Zároveň je nutné zmínit, že v rámci toho byly rozeslány jednotlivé tituly řadě stálých odběratelů z řad institucionálních knihoven. Samozřejmě byla koncem roku provedena předepsaná roční skladová uzávěrka a v průběhu roku 12 dílčích měsíčních skladových

uzávěrek. J. Klimešová zajišťovala prezentaci všech titulů v e-shopu publikací muzea na webových stránkách muzea.

Jana Klimešová nadále zajišťovala konání redakčních rad Výběru a sestavovala zápisy z redakčních rad. Vedla adresáře předplatitelů periodik JČM.

Vedoucí knihovny pracovala v redakčních radách časopisu Výběr, Zpravodaje Historického klubu a Časopisu národního muzea – řada historie. Helena Stejskalová organizovala redakční rady Zpravodaje Historického klubu.

Na sestavení Výroční zprávy Jihočeského muzea v Českých Budějovicích se v roce 2017 za rok 2016 podílely díky svým činnostem: Helena Motyčková (fotografie, popisky), Jana Klimešová (informace o publikační činnosti) a Helena Stejskalová (redakční a sestavitelské práce celkem, texty za oddělení knihovny).

Za oddělení knihovny se podílely na ediční a publikační činnosti 3 pracovnice, přičemž Jana Klimešová vedla sklad publikací vydaných muzeem a zajišťovala veškerou agendu spojenou se zajištěním komisního prodeje a jeho pravidelného vyúčtování jak u odběratelů publikací muzea, tak u dodavatelů publikací nabízených v muzeu či v muzejním e-shopu.

Fotografka H. Motyčková publikovala autorské snímky z výstavních a jiných prezentačních akcí muzea a vybrané fotografie z Českých Budějovic v periodických i neperiodických titulech. Podílela se na přípravě obrazové náplně Měsíčníků muzea, doplňovala fotografie na internetové stránky do rubrik o jednotlivých akcích, prováděla výběry fotografií na výstavy pořádané muzeem a podílela se na přípravě různých propagačních tiskovin.

Vedoucí knihovny vedla agendu přidělování čísel ISBN a ISSN – čísel ISBN bylo celkem vydáno 8 v roce 2017.

Publikační činnost

Monografie:

ed. STEJSKALOVÁ H. 2017: **Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2016**. České Budějovice, 117 s. ISBN 978-80-87311-82-0.

STEJSKALOVÁ H. 2017: **Jan Žižka z Trocnova – tahák (nejen) pro žáky školou povinné**. České Budějovice, 56 s. ISBN 978-80-87311-86-8 (v tisku).

Příspěvky do časopisů:

STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Exkurze do Žofínského pralesa**. Zpravodaj Historického klubu, 12, 1–2, s. 15.

STEJSKALOVÁ, H. 2017: **František Kampilík**. Zpravodaj Historického klubu, 12, 1–2, s. 33–35.

STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Lidová škola v Českých Budějovicích**. Zpravodaj Historického klubu, 12, 1–2, s. 41–44.

STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Plán činnosti Historického klubu na rok 2017**. Zpravodaj Historického klubu, 12, 1–2, s. 63–64.

STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Ohlédnutí za masopustní koledou v Rudolfově 28. února 2017**. Rudolfovské listy, 2, s. 9.

STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Marie Terezie vážně nevázně**. Rudolfovské listy, 2, s. 14.

STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Vzdělávání pro dospělé a seniory na počátku 20. století Lidová škola v Českých Budějovicích**. Rudolfovské listy, 3, s. 14.

STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Rudolfovská univerzita středního věku**. Rudolfovské listy, 4, s. 7.

- STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Co všechno měl na starosti permistr**. Rudolfovske listy, 4, s. 7.
- STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Rožmberkové a Karel IV.** Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2016, s. 75–77.
- STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Historický klub v roce 2016.** Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2016, s. 88–89.
- STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Regionální setkání knihovníků muzeí a galerií jižních Čech v knihovně muzea.** Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2016, s. 90–91.
- STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Projekt Významné milníky husitství v českých a německých dějinách v 1. roce udržitelnosti v roce 2016.** Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2016, s. 91.
- STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Vodňany a Vodňansko 10.** Výběr časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, LIV, č. 2, s. 123–124.
- STEJSKALOVÁ, H. 2017: **Konference Knižní kultura 19. století v Muzeu Jindřichohradecka.** Jihočeský sborník historický, s. 608–609.

Přírodovědné oddělení

V roce 2017 vyšlo pracovníkům přírodovědného oddělení tiskem 16 prací a do tisku byly předány 4 práce, celkem se jedná o 20 odborných prací.

Publikace, které vyšly v roce 2017:

Botanik:

- LEPŠÍ M. & LEPSÍ P. (eds.) (2017): **Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XXIII.** – Sbor. Jihoč. Muz. Čes. Bud., Přír. Vědy 52: 5–33.
- LEPŠÍ P. & LEPSÍ M. (2017): **Rozšíření, ekologie a stav populace jeřábu olšolistého (*Sorbus alnifrons*).** – Acta rerum naturalium, 20: 39–47.
- LEPŠÍ M. (2017): **Taxonomy and variability of selected *Sorbus* taxa.** – Ph.D. Thesis Series, No. 3. University of South Bohemia, Faculty of Science, School of Doctoral Studies in Biological Sciences, České Budějovice, Czech Republic, 321 pp.
- BEECH E., LEPSÍ, M. & RIVERS M. C. (2017): ***Sorbus alnifrons*.** – The IUCN Red List of Threatened Species 2017: e.T86089783A86089793. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-2.RLTS.T86089783A86089793.en>.
- BEECH E., LEPSÍ, M., MEYER N. & RIVERS M. C. (2017): ***Sorbus collina*.** – The IUCN Red List of Threatened Species 2017: e.T86091080A86091097. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-2.RLTS.T86091080A86091097.en>.
- BEECH E., LEPSÍ, M. & RIVERS M. C. (2017): ***Sorbus eximia*.** – The IUCN Red List of Threatened Species 2017: e.T86091489A86091498. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-2.RLTS.T86091489A86091498.en>.
- BEECH E., LEPSÍ, M. & RIVERS M. C. (2017): ***Sorbus gemella*.** – The IUCN Red List of Threatened Species 2017: e.T86091612A86091633. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-2.RLTS.T86091612A86091633.en>.
- BEECH E., RIVERS M. C. & LEPSÍ, M. (2017): ***Sorbus portae-bohemicae*.** – The IUCN Red List of Threatened Species 2017: e.T86097758A86097780. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-2.RLTS.T86097758A86097780.en>.

BEECH E., LEPŠÍ, M. & RIVERS M. C. (2017): **Sorbus rhodantha**. – The IUCN Red List of Threatened Species 2017: e.T86098622A86134768. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-2.RLTS.T86098622A86134768.en>.

LEPŠÍ P., PAULIČ R., BOUBLÍK K., ČECH L., GRULICH V., HOFFMANN A., CHRTEK J., JANÁKOVÁ J., JÍROVÁ J., KARLÍK P., LEPŠÍ M., LIPPL L., PRACH K., PŮBAL D., ŠTECH M., ŠTĚPÁNEK, J. TĚŠITEL J. & VELEBIL J. (2017): **Výsledky floristického kurzu České botanické společnosti v Prachaticích (8. 7.–13. 7. 2012)**. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 52(příl. 1): 1–69.

Mykolog:

DVOŘÁK D., VAŠUTOVÁ M., HOFMEISTER J., BERAN M., HOŠEK J., BĚŤÁK J., BUREL J. & DECKEROVÁ H. (2017): **Macrofungal diversity patterns in central European forests affirm the key importance of old-growth forests**. – Fungal Ecology 27: 145-154.

HOLEC J., BERAN M. & KRÍŽ M. (2017): **Indikační druhy hub v metodikách pro hodnocení kvality typů přírodních stanovišť (habitatů)**. – Mykol. listy n° 136: 75-82.

HOLEC J., BERAN M. & KRÍŽ M. (2017): **Atlas hub Šumavy a Novohradských hor. Člověkem ovlivněná stanoviště**. – Karmášek, České Budějovice, 293 pp.

Zoolog:

KUBELKA V., HAVLÍČEK J. & MIKEŠ V. (2017): **Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách IV**. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy 57: 99-125.

Entomolog:

KLETEČKA Z.: **Přístup dětí k přírodovědné výchově v průběhu posledních 40 let na příkladech entomologického kroužku**. 22. Veletrh muzeí ČR 2017 <http://www.muzeumtr.cz/22veletrh.pdf>

Dokumentátor:

VRABEC, V., KRÁL D., ČERNÝ L. (2017) **Meloidae (majkovití)**. In: Hejda R., Farkač J. and Chobot K. (eds): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky – bezobratlí. Red list of threatened species of the Czech Republic – invertebrates*. Příroda 36: pp

Následující práce byly předány do redakcí nebo byly rozpracovány:

Dokumentátor

ČERNÝ L., BOLOGNA M. A. (2018): **A new species of Diaphorocera (Coleoptera, Meloidae, Cerocomini) from Morocco with unclear relationships and a new key to the species**. Zookeys.

BOLOGNA M. A., ČERNÝ L., ZUBAIR A. (2018): **Commented catalogue of Meloidae (Coleoptera) from Pakistan and Kashmir with the description of three new species and new faunistic and taxonomic records**. Turkish Journal of Zoology.

ČERNÝ L., VRABEC. V. (2018): **Mylabris (Mylabris) snizeki (Coleoptera: Meloidae: Mylabrinii) sp. nov. from Jordan with the key of Jordanian species from the nominotypical subgenus**. Zootaxa.

Geolog:

Pokračoval v přípravě knihy Za alpskými nerosty (část s fotografickou prezentací sbírky Jihočeského muzea) spolu se sběratelem P. Šindelářem.

Oddělení společenských věd

Ediční činnost

V roce 2017 pracoval Jiří Petráš jako odpovědný redaktor Jihočeského sborníku historického a odpovědný redaktor časopisu Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech. Dále byl Jiří Petráš členem redakční rady řady Supplement JSH, členem redakční rady recenzovaného časopisu Ústecký sborník historický (ERIH PLUS) a členem redakční rady časopisu Confluens, časopisu Mělnického SOkA a Mělnického muzea.

Leoš NIKRMAJER pracoval jako člen redakční rady časopisů Jihočeský sborník historický a časopisu Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech.

Jako odpovědný redaktor J. Petráš připravil k tisku JSH 2016 a redakčně připravil k tisku JSH 2017, dále pak připravil k tisku Výběr 4/2016 a Výběr 1–3/2017.

Publikační činnost odborných pracovníků oddělení

NIKRMAJER, LEOŠ: **Český Krumlov - město a okres**. In: Valeš, L. – Petráš, J. a kol. Sametová revoluce v jižních Čechách I. Jihočeská města a okresy v přelomových letech 1989/1990. Plzeň 2017, s. 136–230.

NIKRMAJER, LEOŠ: **Česko – rakouské vztahy v jihočeských pohraničních okresech v období let 1989–1990**. Východočeské listy historické, 2017, s. 65 - 84.

NIKRMAJER, LEOŠ: **Městské muzeum v Českých Budějovicích v prvním čtvrtstoletí své existence (1876–1903)**. Jihočeský sborník historický, 2017, s. (v tisku)

NIKRMAJER, LEOŠ: **Vznik a první období existence městského muzea v Českých Budějovicích**. In.: Supplementum Prachatického muzea, 2017, s. (v tisku)

NIKRMAJER, LEOŠ: **Sjezd Svazu československých muzeí v Českých Budějovicích začátkem července 1937**. Výběr, 2017, č. 3, s. (v tisku)

NIKRMAJER, LEOŠ: **Svaz přátel USA v Českých Budějovicích po 2. světové válce**. Výběr, 2017, č. 4, s. (v tisku).

PETRÁŠ, JIŘÍ – SVOBODA, LIBOR: **Jaro a počátek normalizace. Československo v letech 1968 – 1971**. ÚSTR Praha ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích. Praha 2017.

VALEŠ, LUKÁŠ - PETRÁŠ, JIŘÍ A KOL.: **Sametová revoluce v jižních Čechách I. Jihočeská města a okresy v přelomových letech 1989/1990**. Praha 2017.

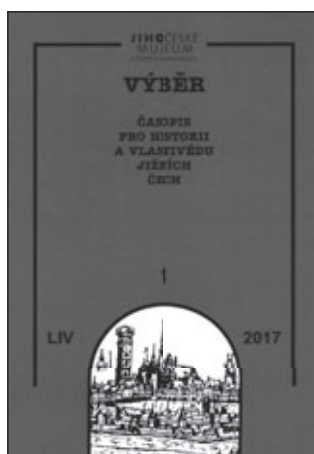
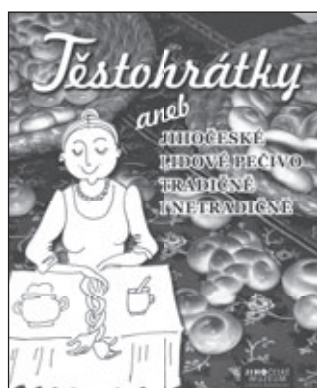
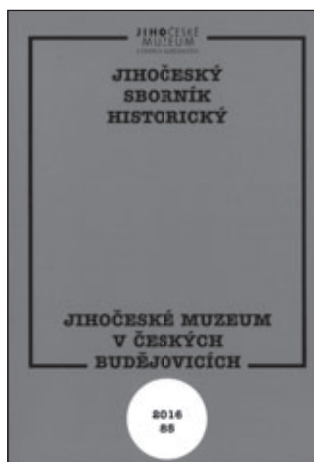
VALEŠ, LUKÁŠ - PETRÁŠ, JIŘÍ A KOL.: **Sametová revoluce v jižních Čechách II. Jihočeská města a okresy v přelomových letech 1989/1990**. (V tisku).

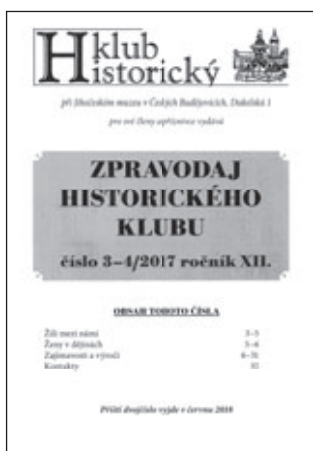
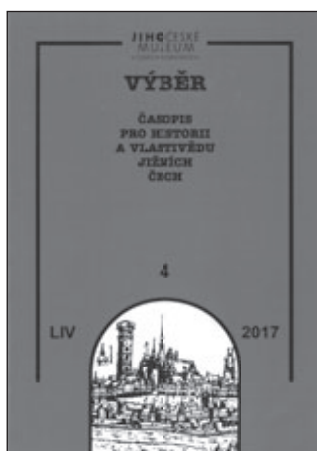
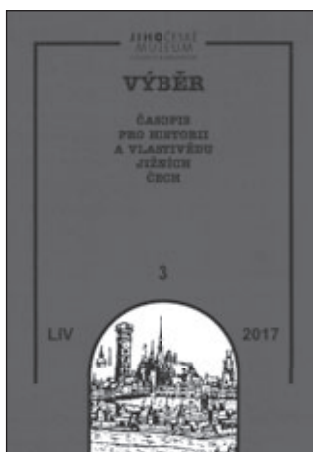
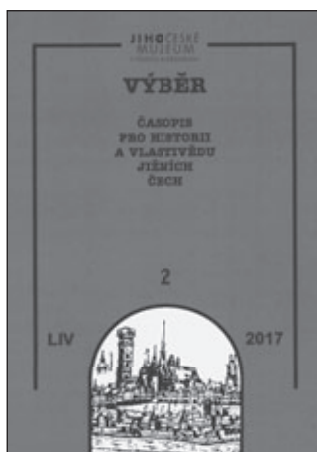
PETRÁŠ, JIŘÍ: **Severní a jižní Čechy v roce 1989 – komparace**. Ústecký sborník historický, 2016/2, (v tisku).

PETRÁŠ, JIŘÍ: **Východní Čechy (Pardubicko) v první polovině roku 1989 (Krátké porovnání s jižními Čechami)**. Sborník ABS, 2018, v tisku.

PETRÁŠ, JIŘÍ: **Systemizace aparátu KSČ v Jihočeském kraji na přelomu 40./50. let 20. století; kariéra místních politických elit**. Dzeie Biurokracie, Kielce, (v tisku).

Skeny publikací vydaných v roce 2017.

ODBORNÁ SPOLUPRÁCE

Archeologické oddělení

Archeologické oddělení

Bylo poskytnuto 50 konzultací badatelům, většinou při určování nálezů a při zpracování témat seminárních prací.

Na základě pověření Ministerstva kultury ČR o zajištění funkcí Ústavu archeologické památkové péče Jihočeským muzeem vydalo oddělení v souladu se zák. č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů pro orgány samospráv a státní správy 1200 odborných vyjádření k pořizování územně plánovací dokumentace a pro potřebu stavebních řízení.

Odborní pracovníci oddělení se účastnili pravidelných měsíčních pracovních setkání Jihočeské archeologické komise, jejímž tajemníkem je O. Chvojka.

Při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů spolupracovali pracovníci archeologického oddělení s kolegy z Národního muzea v Praze, Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze (zpracování výsledku výzkumu halštatské knižecí mohyly v Rovné, geofyzikální měření okolí mohyl v Plavu a ve Starých Hodějovicích), O. Chvojka je rovněž členem Vědecké rady Archeologického ústavu AV ČR v Praze), s Národním památkovým ústavem v Praze a v Brně, Ústavu jaderné fyziky v Řeži (analýza kovových předmětů z jižních Čech), Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Archeologického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (O. Chvojka je rovněž členem Vědecké rady FFJU v Českých Budějovicích a členem Akademického senátu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), Západočeské univerzity v Plzni (zpracování výzkumu mezolitické lokality Švarcenberk) a s ústavu archeologické památkové péče (O. Chvojka je členem Rady Ústavu archeologické památkové péče v Brně) a regionálními muzei (spolupráce s Prachatickým muzeem v Prachaticích na projektu Zlatá cesta, spolupráce s Prácheňským muzeem v Písku aj.). P. Zavřel je členem památkové komise Národního památkového ústavu – pobočka České Budějovice, členem předsednictva Oborové komise muzejních archeologů ČR při AMG a také členem redakční rady sborníku Zlatá stezka, který vydává Prachatické muzeum, a sborníku FontArchPrag, který vydává Národní muzeum v Praze. O. Chvojka pracoval v redakční radě Výběru, časopisů Archeologie západních Čech, Archeologie ve středních Čechách a Archeologické výzkumy na Vysočině. Z pozice tajemníka ČAS se podílel na organizaci a moderování kolokvia „Výzkumy v Čechách 2016“ v Národním muzeu v Praze. Z. Thomová spolupracovala s Klubem českých turistů a s Historickým klubem při Jihočeském muzeu.

Knihovna

V rámci dlouhodobé spolupráce je nutné poděkovat všem kolegům a kolegyním z knihoven muzeí a galerií zřízovaných Jihočeským krajem za vstřícnou pomoc při vyhledávání knih na výstavy a vyřizování badatelských požadavků. Pokračovala rovněž spolupráce s následujícími knihovnami a institucemi: Knihovna Národního muzea v Praze, Národní knihovna ČR, Knihovna LA PNP a dalšími knihovnami např. formou konzultací ve věci digitalizace atp. Ve spolupráci s Jihočeskou vědeckou knihovnou se knihovna muzea podílela na digitalizaci jihočeských periodik.

Nadále probíhala velmi výborná kolegiální spolupráce s archivními knihovnami v regionu – se SOA Třeboň včetně detašovaných pracovišť SOA Třeboň a okresních archivů i Národního památkového ústavu, územní pracoviště České Budějovice a Jihočeskou vědeckou knihovnou.

Vedoucí knihovny pracovala jako členka výboru oborové komise knihovníků muzeí a galerií při AMG a v organizaci Sdružení knihovních a informačních pracovníků.

Pracovnice knihovny muzea poskytl celkem více než 260 konzultací, čtenářských a badatelských dotazů pro české i zahraniční badatele.

Ve spolupráci s Ústavem aplikované informatiky pokračovala digitalizace filipinik z knižních sbírek muzea formou změny automatických názvů u všech vyhotovených a dobrých skenů. Tato etapa ještě potrvá, neboť je časově velmi náročná. Zároveň byla H. Stejskalovou po konzultacích s pracovníky ústavu zpracována koncepce vytvoření on-line katalogu filipinik, který by mohl být přístupný všem registrovaným filipinistům, kteří by po autorizaci mohli přidávat anglický popis dokumentů (které jsou např. v tagalogu) atp., přičemž závěrečným krokem v editaci by bylo schválení standardizovaného popisu. Tato koncepce byla představena také pracovní sekci členek Las Damas de Rizal při jejich výjezdním zasedání v Českých Budějovicích v Jihočeském muzeu dne 25. 3. 2017 za účasti členů The Order of the Knights of Rizal a zástupců Velvyslanectví Filipín v Praze. Dne 30. a 31. března 2017 studoval filipinika v knihovně

muzea prof. Ambeth Ocampo, přední znalec života José Rizala, Associate Professor of Department of History of Ateneo de Manila University, který byl v letech 2002–2011 prezidentem Národní historické komise Filipín.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení poskytli veřejnosti celkem 242 konzultací (z toho zoolog 29, botanik 50, mykolog mimo poradnu pro houbaře poskytl 48 konzultací z velké části prostřednictvím e-mailu, stejný počet konzultací poskytl entomolog 48 a geolog 30).

Prezenčně studovalo ve sbírkách 50 badatelů (v podsбірce botanika studovalo 31 badatelů, v entomologii 6 badatelů, v geologii 12 badatelů a v zoologii 1 badatel). Pro jiné subjekty určil botanik 80 ks herbářových položek a entomolog 190 ks hmyzu.

Z podsбірky zoologie obratlovců byly zapůjčeny 4 sbírkové dermoplastické preparáty k výstavním účelům Národnímu zemědělskému muzeu – Muzeu vinařství, zahradnictví a životního prostředí ve Valticích. Kromě toho trvají dlouhodobé zápůjčky 36 sbírkových předmětů: zápůjčka do Vimperka byla převedena na Národní památkový ústav - Územní památkovou správou v Českých Budějovicích. Interně byly vystaveny na výstavě „Letem včelím světem“ 4 sbírkové předměty, 12 sbírkových předmětů bylo interně vystaveno na výstavě „K poučení a zábavě – 140 let muzea v Č. Budějovicích“ a 2 sbírkové předměty jsou vystaveny na výstavě „I. světová válka“.

Z podsбірky botaniky byla vyřízena 1 smlouva o výpůjčce, celkem půjčeno 860 sbírkových předmětů (herbářových položek). Byly interně vystaveny na výstavě „K poučení a zábavě – 140 let muzea v Č. Budějovicích“ a „Letem včelím světem“.

Z podsбірky geologie bylo zapůjčeno do Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech 21 ks sbírkových předmětů. Interně bylo vystaveno na výstavách „Vltavíny a jiná přírodní skla“, „Pestrobarevný svět neživé přírody“ a „K poučení a zábavě – 140 let muzea v Č. Budějovicích“ 650 ks předmětů.

Z fondu mykologie byly interně vystaveny mykologické položky na výstavě „K poučení a zábavě – 140 let muzea v Č. Budějovicích“.

Z podsбірky entomologie trvá dlouhodobá zápůjčka sbírkových předmětů Správě NP a CHKO Šumava ve Vimperku pro výstavu v Borové Ladě (14 preparátů). Interně bylo vystaveno na výstavě „K poučení a zábavě -140 let muzea v Č. Budějovicích“ 380 ks sbírkových předmětů, 160 ks sbírkových předmětů bylo interně vystaveno na výstavě „Letem včelím světem“ a 4 ks sbírkových předmětů jsou interně vystaveny na výstavě „I. světová válka“. Na „Tradiční výstavu orchidejí sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu“, kde byl na chodbě presentován chovaný hmyz, bylo zapůjčeno 400 předmětů.

Poradna pro houbaře probíhala každé pracovní pondělí v období květen – listopad, celkem 29 konzultačních pondělí, z toho 5x bylo zajištěno zastoupení M. Berana J. Součkem, předsedou MK JČM.

Na vědeckovýzkumných úkolech a vzdělávací činnosti spolupracovali pracovníci přírodovědného oddělení s odborníky z partnerských institucí, zejména z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), Národního muzea, Katedry botaniky Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Univerzity Karlovy a dalších vědeckých společností a ústavů Akademie věd ČR.

Botanik spolupracoval s Jihočeskou univerzitou na cytometrických a molekulárních analýzách rodu *Sorbus* a *Stellaria*, kromě toho spolupracoval s VÚKOZ Průhonice na výzkumu rodu *Sorbus* a pokračoval ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti při Jihočeském muzeu a SCHKO Blanský les na floristickém průzkumu jižních Čech.

Mykolog se podílel na vedení Sekce pro výzkum diverzity makromycetů a jejich ochranu ČVSM, spolupracoval s AOPK ČR při revizi číselníku jmen hub v Nálezkové databázi ochrany přírody, dále spolupracoval s M. Vašutovou (PřF JU) při výzkumu diverzity rodu *Galerina* – aktualizoval webovou prezentaci,

viz <http://botanika.prf.jcu.cz/mykologie/galerina.html>. Mykolog rovněž spolupracoval s VÚKOZ – výskyt lignikolních makromycetů na mrtvém dřevě jedle v NPR Žofínský prales.

Zoolog spolupracoval se zaměstnanci Katedry parazitologie Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity a s pracovníky Parazitologického ústavu AV ČR.

Odborní pracovníci oddělení se zabývali také přípravou odborných recenzí. Botanik vypracoval 2 recenze pro časopis Preslia. Zoolog napsal recenzi 1 článku pro časopis Erica. Entomolog vypracoval 1 recenzi článku pro Západočeské entomologické listy.

Oddělení společenských věd

Kurátoři podsírkky UP:

Za rok 2017 byla poskytnuta pomoc 20 badatelům v oblasti uměleckého průmyslu: odborné posudky a konzultace pro veřejnost.

Vyřizovány byly zápůjčky sbírkových předmětů regionálními muzei a partnerským institucím: 21 ks Odborná pomoc a konzultace: Duňa Panenková – výstavy skla.

Prachatické muzeum – konzultace ohledně nákupu skla a výstav...

Studenti JČU – 30 studentů.

Účast v poradních sborech Husitského muzea v Táboře, Muzea O. Kudrny v Netolicích, Prachatického muzea, Muzea v Českém Krumlově.

Etnografka

Odborná pomoc, vyhledávání fotodokumentace: Pavel Hájek a kolektiv z NPÚ pro publikaci Hološovice v kontextu jihočeské lidové architektury, lektorský posudek. Prof. Alena Křížová Lidový šperk /s Irenou Tauerovou/, Bískovi – dokumentace zařízení soukromého mlýna v Třebanicích a pomoc při hledání zájemce o stroje, L. Němec- minulost obce České Žleby, vyhledávání předmětů a fotodokumentace, PhDr. Z. Čermáková, etnografka Husitského muzea v Táboře – téma lidová architektura, J. Šimánek podklady A. Terš a Doudlebsko, M. Zezulová – dotaz na dílo Ferdinanda Chmelíčka (malby z Kaplicka), řada žádostí o nahlédnutí do sbírkového fondu lidových krojů – vyřizuje Irena Tauerová.

Kurátorka a dokumentátorka Divadelního a hudebního archivu:

Pomoc při zpracování encyklopedického hesla o herečce Ludmile Matouškové (1916–2009) pro p. Johana Černou z Divadelního ústavu v Praze.

Dohledávání materiálů k p. Míle Spazierové-Hezké, herečce, pro ředitele JČM Františka Štangla, prostřednictvím p. Lilákové.

Spolupráce na projektu „Cesta k divadlu“ Institutu umění – Divadelního ústavu, předloženy historické divadelní cedule z 18.–20. století. Divadelní ústav zastupovali Matouš Vanča a Jan Boukal.

Konzultace s dr. Blechou z divadelního oddělení MZM – nákup loutkového divadla.

Spolupráce s etnografem píseckého muzea Mgr. Janem Koubou – zápůjčka loutek na výstavu „U Sychrovských na půdě“ – listopad/prosinec 2017.

Konzultace s Mgr. Janem Koubou – vzájemně určování původu loutek v jednotlivých sbírkách.

Spolupráce a pomoc při badatelském počínu p. MUDr. Josefa Švejdy – odkaz hudební činnosti JUDr. Jana Schwarze, pomoc při badatelské práci paní Mgr. Blance Rozkošné – příprava expozice na místním židovském hřbitově, další spolupráce s Dr. Viktorem Velkem – z pozůstalosti po dirigentovi B. Čumpelíkovi, apod.

Kurátorka Numismatiky

Konzultace pro zájemce z řad veřejnosti, určování platidel, konzultace a recenze populárně naučné publikace.

Kurátoři podsbírek Historie:

Odborné konzultace a služby badatelům – celkem 34 badatelé.

Spolupráce s VŠERS Praha, Národním muzeem Praha, Jihočeskou univerzitou, ÚSTR Praha, ÚSD AV ČR Praha, UJEP Ústí nad Labem.

Edukační oddělení

Centrum Arpida – spolupráce v rámci zařazení edukačních programů do ŠVP v celém roce 2017.

Spolupráce s Pedagogickou fakultou, Teologickou fakultou, Filozofickou fakultou a Zdravotně sociální fakultou Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích při rozvoji edukačních programů a praxí.

ZÁJMOVÁ A VLASTIVĚDNÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

O. Chvojka vedl Jihočeskou pobočku České archeologické společnosti. Účastnil se jednání hlavního výboru ČAS v Praze a zorganizoval a vedl plenární zasedání konané v Prachaticích dne 4. 3. 2017 (70 účastníků).

Knihovna

V roce 2017 nenastaly v činnosti Historického klubu žádné zásadní změny. Dle programu na období měsíců leden – červen a září – prosinec 2017 se uskutečnily všechny plánované akce: přednášky, vycházky a poznávací exkurze.

Za Jihočeské muzeum byla již patnáctým rokem garantem vedoucí knihovny, která v klubu pracovala jako místopředsedkyně a podílela se na přípravě programu Historického klubu – i jeho Podvečerů literárně historické sekce Historického klubu, které se konají v Jihočeské vědecké knihovně každé poslední pondělí v měsíci.

Pro úplnost je nutné doplnit přehled dlouhodobého členství knihovny či vedoucí knihovny ve spolcích a společnostech mimo Jihočeské muzeum:

Společnost přátel exlibris

Knižní značka

Česko-filipínská společnost

Sdružení knihovních a informačních pracovníků – SKIP

Knihovnická komise při Asociaci muzeí a galerií.

Jan Caletka, dlouholetý člen Historického klubu a zkušený včelař, během své přednášky o historii včelařství na Českobudějovicku.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení vedli některé zájmové útvary při JČM (Entomologický kroužek a Geologicko – mineralogický kroužek) nebo se podíleli na jejich činnosti (Mykologický klub JČM). Dále se podíleli na činnosti organizací fungujících při JČM. Jedná se o Jihočeský ornitologický klub (JOK), zoolog je členem výboru, Jihočeskou pobočku České společnosti entomologické a Jihočeskou pobočku České botanické společnosti při Jihočeském muzeu, entomolog a botanik jsou jednatelé příslušných společností.

Mykologický klub JČM (MK JČM): M. Beran, mykolog JČM, odborně garantoval činnost Mykologického klubu JČM. Spoluorganizoval 8 členských schůzí a 1 přípravnou schůzku v rámci přípravy výstavy hub v JČM, dále společenský večer se soutěží „Houby v octě“. V rámci programu MK JČM přednesl 2 vlastní přednášky. V návaznosti na poradnu pro houbaře v období květen – listopad poskytoval každé pondělí od 16:30 do 17:30 hodin konzultační hodiny pro členy MK JČM.

Jihočeský ornitologický klub (JOK): V. Mikeš zoolog JČM, se podílel na přípravě členských schůzí JOK. Do klubové knihovny, kterou spravuje zoolog, bylo zaevidováno 10 nových knih a sborníků, 6 nových časopisů; členové JOK si z knihovny vypůjčili 2 knihy a 2 další zápůjčky přetrvávají z předchozích let. Zoolog se účastnil následujících projektů JOK a/nebo ČSO: 1) Mapování hnízdního rozšíření ptáků ČR, 2) Mapování hnízdního rozšíření ptáků Českých Budějovic, 3) Podrobné mapování hnízdního rozšíření ptáků „Ptačí oblasti – Českobudějovické rybníky“.

Jihočeská pobočka České společnosti entomologické (JP ČSE): Z. Kletečka, entomolog JČM, se podílel na vedení 4 členských schůzí s 4 přednáškami otevřenými veřejnosti, z toho se jednalo o 1 vlastní přednášku a 3 přednášky externistů. Průběžně aktualizuje pozvánky na schůzky na webových stránkách JČM. Zároveň vedl Entomologický kroužek, který se scházel pravidelně každý týden (mimo prázdnin). Kromě entomologických vycházek na Kleť (20. 5. 2017) a na Hlubokou n. Vlt. (24. 6. 2017) proběhlo dvoudenní víkendové setkání členů kroužku na terénní stanici Jihočeského muzea na Dívčím kameni, kde náplní bylo pozorování hmyzu, chytání hmyzu do pastí, na světlo aj. (24.–25. 6. 2017 mimo pracovní dobu).

Jihočeská pobočka České botanické společnosti při Jihočeském muzeu: M. Lepší, botanik JČM, spoluorganizoval 3 přednášky, jedno diskusní odpoledne a účastnil se jako jednatel pobočky schůzí výboru.

P. Rajlich, geolog JČM, vedl Geologicko – mineralogický kroužek, který se scházel pravidelně každý týden (mimo prázdnin).

Spolupráce se zájmovými a vlastivědnými útvary a nadacemi mimo JČM:

V oblasti geologie bylo pokračováno v kontaktech a společných akcích se sběrateli minerálů jižních Čech. Geolog je čestným členem a podílel se na akcích Mineralogického klubu v České Třebové.

Zoolog je členem v České společnosti ornitologické a ve Společnosti spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea.

Oddělení společenských věd

Správkyňe depozitáře Národopisu vedla, organizovala a realizovala celoročně činnost Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. Podílela se na přípravě akcí sdružení a koordinovala činnost ve spolupráci s Jihočeským muzeem.

Kurátor podsbírky Historie PhDr. Jiří Petráš vedl, organizoval a realizoval celoročně činnost Regionální letecko-historické společnosti při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

ZAHRA NIČNÍ STYKY

Archeologické oddělení

P. Zavřel pokračoval ve spolupráci s Verein für Ostbayerische Heimatforschung při Univerzitě v Pasově na přípravě grantu terénního průzkumu německé části Zlaté cesty v úseku Passau – Grafenau – Mauth – Modrý sloup. Pokračovala rovněž spolupráce se spolkem soumarů v Greinetu.

Probíhá rovněž intenzivní spolupráce s kolegy z Německa a Rakouska v rámci Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen/Oberösterreich (O. Chvojka, P. Zavřel), Kreisarchäologie Deggendorf a Straubing, Bundesdenkmalamt Linz, Muzeum Nordico Linz, Muzeum Asparn a. d. Zaya, UNI Wien, Römisch - Germanisches Zentralmuseum Mainz, Universität Hamburg a Center for Prehistoric im Macedonia (O. Chvojka).

Knihovna

Vedoucí knihovny v roce 2017 pokračovala ve dvacetileté kontinuální spolupráci s Velvyslanectvím Filipín a v knihovně muzea připravila tři speciální ukázky a studijní materiál i program pro badatelské návštěvy z Filipín. Pokračovala spolupráce s Lucienem Spithaelem a Johannem Wionczekem, belgickým a rakouským badatelem, korespondenty vídeňské akademie věd, kteří dlouhodobě studují v Evropě dostupné prameny a literaturu k dějinám Filipín. Uskutečnilo se také mimořádné setkání s prof. Ambethem Ocampou po roce jednání a vzájemné komunikace při jeho studijní cestě po Evropě. Dle požadavků Velvyslanectví ČR v Manile byly poskytovány informace o Ferdinandovi Blumentrittovi. Pro pracovní sekci Las Damas de Rizal při jejich výjezdním zasedání v Českých Budějovicích v Jihočeském muzeu dne 25. 3. 2018 za účasti členů The Order of the Knights of Rizal a zástupců Velvyslanectví Filipín v Praze byly připraveny a v angličtině prosloušeny celkem tři přednášky o životě a badatelském zájmu Ferdinanda Blumentritta, o záměru H. Stejskalové vytvořit on-line katalog z digitalizovaných dokumentů pro potřeby filipinistů z pozůstalosti F. Blumentritta a navíc byla na vyžádání připravena stručná přednáška o dějinách žen v českých zemích ve druhé polovině 19. století. Dne 9. 10. 2017 v Jihočeském muzeu natáčel televizní štáb CNN Philippines s populární moderátorkou Jessicou Zafrou jeden ze čtyř dílů o filipínských stopách v České republice.

Televizní štáb CNN Philippines natáčel v Jihočeském muzeu.

Vpravo prof. Ambeth Ocampo z Filipín na studijní návštěvě Jihočeského muzea.

Největší pozornost věnovali filipínští filmaři dokumentům k dějinám Filipín v knihovně muzea.

Přírodovědné oddělení

Botanik Martin Lepší dlouhodobě spolupracuje s Finským přírodovědným muzeem Luomus na projektu *Atlas Florae Europaeae – Distribution of Vascular Plants in Europe* (Atlas evropské flóry – rozšíření cévnatých rostlin v Evropě). V letošním roce by měla vyjít publikace zahrnující evropské jeřáby, jejichž rozšíření ve středoevropském prostoru zpracovali M. Lepší a P. Lepší.

M. Lepší se v roce 2016 zapojil do spolupráce s mezinárodním svazem pro ochranu přírody IUCN. Tématem spolupráce je ohrožení a ochrana jeřábů (*Sorbus*) v Evropě. Pro každý v Evropě se vyskytující druh byly shromážděny základní informace a zhodnoceno jeho ohrožení. Výstupy určené pro laickou i odbornou veřejnost byly v roce 2017 zveřejněny na internetu (<http://www.iucnredlist.org/search>).

Dále byla k tisku připravena publikace „Červený seznam ohrožených stromů v Evropě“, která vyjde v roce 2018. Publikace je celoevropskou syntézou ohrožení stromů v Evropě.

Zahranční cesty:

Botanik M. Lepší s P. Lepší (SCHKO Blanský les) a J. Velebil (VÚkoz Průhonice) uspořádali v termínu 31. 7.–4. 8. 2017 sběrnou cestu za jeřáby do Dolního Rakouska a přilehlého Slovenska. Cestu hradil VÚKOZ Průhonice. Průzkum přinesl nové poznatky v rozšíření jeřábů a odhalil řadu nových taxonomických novinek a nejasností, kterým se budou výše zmínění autoři věnovat nadále.

Entomolog Z. Kletečka a dokumentátor L. Černý se zabývali průzkumem panonské nížiny jižní Moravy a přilehlých oblastí Maďarska.

Mykolog M. Beran se zúčastnil mykologického průzkumu CHKO Horná Orava (Oravská Lesná, 26. –30. 7. 2017 Slovensko) a mimo pracovní dobu také mykologického průzkumu Bělověžského pralesa (Polsko).

Oddělení společenských věd

PhDr. Nora Jelínková, zástupkyně ředitele a kunsthistorička, realizovala zahraniční kontakty s J. P. van Soestem, odborníkem na vlámskou fajáns.

Nora Jelínková zahajuje výstavu Obrázky z Doudlebska.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Archeologické oddělení

Pracovníci archeologického oddělení si individuálně zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech, seminářích apod.

Pracovníci Archeologického oddělení ukázali muzejním kolegům výzkumy mohyl v Plavu.

Mgr. Zuzana Thomová poskytla muzejním kolegům z jiných oddělení informace k výzkumu českobudějovické solnice.

Knihovna

Knihovnice si individuálně zvyšovaly svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi v oboru a účastí na vybraných odborných jednáních.

Knihovnice na studijním výjezdu v depozitářích českokrumlovské pobočky SOA Třeboň v prostorách zámku.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení si individuálně zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, návštěvou knihoven, konzultacemi s jinými odbornými pracovišti a prostřednictvím kontaktů s předními odborníky v oboru, účastí na kongresech, seminářích apod.

Botanik M. Lepší úspěšně ukončil studium a obhájil dizertační práci (doktorandské studium na Katedře botaniky PŘF JU).

Zoolog a entomolog se zúčastnili odborné muzejní exkurze na Litoměřicko.

Oddělení společenských věd

Pracovníci oddělení společenských věd si individuálně zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech, seminářích apod.

Edukační oddělení

Muzejní pedagogové si zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem nejen odborné literatury, ale též konzultacemi s odbornými pracovníky. Dále pak účastí na kongresech a seminářích.

DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE

Archeologické oddělení

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

- 4.–5. 4. 2017: **Kolokvium „Archeologické výzkumy v Čechách v roce 2016“**, Praha, účast O. Chvojka, P. Zavřel.
31. 5.–2. 6. 2017: **XLV. seminář archeologů z muzeí a institucí památkové péče**, Brno, účast P. Zavřel.
- 12.–15. 6. 2017: **Konference „Reineckes Heritage. Terminology, Chronology and Identity in Central Europe between 2300 and 1600 BC“**, Křtiny, účast O. Chvojka s referátem.
- 21.–24. 6. 2017: **Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen/ Oberösterreich, 27. Treffen, Schlögen (Rakousko)**, účast O. Chvojka, P. Zavřel oba s referátem.
- 10.–12. 10. 2017: **Mezinárodní konference „Frühbronzezeit in Mitteleuropa“**, Mistelbach (Rakousko), účast O. Chvojka s referátem.
- 1.–3. 11. 2017: **Konference „Staré stezky“**, Brno, účast P. Zavřel s referátem.
- 7.–8. 12. 2017: **Konference „Forum Urbes Medii XVI“**, Ostrava, účast Z. Thomová s referátem.
- 14.–15. 12. 2017: **16. mezinárodní kolokvium „ Germánská a římsko-provinciální archeologie“**. Bratislava, účast P. Zavřel s referátem.

Knihovna

Vedoucí knihovny H. Stejskalová společně se všemi knihovnicemi zorganizovala v Jihočeském muzeu dva odborné semináře:

8. 5. 2017: Digitální fotografie jako sbírkový předmět;

12. 9. 2017: Autorský zákon v muzejní, knihovní a archivní praxi.

Oba dva odborné semináře měly vysokou účast nejen muzejníků a archivářů z jihočeských institucí, ale zúčastnili se i odborní pracovníci z celé ČR. Seminář o digitální fotografii byl uspořádán ve spolupráci s Národním technickým muzeem, které referovalo o předběžných výsledcích velkého projektu Historická fotografie v kontextu paměťových institucí podpořeného v NAKI MKČR. Jedinou lektorkou na semináři o autorském právu byla Mgr. Alena Kodrasová z Patentcentrum Sedlák & Partners s.r.o. I tento seminář se setkal s velkým ohlasem účastníků, kteří hojně využili bloku dotazů a diskuse.

Mgr. P. Kliment z NTM s H. Stejskalovou z JčM při zahajování semináře o digitální fotografii.

Mgr. Alena Kodrasová jako hlavní přednášející na semináři o právu autorském v muzejní praxi.

Vedoucí knihovny se zúčastnila těchto jednání:

16.–17. 2. 2017: konference **Vzdělávání 3. věku – příležitost pro společnost**, Vzdělávací centrum Na Karmeli, Mladá Boleslav, H. Stejskalová účast a referát na téma: Muzeum pro seniory a Senioři pro muzeum – platforma Historický klub.

5.–7. 9. 2017: **41. celostátní seminář knihovníků muzeí a galerií**, Západočeské muzeum Plzeň, H. Stejskalová účast a referát na téma: Putovní výstava Krása knižní vazby – spolupráce Jihočeského muzea a Státního okresního archivu v Českých Budějovicích.

18.–20. 9. 2017: konference **Digitalizace v paměťových institucích 2017**, Státní oblastní archiv Třeboň, účast H. Stejskalová.

20.–21. 9. 2017: konference **Knižní kultura 19. století**, Muzeum Jindřichohradecka, H. Stejskalová účast a referát na téma: Z historie českobudějovických tiskářů a tiskáren.

9. 11. 2017: **South Bohemia Convention Bureau – Možnosti incentívni turistiky v jižních Čechách**, Jihočeská centrála cestovního ruchu, České Budějovice, H. Stejskalová účast a referát na téma: Památník Jana Žižky v Trocnově.

15.–16. 11. 2017: konference **DIGI 2017**, Akademie věd Praha, H. Stejskalová účast a referát na téma: Interaktivní prvky v expozicích a výstavách Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Přírodovědné oddělení

2.–9. 7. 2017: **Floristický kurz České botanické společnosti**, Jindřichův Hradec, účast a vedení 4 exkurzí: botanik M. Lepší.

25.–26. 11. 2017: **Ekologie a evoluce rostlin na antropogenních stanovištích střední Evropy**, konference ČBS, Praha, účast: botanik M. Lepší.

24.–28. 4. 2017: **Seminář muzejních geologů**, Nová Paka, účast: geolog P. Rajlich a S. Venclová.

Geolog se dále zúčastnil exkurze mineralogického klubu Česká Třebová na Slovensko, kde byly získány vzorky z jihoslovenských vulkanitů.

24.–26. 5. 2017: **22. veletrh muzeí ČR**, Třebíč, účast: entomolog Z. Kletečka a S. Venclová, referát: entomolog

20. 5. 2017: **„Novinky studia velkých hub“**, seminář v Národním muzeu, Praha, účast a referát: mykolog M. Beran.

Oddělení společenských věd

Numismatička

31. 5.– 2. 6. 2017 účast na XLV. semináři archeologů z muzeí a institucí památkové péče na téma *Aktuální elektronické evidenční systémy*.

Historik nejnovějších dějin

17.–18. 5. 2017 příprava a realizace konference Československo v letech 1972 – 1977 – konference pořádaná JČM, ÚSTR Praha a SOKA České Budějovice.

17.–18. 9. 2017 Dzeie Biurokracie VII. – mezinárodní konference Kielce (Polsko), pořádaly Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersitet Jana Kochanowskiego v Kielcach a Roccijskij gosudarstvennyj universitet Moskva, účast s příspěvkem.

PhDr. Jiří Petráš (vpravo) byl jedním z hlavních organizátorů konference Československo v letech 1972–1977.

Správkyně depozitáře Národopisu

3. 5. 2017 MHMP: Textil v muzeu, konference Sekce Textil AMG

17.–18. 5. 2017 Spolupráce na realizaci konference v Archivu

Konference konzervátorů a restaurátorů

Edukační oddělení

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

29. 6. 2017 Konference **Týden sousedů, Trh s muzejní pedagogikou**, Bavorská Železná Ruda, účast a prezentace projektu Faktor, L. „Archeologické muzejní kuffítky" v rámci konference Impulzy pro přeshraniční spolupráci mezi školami v českých a bavorských příhraničních regionech.

24.–26. 5. 2017 22. **Veletrh muzeí České republiky** Třebíč, účast Faktor, L.

16.–19. 11. 2017 Seminář **Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů** v CEA Villa Nova Uhřetín, Deštná, prezentace příspěvku Faktor, L., Hojerová, H. „Muzejní kuffítky II., Prezentace archeologie pro mateřské základní a střední školy i širokou veřejnost."

VÝSTAVY PŘIPRAVENÉ A ZAHÁJENÉ V ROCE 2017

Oddělení programové a propagační

Na začátku roku 2017 došlo v programovém a propagačním oddělení Jihočeského muzea k personálním změnám a na pozici vedoucího oddělení nastoupil Mgr. Tomáš Svoboda, jenž do té doby působil v muzeu jako průvodce (zřízenec v kulturních zařízeních). Hlavním cílem v prvním měsíci roku bylo obnovení spolupráce s mediálními i obchodními partnery a plynulé navázání na obvyklý návštěvníkový provoz muzea. Dalšími kroky byla organizace harmonogramu služeb průvodců na hl. budově a zajištění výstavní i provozní činnosti. Ve druhé třetině roku vedoucí oddělení ve spolupráci s kolegy zabezpečil chod dalších poboček muzea: Tvrz Žumberk u Nových Hradů, Památník Jana Žižky z Trocnova a Muzeum koněspřežky.

Programové a propagační oddělení Jihočeského muzea zajišťovalo v roce 2017 ve spolupráci s dalšími odděleními produkci 18 výstavních projektů, 4 externí výstavy i velké množství doprovodných akcí. Celková návštěvnost v roce 2017 přesáhla hranici 100 000 návštěvníků, což svědčí o stále přetrvávající atraktivitě muzejní instituce i dobře cíleném marketingu.

Kromě obnovení a obohacení stávající spolehlivé mediální spolupráce (Český rozhlas, Mediální skupina MAFRA - Mladá Fronta DNES, Českobudějovický deník, Jihočeská televize, online marketingová agentura Paseo group, českobudějovický magazín BUDLive, Radio United / nyní MEDIA CLUB, mediální agentura Lomondmedia, vydavatelství MCU, reklamní agentura WIP, Galileo Production, Jižní Čechy pohádkové, agentura Kultur-Kontakt, portál IN-prague aj.) byly v roce 2017 uzavřeny smlouvy se zcela novými partnery a mediální zásah Jihočeského muzea se tak ještě více rozšířil. Spolupráce byla navázána například s těmito subjekty: Budějčká Drbna, TV Jéčko, Regionální televize Jižní Čechy, iDNES.cz, ZIP Inzert, portál PROPAMÁTKY, portál Veverušák, portál Český pohled, magazín Revue 50plus, Turistický a informační magazín TIM, Vydavatelství IPR nebo celorepublikové informační periodikum z oblasti kultury, umění a volného času Česká kultura.

Jedním ze záměrů vedoucího OPP bylo v roce 2017 cílit nové marketingové strategie i na mladší věkovou skupinu v rozmezí 15–35 let. V této souvislosti byla domluvena například spolupráce s renomovanou multimediální eventmarketingovou a komunikační agenturou ART 4 PROMOTION. V koordinaci s Jihočeským muzeem tak byla realizována část audiovizuálního festivalu Vltava žije na téma Hudební legendy. Konkrétně se jednalo o tzv. facemapping / videomapping, tedy speciální laserová projekce na fasádu hlavní historické budovy muzea, kde byl umístěn i speciální obří trojrozměrný model hlavy. Během dvou dní akce přilákala přes 5 000 návštěvníků. V rámci avizovaného cíle byla dále rozšířena prezentace muzea na oficiálním webu (návštěvnost za rok 2017 činila 77 110 uživatelů), na sociálních sítích (Facebook, Instagram, Twitter) nebo nově i v mobilní aplikaci a na webovém portálu Mobilní Turista. Povedlo se rovněž dojednat vzájemnou spolupráci s organizátory seriálu běžeckých závodů RunTour, Budějovickým Majálesem či s multikinem CineStar České Budějovice. V součinnosti s majitelem Borovanského mlýnu byl dále uspořádán první ročník rockového festivalu Rock Full Rock v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova. Destinační společnost Českobudějovicko-Hlubocko zajišťovala propagaci muzea například videodokumentací pořízenou za pomoci nejnovějších moderních technologií (létající drony apod.). S portálem Turistika.cz bylo rozjednáno natáčení poboček muzea formou virtuální reality – 360° videa. Nejen tyto nástroje mediální komunikace prezentují Jihočeské muzeum jako moderní kulturní instituci, která plní svůj primární cíl – uchovávat a zprostředkovat hmotné doklady o člověku a jeho okolí.

V roce 2017 uplynulo 140 let od založení muzea a toto významné jubileum bylo návštěvníkům představeno na tematické výstavě s názvem K poučení a zábavě - 140 let muzea v Českých Budějovicích. Jednotlivé fondy se zde prezentovaly ukázkami nejstarších přírůstků, medailony donátorů a významných muzejních pracovníků, nechyběly dobové dokumenty a korespondence, ukázky původních expozic či uložení sbírkových předmětů, portréty ředitelů muzea nebo stavební plány budovy. U příležitosti výstavy byly vyrobeny unikátní pamětní mince, na jejichž razbě je vyobrazena hlavní historická budova Jihočeského muzea a znak Jihočeského kraje.

Významným počinem se na konci roku stal pokus o stavbu rekordního návštěvníckého betlému v rámci vánoční výstavy Betlémy Zdeňka Manna a Historické perličkové ozdoby ze sbírky Aleny Gondekové. Tato akce byla oficiálně nahlášena u Agentury Dobrý den v Pelhřimově, jež spravuje registraci rekordů v České republice. Pokus probíhal od 30. listopadu do 20. prosince 2017. Cílem bylo překonat rekord Sdružení rodičů při ZŠ Třešň, v rámci něhož byl vytvořen betlém čítající 269 figurek z nejrůznějších materiálů zhotovených 245 autory. Návštěvníci Jihočeského muzea překonali toto číslo několikanásobně a za necelý měsíc vzniklo dohromady neuvěřitelných 1614 originálních papírových figurek od 1382 autorů. Jihočeské muzeum se tímto oficiálně zapsalo do České knihy rekordů. Povědomí o instituci se tak ještě více zvýšilo.

Jihočeské muzeum se v roce 2017 představilo i na veletrzích v České republice a zahraničí. Jmenovitě šlo například o veletrh cestovního ruchu TravelFest na českobudějovickém Výstavišti, jež navázal na tradici veletrhu Jihočeský kompas. Společně s dalšími organizacemi zřizovanými Jihočeským krajem, zde vedoucí OPP připravil nápaditou prezentaci. Dalším eventem byl například Týden sousedů v prostorách Muzea lokální železnice v Bavorské Železné Rudě. OPP zajistilo v následujícím roce propagaci i na veletrhu Ferien-Messe ve Vídni, veletrhu Regiontour v Brně, na výstavě Kvetoucí Rakousko ve Welsu či na akci Waldviertel Pur.

Z další spolupráce lze připomenout například partnerství s organizací Jihočeská Silva Nortica (projekt Památky žijí), muzeem Hus-Haus v Německu či členství v Asociaci muzeí a galerií v České republice. S Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích vznikla kooperace v rámci projektu Akademické půlhodinky (cyklus přednášek osobností akademického života). Vedoucí propagačního oddělení dále připravil prezentaci Jihočeského muzea na několika maturitních plesech.

Vedoucí OPP se v roce 2017 zúčastnil několika konferencí a školení:

- setkání subjektů cestovního ruchu (budova ČEVAK, pořadatel: destinační společnost ČB-Hlubocko a JCCR)
- odborná konference TourConf – cestovní ruch, partnerství a spolupráce (Clarion Congress Hotel, pořadatel: EF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích)
- seminář v rámci celoživotního vzdělávání - PR a marketing v muzejnictví (pořadatel: VŠ mezinárodních a veřejných vztahů Praha)
- 2 vzdělávací kurzy Efektivní komunikace pracovníků propagace a marketingu (Borovanský mlýn, pořadatel: Jihočeský kraj za účasti školitele Mgr. Ladislava Peterky a dalších marketingových pracovníků organizací zřizovaných JK)
- vzdělávací kurz Marketing v kultuře (Borovanský mlýn, pořadatel: Jihočeský kraj za účasti školitele Mgr. Petra Bohuslava a dalších marketingových pracovníků organizací zřizovaných JK)

V ROCE 2017 BYLY REALIZOVÁNY NEBO POKRACOVALY TYTO VÝSTAVNÍ PROJEKTY:

Výstava orchidejí, bromélií, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu (3. 2.–12. 2.)

České šlechtické rodové ražby 16.–17. století (7. 2. 2017–30. 6. 2018)

Pestrobarevný svět neživé přírody (8. 2.–24. 9.)

Tvary ticha – výstava fotografií Evy Výborné (16. 3.–30. 4.)

Velikonoce – svátky jara a Vzkříšení (17. 3.–23. 4.)

K poučení a zábavě – 140 let muzea v Českých Budějovicích (9. 5.–29. 10.)

Kleť a Blanský les – obraz krajiny, krajina v obrazech (19. 5.–17. 9.)

Obrázky z Doudlebska a Zbudovských Blát: Z Archivu Aloise Terše (16. 6.–27. 8.)

Jedny karty nestačí: Barevný svět hracích karet (15.9. 2017–14.1. 2018)

Při doprovodné akci k velikonoční výstavě děti cvrnkaly kuličky.

Z výstavy ke 140 letům muzea, jejíž kurátorkou byla Mgr. Eva Hyndráková, Ph.D.

Výstava hub (2. 10.–6. 10.)

Letem včelím světem – 150 let organizovaného včelaření na Českobudějovicku (11. 10. 2017 –21. 1. 2018)

Vzpomínky na druhou světovou válku (12. 10.–15. 10.)

Výstava vojenské výstroje a výzbroje Československé lidové armády (27. 10.–29. 10.)

Vzpomínky na sočskou frontu (12. 11. 2017–31. 1. 2018)

První světová válka - léta zkázy a bolesti (12. 11. 2017–11. 11. 2018)

Vánoce v poli 1914–1918: doplnění výstavy Vzpomínky na sočskou frontu (1. 12. 2017–7. 1. 2018)

Vánoční výstava Betlémy Zdeňka Manna (1. 12. 2017–7. 1. 2018)

Ze zahájení výstavy Klef a Blanský les - obraz krajiny, krajina v obrazech.

Z prezentace spolku Jednadvadesátníci.

Pokračující výstavy z roku 2016:

- Sklo mnoha barev (21. 9 2016–9. 4. 2017)
- Vltaviny a jiná přírodní skla (10. 5. 2016–17. 9. 2017)
- S Podšumavanem na dvou kolech (18. 5. 2016–8. 1. 2017)
- Tajemná Indonésie - Tamtamy času (25. 4. 2016–30. 4. 2017)
- Krása betlémů - vánoční výstava (24. 11. 2016– 8. 1. 2017)

Stálé expozice

- Příběh města Českých Budějovic (Hlavní historická budova Jihočeského muzea v Českých Budějovicích)
- Strážní domky a drážní strážníci na území koněspřežní železnice České Budějovice – Linec (Muzeum koněspřežky)
- Jan Žižka z Trocnova a významné milníky husitství v českých a německých dějinách (Památník Jana Žižky z Trocnova)
- Lidový malovaný nábytek z jižních Čech (Tvrz Žumberk u Nových Hradů)

Další výstavy na pobočkách Jihočeského muzea v roce 2017:

- 2. ročník výstavy střeleckých terčů akad. malíře Antonína Hamsíka: Tvrz Žumberk u Nových Hradů (9. 7.–30. 9.)
- Výstava chryzantém: Tvrz Žumberk u Nových Hradů (14. 10.–15. 10.)
- Úředník rožmberský: Tvrz Žumberk u Nových Hradů
- Ryby a lidé – Rožmberkové a rybníkářství v jižních Čechách a ve Waldviertlu: Tvrz Žumberk u Nových Hradů

Vlevo kastelán tvrze Roman Josefík, garant výstavy střeleckých terčů v žumberské tvrzi, vpravo Antonín Hamsík, autor střeleckých terčů.

Návštěvníci výstavy střeleckých terčů.

Z výstavy chryzantém 2017 v Žumberku.

Externí výstavy v roce 2017:

- Krása knižních vazeb – Moravský zemský archiv v Brně (15.2.–3. 3.)
- Svobodní zednáři na Českokobudějovicku a Jižní Čechy očima Jiřího Syllaby – Zámek Dub u Prachatic (21. 5.–1. 10.)
- Výstava k 80. výročí zahájení provozu letiště České Budějovice – Jihočeské letiště České Budějovice (2. 6.–1. 7.)
- Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích – Radniční výstavní síň, Náměstí Přemysla Otakara II. České Budějovice (11. 7.–31. 8.)
- Výstava hub – Botanická zahrada při VOŠ a SZeš v Táboře (8.–9. 10.)

Doprovodné a jiné akce Jihočeského muzea:

- Novoroční koncert (absolventi Konzervatoře České Budějovice)
- Den evropského dědictví (komentované prohlídky výstav a přednášky)
- Letní divadlo na Trocnově – Sto dukátů aneb šlechtická láska (Kulturní společnost Alta)
- Absolventský koncert v Barokním sále muzea (A. Hauserová)
- Folkový večer v muzeu (kapely DRC a Jen tak tak)
- Hudební slavnosti Emmy Destinnové (Graffovo kvarteto a Panochovo kvarteto)
- Koncert chorvatského tria TENEDA
- Křest knihy Historická radnice v Českých Budějovicích ve světle archeologických výzkumů a rozboru hmotných pramenů (Ladislav Čapek, Jiří Militký a kolektiv)
- Kuličkové turnaje před budovou muzea v rámci velikonoční výstavy
- Ukázky lidových řemesel v rámci velikonoční a vánoční výstavy
- Různorodé soutěže o zajímavé ceny v rámci pořádaných výstav i samostatně
- Odborné i populárně-naučné přednášky, semináře a besedy na různá témata během pořádaných výstav i samostatně
- Tisková konference na místě záchranného archeologického výzkumu: prezentace pravěkých mohyl v Plavu u Českých Budějovic – lokalita dálnice D3
- Mezinárodní den archeologie (komentované prohlídky pravěkých mohyl v Plavu u Českých Budějovic)
- Mezinárodní den památek (komentované prohlídky, přednášky, zábavný program pro děti)
- 3. ročník mineralogicko-geologické olympiády (2. stupeň základních škol, střední školy a gymnázia)
- Rekonstrukce starého adventního zvyku – obchůzka svatého Ambrože (Václav Křišťfek) v rámci výstavy Letem včelím světem
- Včelí den v Jihočeském muzeu (bohatý doprovodný program pro celou rodinu v rámci výstavy Letem včelím světem)

*Z výstavy o řemeslech v českokobudějovické radnici.
Kurátorkou výstavy byla PhDr. Nora Jelínková.*

- Kulturní odpoledne na Tvrze Žumberk u Nových Hradů (komentované prohlídky výstav a kostela, hudební vystoupení Duo Nepila: vážná hudba a Hana Kopáčová, Petra Machová: varhanní hudba)
- Komentovaná prohlídka archeologického výzkumu (Solnice)
- Poznávání za úplňků (komentované vycházky) ve spolupráci s Jižními Čechy pohádkovými (3x České Budějovice: Hynek Klimek, Zuzana Thomová, Ivo Hajn; 1x Žumberk: Roman Josefík)
- Tvořivé dílny, workshopy a divadla v průběhu celého roku 2017 ve spolupráci se SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnickou a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky
- 1. ročník rockového festivalu Rock Full Rock v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova
- Slavnostní zahájení další sezony Památníku Jana Žižky z Trocnova (komentované prohlídky, ukázky soubojů, zbraní a zbrojí, program pro děti aj.)
- Pravidelná poradna pro houbaře (květen - listopad) - v režii Mykologického klubu při JČM
- Promítání filmu ze série poutavých dokumentů předního režiséra a scenáristy České televize Zdeňka Flídra.
- Tradiční masopustní koleda (průvod od KD Slavie na Náměstí Přemysla Otakara II. a doprovodný program - pořadatel: Statutární město České Budějovice, odborný garant a koordinátor akce: Jihočeské muzeum)
- Účast starosty městyse Windhaag bei Freistadt (Traxler Erich) a dalších obyvatel městyse na Trocnovských slavnostech 2017 (Green Belt Center: Zelený pás Evropy) - cyklovýlet
- Scénické čtení Tři mudrci a Tři králové s kazatelem Církve adventistů Sedmého dne (Petr Adame)
- Dudácký podvečer Od léta k podzimu s Jihočeským souborem písní a tanců Úsvit
- Vánoční koledování na schodech muzea s Jihočeským souborem písní a tanců Úsvit
- Živý betlém ZŠ Dukelská
- Vánoční folkový koncert (kapely DRC a 4zdi)
- 18. ročník Hasičení na půl cesty v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova (SDH Radostice a Ostrolovský Újezd) - externí spolupráce
- eřejný orientační běh jednotlivců (JIHOR, závod Jihočeského žebříčku) – Památník Jana Žižky z Trocnova – externí spolupráce

Obří trojrozměrný model hlavy umístěný na průčelí hlavní historické budovy muzea v rámci pořádání audiovizuálního festivalu Vltava žije. Při projekci byla použita technika tzv. facemappingu (videomappingu).

Muzejní noc 2017

Tradiční a návštěvnický oblíbená Muzejní noc se uskutečnila v pátek 26. května 2017 na tvrzi Žumberk u Nových Hradů. Během pětihodinového programu akci navštívilo 600 osob.

Návštěvníci se mohli zúčastnit například komentovaných prohlídek (Jak se žilo na renesanční tvrzi, Lidový malovaný nábytek a venkovské bydlení v 19. století, Ryby a lidé, prohlídka kostela s kastelánem), dále zájem vzbudila módní přehlídka OA, SOŠ a SOU Třeboň s netradiční ukázkou oděvů, nejlepších studentských prací s výšivkou rybí šupinou a doprovodným komentářem či vystoupení souboru historických tanců Campanello v dobových kostýmech. Návštěvníci se mohli zaposlouchat do středověké i folkové hudby a to v podání kapel Dei Gratia a DRC. Pro dětské návštěvníky bylo připraveno např. Divadlo Potulného čajovníka, rozličné hry (chůze na chůdách, házení míčků, malování, aj.), střelba z kuše a luku nebo hledání mincí archeologickým detektorem. Střední škola rybářská a vodohospodářská Jakuba Krčina připravila ve spolupráci s Rybářstvím Nové Hrady ukázky vyplétání sítí a jejich opravy. Na tomto stanovišti mohli návštěvníci také obdivovat živé ryby v bazénu. Program dále doplnil workshop vyšívání rybí šupinou OA, SOŠ a SOU Třeboň, odlévání cínu u hradeb tvrze s konzervátorem muzea Janem Törökem či kovářství Daniela Černého. Velký zájem byl i o workshop výtvarného ateliéru TVOR (Dřevotvor – práce se dřevem) a také o speciální ornamentální techniku s barvami – tupování připravených šablon houbičkami. Příjemnou atmosféru vytvořilo udržované tábořiště, kde si děti i dospělí mohli opéct špekáčky a zazpívat si písně za doprovodu kytary. O vyvrcholení celé akce se postarala skupina historického šermu Fedrfechtýři, kteří společně s kejklířem Pupou připravili ohnivou show ve večerních hodinách.

Velký úspěch u návštěvníků Muzejní noci mělo například kovářství Daniela Černého.

Odlévání cínu a tvorba cínových figurek s konzervátorem muzea Janem Törökem na Muzejní noci.

Trocnovské slavnosti 2017

4. ročník Trocnovských slavností se konal již tradičně v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova. Letošní téma reflektovalo 500. výročí počátku reformace církve, kterou požadoval Jan Hus. Vzhledem k dobře cílené propagaci v okolí Trocnova a Borovan akci navštívilo 4 000 návštěvníků, tedy téměř dvojnásobek oproti předchozímu roku.

Akce vznikla ve spolupráci s městem Borovany a Sdružením hasičů Čech, Moravy a Slezska Jihočeského kraje. Oficiální záštitu převzala hejtmanka Jihočeského kraje Mgr. Ivana Stráská. Oficiálního zahájení se zúčastnil i člen Zastupitelstva Jihočeského kraje Mgr. Jiří Zimola nebo účastníci cyklovýletu na trase Windhaag bei Freistadt – Trocnov (Green Belt Center: Zelený pás Evropy) pod vedením starosty městyse (Traxler Erich).

Program byl připraven jak pro děti tak i dospělé návštěvníky. První bod programu připravila skupina historického šermu Fedrfechtýři, kteří během slavností vystoupili několikrát s ukázkami soubojů, zbraní a zbrojí. Po proslovech následovala ukáзка zásahů dětí z SDH Hamr u Chlumu a ukázkou renesančních tanců divadelního a tanečního souboru Kukačky ze střediska Nazaret (Diakonie a misie Církve československé husitské) v Borovanech. Účast na Trocnovských slavnostech potvrdil i uznávaný český historik a držitel ceny Učené společnosti profesor Petr Čornej, jehož během speciálního diskusního bloku Dějeprava vážně nevázně vyzpovídala náměstkyně ředitele JčM Helena Stejskalová. O hudební část programu se postarala country kapela Želiborů a přátelů a folková skupina Papouškovo sirotci. Během celé akce probíhal na přilehlé louce i lidový jarmark s ukázkami tradičních řemesel (například košíkářství návštěvníkům představil držitel Ceny hejtmána Jihočeského kraje za zachování a rozvoj lidových tradic z r. 2015 – Jan Smrt, dále byly k vidění ukázkou kovářství, výroba domácích mýdel, paličkování, předení na kolovratu, dekorace ze sušených květin aj. Akce se účastnil i Klub tradic Borovany, jehož členky pro

Loutková hra Čertovská pohádka v podání divadla Studna na Trocnovských slavnostech.

návštěvníky připravovaly gastronomické lahůdky. Aktivity pro děti se konaly po celém areálu Trocnova (kejklíř Jonáš, Čertovská pohádka divadelního souboru Studna, chůdy, iluminátorská dílna Václava IV., lukostřelba, ukázky požárního sportu, malování aj.). Nechyběly rovněž komentované prohlídky muzejní expozice a přilehlých dvorců s Mgr. Z. Thomovou a Mgr. H. Stejskalovou nebo speciální přednáška Mgr. Milana Sýkory – Jan Žižka a jeho hrady Kalich a Panna. Po celou dobu trvání akce si mohli návštěvníci akce prohlédnout tábor s ležením s pěti stany, které postavilo několik skupin živoucí historie, vyznačující se detailním propracováním všech prezentovaných předmětů. Návštěvníkům tak byla dobová každodennost v době husitských válek celkem věrně a detailně přiblížena. I během Trocnovských slavností byla přístupná naučná stezka v areálu Památníku.

Účastníci cyklovýletu na trase Windhaag bei Freistadt - Trocnov (Green Belt Center: Zelený pás Evropy). Akce se zúčastnil i starosta městyse Traxler Erich.

Výstavní projekt První světová válka - léta zkázy a bolesti

11. listopadu 2017 se v hlavní historické budově Jihočeského muzea uskutečnila slavnostní vernisáž výstavního projektu První světová válka – léta zkázy a bolesti. Vedoucí OPP zajistil organizaci a program slavnostního otevření ve spolupráci s dalšími kolegy JČM.

Expozice jejíž příprava trvala několik měsíců je instalována na celém třetím nadzemním podlaží o rozloze 640 metrů čtverečních a vznikla v souvislosti s oslavami 100. výročí konce první světové války a vzniku samostatného československého státu. Tento ambiciózní projekt, který byl vzhledem ke své významnosti propagačním oddělením široce medializován, si klade za cíl zmapovat první světovou válku s jejími příčinami i důsledky, a to jak pro Českobudějovicko, tak i jihočeský region, Československo, ale i v mezinárodních souvislostech, zejména v česko-rakouských. Výstava přibližuje hrůzy války a to nejenom na frontě, kde vojáci prožívali neustále mezní životní okamžiky, ale i v týlu, kdy ženy a děti, rodiny vojáků, byly nuceny strádat v důsledku zhrouceného válečného hospodářství a musely čelit mnoha kritickým situacím.

Na výstavě se podílelo spoluprací a zápůjčkami sbírkových předmětů více než třicet muzeí a galerií z Čech, dále pak na dvacet soukromých sběratelů a spolupracovníků muzea. Podařilo se dát tedy dohromady vcelku ojedinělý soubor artefaktů, který návštěvníky přenesl do sto let staré historie.

V rámci výstavy je dále připraven propracovaný vzdělávací program Mizérie Velké války určený zejména pro druhý stupeň základních a všechny ročníky středních škol. Pro názornost je program doplněn o interaktivní prvky i didaktické pomůcky. Zajímavým doplňkem je speciální lístková informační brožura připravená pro školy i běžné návštěvníky výstavy nebo tematická turistická vizitka.

Výstavní projekt potrvá v Jihočeském muzeu až do 11. listopadu 2018.

Zpracoval: Mgr. Tomáš Svoboda

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2017

- 23. 5. 2017: herec, spisovatel a architekt Ing. arch. David Vávra (přednáška Deset stop architektury v rámci programu Budějovického Majálesu)
- 9. 9. 2017: hejtmanka Jihočeského kraje Mgr. Ivana Stráská na zahájení Trocnovských slavností
- 11. 11. 2017: velvyslanec Slovinské republiky J. E. Leon Marc (vernisáž výstavních projektů První světová válka - léta zkázy a bolesti a Vzpomínky na sočskou frontu)
- 11. 11. 2017: hejtmanka Jihočeského kraje Mgr. Ivana Stráská (vernisáž výstavních projektů První světová válka - léta zkázy a bolesti a Vzpomínky na sočskou frontu)
- 24. 11. 2017: ministr kultury České republiky Mgr. Daniel Herman (předávání ocenění Ministerstva kultury Artis Bohemiae Amicis; laureát: Franz Badstöber)

Dne 23. 5. 2017 navštívil Jihočeské muzeum herec, spisovatel a architekt David Vávra v rámci programu Budějovického Majálesu (přednáška Deset stop architektury).

Dne 24. 11. 2017 – Ministr kultury České republiky Mgr. Daniel Herman (vlevo) předává ocenění Artis Bohemiae Amicis laureátovi Franzi Badstöberovi (vpravo) za dlouholetou práci pro českou kulturu a její prezentaci v sousedním Rakousku. Ceremoniál se uskutečnil v Barokním sále Jihočeského muzea.

VYBRANÍ VÝZNAMNÍ PARTNEŘI MUZEA

Jihočeský kraj, Odbor kultury a památkové péče
Jihočeského kraje

Jihočeská centrála cestovního ruchu

Statutární město České Budějovice

Nadace ČEZ, a.s.

KOH-I-NOOR HARDTMUTH, a.s.

Český rozhlas České Budějovice
– mediální partner

Jihočeská televize

Budějcká Drbna

Českobudějovický deník

Českobudějovický magazín BUDLive

MF DNES

MEDIA CLUB

Paseo group

Město Borovany

Destinační společnost Českobudějovicko-
Hlubocko

Střední odborná škola veterinární, mechanizační
a zahradnická a Jazyková škola s právem státní
jazykové zkoušky České Budějovice

Jihočeské zemědělské muzeum v Netěchovicích

Rybářství Nové Hrady, a.s.

ARPIDA, centrum pro rehabilitaci
osob se zdravotním postižením, z.ú.

Agentura Kultur-Kontakt

Festivalová kancelář Emy Destinové

Z ČINNOSTI JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ MUZEA

Edukační oddělení

Edukační oddělení v roce 2017 naplňovalo své cíle stanovené ve vzdělávací koncepci Jihočeského muzea. Úspěšně probíhaly edukační programy „Město v proměnách času“, „Svět orchidejí a sukulentů“, „Tajemná Indonésie“, „Po stopách koněšpřežky“, „Poznej houby zblízka“.

Zároveň byly navrženy nové programy „Svátky jara a Vzkříšení.“ Rozvíjel se i projekt muzejních kuffíků s edukačními programy podpořený Nadací ČEZ. Muzejní pedagogové také připravili externí edukační programy například na muzejní noc na Žumberku, Trocnovské slavnosti a akci Krumbenowe v Českém Krumlově. V roce 2017 také proběhl třetí ročník Mineralogicko-geologické olympiády, kterou garantoval geolog Jihočeského muzea RNDr. Petr Rajlich, CSc.

Celková návštěvnost v roce 2017 byla 9280 osob. Stejně jako v roce 2016 šlo nejen o děti a žáky z MŠ, ZŠ a SŠ s doprovodem, ale programů se účastnili též senioři a skupiny se sociálním či zdravotním znevýhodněním. Pro zmíněné byly programy speciálně upraveny, aby splňovaly jejich potřeby.

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích získalo nadační příspěvek od Nadace ČEZ na projekt „Muzejní kuffíky II.“ ve výši 200 000,- Kč na pokračování úspěšného projektu z předešlého roku. Prozatím byly nabízeny tři moduly edukačních programů: „Život v době kamenné – lovci a sběrači,“ „Život v době kamenné - první zemědělci,“ „Život v době bronzové – využívání prvních kovů.“ Kuffíky obsahují hmotné rekonstrukce denní potřeby lidí. Nově se nabídka rozšířila o „Život v době železné – rozvoj řemesel,“ „Život v době římské – neklidné sousedství,“ „Život v době stěhování národů – Slované na našem území“ a „Život v době románské – Čechy v době knížecí.“

Muzeum tak interaktivní formou zpřístupňuje prezentaci daných období. Díky těmto didaktickým pomůckám je do výuky zapojeno více smyslů a muzejní kuffíky se tak stávají velmi efektivní pomůckou i pro osoby se zdravotním znevýhodněním. Současně byly opět na tři měsíce formou výpůjčky poskytnuty Archeoskanzenu Chotěbuz Podobora Muzea v Českém Těšíně.

Nadále muzeum spolupracuje s významným partnerem KOH-I-NOOR HARDTMUTH, a.s. Ten se stal výhradním dodavatelem výtvarných potřeb pro edukační činnost v Jihočeském muzeu.

Personálně mělo edukační oddělení v první polovině roku 2017 dva muzejní pedagogy na plný úvazek a jednoho na poloviční úvazek, od září 2017 nastoupil další pedagog na poloviční úvazek.

Edukační oddělení připravilo v roce 2017 třináct interních edukačních programů. Ze všech jmenujme alespoň tyto:

„Velikonoční probouzení“

Velikonoční edukační program k výstavě „Velikonoce – svátky jara a Vzkříšení.“ Probíhal od 17. března do 21. dubna 2017. Nejprve si návštěvníci prohlédli velikonoční výstavu s výkladem, zkusili si zahrát kuličky a v druhé části tvořili. Obvykle jsme malovali vajíčka voskem, menší děti lepily na vajíčka koření a nejmenší papírové ozdoby. Všichni si zkusili nebo prohlédli techniku štráfkování. Žáci si odnesli své výrobky a papírový stojánek na vejce v podobě omalovánky zajíce.

Některé školy navštívily velikonoční dílny, žáci buď pekli velikonoční kynuté pečivo, nebo aranžovali. To vše ve spolupráci se SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnickou a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky. Dne 8. 4. 2017 jako doprovodná akce výstavy proběhla Kuličkáda, menší turnaj hraní kuliček v parku sousedícím s hlavní budovou Jihočeského muzea. Celkem se velikonočního programu zúčastnilo 1021 návštěvníků.

„Poznej houby zblízka“

Od 2. do 6. října 2017 proběhla tradiční výstava hub, jejíž pravidelnou součástí je edukační program pro skupiny mateřských, základních i středních škol. Ve výstavě žáci houby určovali a poznávali druhové odlišnosti. Velký zájem děti projevíly o jedovaté houby. Na jejich dotazy odpovídal garant výstavy Mgr. Miroslav Beran i členové Mykologického klubu České Budějovice. V pracovním listu si žáci ověřovali nabyté znalosti. Doplněkem byly i výtvarné činnosti s tematikou poznávání hub. Výstavou s edukačním programem prošlo 425 osob.

„Letem včelím světem“

Program byl připravený ke stejnojmenné výstavě o včelách a včelařství a byl navštěvován od 10. října 2017 do 21. ledna 2018.

Návštěvníci se mohli dovědět mnohé o včelařství a životě včel. Prohlédli si výstavu s komentářem, který byl pro oživení a lepší představivost doplněn i mnohými včelařskými pomůckami. V druhé části programu se žáci v edukačních místnostech seznámili se včelími produkty a vyráběli zápich nebo svíčku ze včelího vosku.

Z programu si děti odnesly kromě svých výrobků i omalovánky s včelí tematikou, včelí pexeso a starší děti i pracovní listy do vyučování. Pro děti a rodiče jsme uspořádali přednášku s názvem „Nad včelím úlem se včelařem.“ Program navštívilo 43 školních skupin, tedy 625 lidí.

Doprovodnou akcí byl i „Včelí den“ 18. 11. 2017. Všichni návštěvníci si mohli prohlédnout výstavu Letem včelím světem při komentovaných prohlídkách jak pro dospělé, tak i pro děti. Prohlédnout, ale i osahat, si mohli různé včelařské předměty a ochutnat některé včelí produkty.

Hlavní doprovodný program se odehrával v edukačních sálech – ukázky výroby tradičních tlačných perníků z forem, dále pak vytváření svíček ze včelího vosku. Návštěvníci se mohli nejen dívat, ale i si tvoření vyzkoušet a některé výrobky zakoupit. Přítomen byl také včelař, které odpovídal na odborné dotazy a nabízel produkty včel – med, medovinu, svíčky ze včelího vosku a výrobky pro podporu zdraví. V muzeu nechyběly ani tvořivé koutky pro nejmenší s omalovánkami včelích motivů. K dobré pohodě výrazně přispěla i improvizovaná kavárna, kde si lidé mohli odpočinout a pozvednout náladu u dobré kávy a zákusku. Tato akce byla návštěvníky velmi úspěšná, přišlo 573 lidí.

„Vánoční edukační program“

Vánoční výstava „Betlémy Zdeňka Manna a historické perličkové ozdoby se sbírek Aleny Gondekové“ se konala od 1. prosince 2017 do 7. ledna 2018. Edukační program vedl návštěvníky výstavou, kde si s výkladem prohlédli sbírku dřevěných betlémů, staré vánoční perličkové ozdoby a současné perličkové ozdoby vyráběné firmou RAUTIS, a.s. v obci Poniklá. Po prohlídce výstavy si objednané školní skupiny vytvářely a zdobily v edukační místnosti vánoční papírové kornouty se sušeným ovocem. Pro někoho byl kornout vhodným dárkem pro nejbližší, ale někdo si na sušeném ovoci pochutnal sám a hned. Na edukační programy přišlo 42 školních skupin, tj. 654 dětí.

Kuriozitou výstavy byl Budějovický papírový betlém, který byl ředitelem Agentury Dobrý den z Pelhřimova panem Markem zapsán do České knihy rekordů. Nejvíce figurek donesli právě účastníci edukačních programů. Celkem návštěvníci výstavy vytvořili 1 614 papírových figurek do betléma. Deset vylosovaných tvůrců postaviček bylo odměněno věcnými dary. Výstavu již tradičně doplňovaly ukázky prací lidových tvůrců.

Ve dnech 11., 12. a 14. prosince byly již tradičně edukační programy obohaceny workshopy studentek SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnické a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. S dětmi zdobily připravené perníčky a vánoční svícny. Workshopů s vánoční tematikou se zúčastnilo 291 dětí.

Pro veřejnost byl uspořádán také workshop s paní Alenou Gondekovou dne 8. 12. 2017. Paní Gondeková účastnicím radila při výrobě perličkových ozdob. Účastnice si podle přiloženého návodu sestavovaly výrobky HOBBY SET zakoupené u firmy RAUTIS, a.s. Workshopu se zúčastnilo 25 osob.

Edukační programy pro znevýhodněné návštěvníky

Edukační oddělení připravuje též programy pro sociálně a zdravotně znevýhodněné návštěvníky. Veškeré edukační programy, které jsou nabízeny, jsou upravovány dle potřeb jednotlivých skupin, které se na program přihlásí. V roce 2017 byly provedeny edukační programy pro skupiny se sluchovým, zrakovým, tělesným i mentálním znevýhodněním.

Odborná spolupráce s centrem Arpida, centrem pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, o. s. pokračuje již od roku 2014. Byla vytvořena nabídka edukačních programů, navazujících nejen na RVP, ale též přímo na ŠVP školy. Pro centrum Arpida byly v roce 2017 připraveny například programy „Příběh města“, „Tajemná Indonésie“, „Život v pravěku“, „Svět orchidejí a sukulentů“, „Velikonoční probouzení“, „Poznej houby zblízka“.

Mgr. Lukáš Faktor

Děti se rády učí všemu novému. Tiskařská práce byla černé a těžké řemeslo. Zájemcům pomáhala Mgr. Z. Chvojková.

Prezentace projektu Archeologické muzejní kufříky v Bavorské Železně Rudě. Mgr. L. Faktor měl k tématu příspěvek.

REGIONÁLNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ PRO LIDOVOU KULTURU ZA ROK 2017

A. Akce v rámci dotačního programu MK ČR: podpora tradiční lidové kultury, Ktg: B

Název projektu: Těstohrátky aneb Jihočeské tradiční pečivo v obraze; realizace DVD

Projekt zachovává koncepční a tématický záměr projektů z let 2014–2016.

Z kapacitních i technických důvodů nebylo možné realizovat doprovodné DVD k publikaci Těstohrátky aneb Jihočeské lidové pečivo tradičně i netradičně v takovém rozsahu, jak by si tato tematika a její obrazová podrobná dokumentace zasloužovala. Doprovodné DVD – zachycující obrazový záznam přípravy zajímavého jihočeského pečiva – bylo pouze profilové – zachycující pouze základní typy zvykoslovného rodinného a výročního pečiva (pečivo velikonoční, dušičkové, dožínkové, posvícenské, vánoční, svatební), kdy z časových důvodů lze pouze předvést ukázkou (nelze postup provést krok za krokem až do finální podoby). Jen podkladů pro pletení vánoček najednou, vč. základních a ozdobných copů je přes 25 způsobů. Přestože popisy pletení jsou v publikaci uváděny, nikdy nemohou pro svoji složitost (nejen vlastní výroby, ale i popis postupu) nahradit detailní obrazový záznam. Jak se říká lidově: "musí se to vidět".

Nový projekt se proto soustředil na detailní obrazovou dokumentaci právě toho pečiva, kde sebedrobnější a sebepečlivější popis nestačí. Na rozdíl od DVD k publikaci, kde je videozáznam různorodý, současný záznam má podobu čistě instruktážní: metoda technického zpracování bez slovního komentáře, víceméně studiového typu. Záměrem zpracování nebylo tedy pouze umožnit zájemcům o lidové pečivo co nejpřístupnější formou se práci s těstem naučit, ale i doplnit a rozšířit stávající muzejní sbírkovou a arch. dokumentaci této oblasti (Frant. Lego, Anna Skálová, Marie Husarová, Zora Soukupová...) o další osobnost: Ivanku Wolkovou z Českých Budějovic, nositelku Ceny hejtmána Jihočeského kraje za zachování a rozvoj lidových tradic Jihočeského kraje, rok 2012.

Vzhledem k těžké nemoci tvůrkyně († 2017) – její další práci silně limitující a omezující – byla dokumentace soustředěna pouze na její činnost. Z dokumentačního hlediska – víceméně kompletní záznam tradičního zvykoslovného pečiva regionu – se jedná o zcela ojedinělou pro budoucnost nenahraditelnou archiválii.

Zpracovaná tematika:

- 1) Drobné tvary
- 2) Jednoduché copy a jejich využití pro další tvarování
- 3) Figurální motivy (velikonoční, dušičkové, mikulášské vánoční pečivo a spletené tvary jako základ dekorativní ozdoby jakéhokoli koláče či obřadního pečiva, např. říčice)
- 4) Vánočky vysoké
- 5) Vánočky široké
- 6) Vánočky spirálové
- 7) Vánočky ploché
- 8) Vánočky košíkové

Videozáznam byl zpracován na karty umožňující případný bezproblémový fotopřepis v kvalitní tiskové podobě. Dokumentace byla pořízena ve 2 verzích: čistě instruktážní a slovně podrobně komentované, kdy obě verze byly – kromě anoncovaného DVD – coby archivní dokument jihočeského zvykoslovného pečiva (vč. konzervátorsky ošetřených vlastních artefaktů) neopomenutelnou součástí sbírkového fondu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Demonstrace lidového pečiva v Jihočeském muzeu i v ostatních jihočeských muzeích nejenže odráží dlouholeté dokumentační úsilí, ale je i trvalou a návštěvníky očekávanou a vyžadovanou součástí zvykoslovných akcí. Velký zájem návštěvníků inicioval reedici publikace (1. vyd. 2015) Těstohrátky aneb Jihočeské lidové pečivo tradičně i netradičně (2. vydání, náklad 500 ks).

B. Vlastní činnost

Badatelská činnost:

Koresponduje s plánovanými hlavními úkoly pracoviště, výstavními akcemi a přednáškovou činností.
Internetový portál Jihočeská řemesla:
Doplňování databáze tradičních řemesel a tvůrců.

Propagace:

V rámci akcí Jihočeského muzea – Muzejní noc, doprovodné i samostatné, vč. podkladů a konzultací pro edukační oddělení.

Pravidelně jsou prezentace lidových tvůrců a řemeslníků v rámci názorných demonstrací a tvůrčích dílen – využívaných zejména v období Velikonoc, adventu, Vánoc - rozšiřovány i o „řemeslo nejoblíbenější“ tj. video i „živá“ prezentace tradiční lidové kuchyně.

Veřejné akce:

Součástí všech akcí je odborná textová část související s tématem, příp. doplněna video zpracováním dokumentace pořízené v terénu.

Dokumentace:

Koresponduje s jednotlivými výstavními a vzdělávacími akcemi a projekty: MK ČR, Jihočeský kraj, mezinárodní i národní projekty, regionální akce, lidoví tvůrci.

Prezentace:

Akce v rámci mezinárodních i vlastních akcí Jihočeského kraje, Jihočeské univerzity, Jihočeského muzea a jeho pracovišť.

Přednášková činnost: Prezentace tradic jihočeského regionu:

Jihočeské výroční zvykosloví: masopusty, postní období a Velikonoce, advent a Vánoce.
Jihočeské tradiční speciality – pořady pro ČR.

Konzultační činnost a participace:

v rámci působení v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích:

- participace na doprovodných programech a projektech Jihočeského muzea, Muzejní noci, výstavách a akcích ostatních pracovišť,
- operativní konzultace na základě konkrétních požadavků (jednotlivci, instituce – zejm. studentské a diplomové práce a obce),
- odborné posudky a doporučení k ediční činnosti a koncepcím.

Nominace:

Cena hejtmany JK

Roku 2016 byly podány 3 nominace vč. zpracování podkladů a videoprezentace:

2 návrhy podané Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích pro **Ing. Pavla Sarauera** z Horní Plané: Šumavská holubička štípaná z jednoho kusu dřeva a pro **Mistra cukrářského Miroslava Pelikána** z Českých Budějovic k jeho významnému životnímu jubileu (90 let). Město Sedlice nominovalo o. p. s. **Sedlická krajka**.

V roce 2017 (usn. č. 185/2017/ZK-6 ze dne 11. 5. 2017) byl nominovaným – Miroslavu Pelikánovi bohužel in memoriam – tento prestižní titul udělen.

Roku 2017 předložilo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích nominaci na udělení Ceny hejtmanky JK Jiřímu Honissovi z Českých Budějovic za obor podmalba na skle.

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje

Přijato usn. č. 659/2013/RK ze dne 13. 6. 2013 v souladu s vládním usnesením Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR, a k implementaci Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví, jíž je Česká republika smluvní stranou od 18. května 2009. Jeho hlavním účelem je ochrana, zachování, identifikace, rozvoj a podpora nemateriálního kulturního dědictví na území České republiky.

Usnesením č. č. 1090/2017/RK-24 ze dne 5. 10. 2017 byl jihočeský Seznam doplněn o 1 nominovaný statek:

Sedlická krajka nominovaného městem Sedlice

Roku 2017 nominovalo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích na zápis do Seznamu JK unikátní tříkrálovou obchůzku: Chození s klibnou a kozlíky v Kovářově.

Doplňování portálu Jihočeská řemesla a s tím související prezentace tradičních řemesel

Prezentace tradičních řemesel v rámci zvykoslovných akcí Jihočeského muzea - ilustrativní výstava + doprovodné akce+odborné komentáře a texty: Velikonoce, Vánoce (akce Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a Statutárního města České Budějovice): např. Masopustní tradice v Českých Budějovicích, Med a jeho význam v lidové kuchyni.

Statutární město České Budějovice:

Masopust – 27. ročník (organizace + odborná garance)

Občané Českých Budějovic opět měli možnost vidět typické jihočeské koledy, jak je ještě mohou znát z terénu: růžičkovou z Doudleb a mečovou v podání mužské i ženské části Jihočeského souboru písní a tanců Úsvit doplněné o koledy z Benešova nad Černou a jejich setkání u kašny i s koledníky českobudějovických folklórních souborů Furiant, Malý Furiant a Úsvitáček.

Došlo i k rozšíření nabídky rozloučení se s masopustním obdobím: od 18.30 do 22.00 hod. v KD Slavie bylo možné zatančit si, pobavit s koledníky a seznámit se s dalšími masopustními zvyky, na jejichž předvedení není při vlastní masopustní obchůzce městem dost času (např. „vysekávání kop“ v podání Doudlebanu či Pochovávaní Masopustu benešovských koled...).

Jihočeský kraj:

- garance a prezentace současných zvykoslovných jevů, folklóru a řemesel jihočeského regionu;
- hodnotící komise JK pro udělení Ceny hejtmanky JK kraje za zachování a rozvoj lidových tradic Jihočeského kraje;
- hodnotící komise JK pro zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje.

MK ČR

- spolupráce v rámci členství v Národní radě pro tradiční lidovou kulturu a grantové komise v oblasti tradiční lidové kultury;
  - konzultační činnost v rámci projektů Ministerstva kultury České republiky.
- Participace na nominačním projektu Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici (dále NULK) na zápis Dudácké kultury do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky.
- Dudácká kultura coby kulturní fenomén po staletí k jihočeské oblasti patřil a patří. Z toho důvodu byl statek Dudácké tradice jihočeského regionu roku 2014 nominován Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích

k zápisu pro rok 2015 vč. podkladových materiálů a video-dokumentace do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje. **Zápis byl rozhodnutím Rady Jihočeského kraje (usn. č. 1032/2015/RK-72 ze dne 8. 10. 2015) na doporučení odborné komise schválen. Projekt jihočeského regionu předjímal zájem MK ČR na přípravu nominace oblasti Dudáctví zpracovávané NULK k zápisu do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky na rok 2018.**

*PhDr. Mgr. Marcela Macková
Regionální odborné pracoviště pro lidovou kulturu*

Ivanka Holková při práci s těstem.

Ivanka Holková vždy při ukázkách pěkně popisovala zpracování těsta.

Ukázky kynutého pečiva I. Holkové.

TVRZ ŽUMBERK

Žumberk byl široké veřejnosti zpřístupněn od 1. dubna do 31. října 2017 a celkem bylo v této sezóně zaznamenáno 17 344 návštěvníků.

Nejvíce jich tradičně navštívilo pokračující výstavu Ryby a lidé, a to i díky jejímu zpřístupnění zcela zdarma dík projektové podpoře. Tuto výstavu navštívilo 12 207 osob. K samotné výstavě byla zorganizována i jedna doprovodná akce, a sice v sobotu 26. 8. pod názvem Žumberské odpoledne (kulturní akce na konci léta). Po celý program prošlo tvrzí a kostelem 27 spokojených návštěvníků, kteří kromě kostýmové komentované prohlídky autorkou výstavy zhlédli s kastelánem tvrze také interiér sousedního kostela Štěpí sv. Jana Křtitele a to rovněž včetně výkladu o jeho historii a architektuře. Letní akce byla ukončena hudebním vystoupením. Duo Nepila (Libor Hlaváč a Eva Nepivodová) zahrálo výběr skladeb z klasické hudby a kostelní varhany rozezněly nádhernými tóny Hana Kopáčová a Petra Machová.

Je však nutné uvést i skutečnost, že 21. 3. před zahájením návštěvnické sezóny došlo k vysávání figurín, celkovému úklidu i k nainstalování kružidla a kalamáře do vitríny ve 2. místnosti. 22. 3. a 1. 4. pan Böhm opravil a přelakoval haptické modely ryb, které poté opatřil i novými popisky. 29. 3. byly do výstavy opětovně naaranžovány ošetřené rybářské kožené boty. 18. 4. došlo k nainstalování vitríny s ukázkou kroje vyšívání rybí šupinou, u níž proběhla výměna prasklé skleněné výplně za novou a to z rukou trhosvinenského sklenáře Stanislava Jindry. V dubnu pak také byly nainstalovány sítě proti hmyzu do obou větracích oken ve 3. a 4. místnosti výstavy (kočárovny) a vyměněno poškozené LED světlo v 1. místnosti. 22. 5. došlo k dezinfekci prostor výstavy prostřednictvím dýmování přípravkem Dobil Fumigator. Během května pak byla výstava z edukačního hlediska obohacena o nové omalovánky i puzzle (Vilém z Rožmberka a ryba). 10. 11. zkontrolovala výstavu po sezóně její autorka a 5. 12. firma Kalist zaslala novou měřicí stanici teploty a vlhkosti, která byla umístěna za repliku pramice.

Na 1. prohlídkové trase, věnované historii tvrze a lidovému malovanému nábytku, jsme celkově zaznamenali návštěvnost 2 382 osob. 2. prohlídkovou trasu (Úředník rožmberský) v baště „C“ a jejích přístavcích zhlédlo v průběhu turistické sezóny 144 návštěvníků. V baštách „A“ a „B“, kde je lokalizována 3. prohlídková trasa (lapidárium), pak bylo zaznamenáno 93 osob. 28. 9. si tvrz mimořádně prohlédli ruští novináři v rámci presstripu na téma Barokní krajina jižních Čech, pořádaného Jihočeskou centrálou cestovního ruchu za doprovodu zástupce Czech Tourism z Jekatěrinburgu.

V pátek 26. 5. na Žumberku opět po čtyřech letech proběhla muzejní noc a stala se stěžejní akcí roku 2017 na tvrzi. V rámci jejího programu došlo na běžné komentované prohlídky etnografické expozice, ale i expozice o historii Žumberku, Rožmberského salónku a konečně i místního kostela Štěpí sv. Jana Křtitele. Nevšedním zážitkem pro zhruba 600 návštěvníků ale zcela jistě byla módní přehlídka v dobových kostýmech a workshop vyšívání rybí šupinou v podání Obchodní akademie, Střední odborné školy a Středního odborného učiliště v Třeboni. Dobové renesanční tance předvedl soubor historických tanců Campanello z třeboňského zámku a o hudební produkci se postaralo středověké hudební těleso Dei Gratia z Tábora spolu s folkovou kapelo DRC, tvořenou manželským duem Hanou a Janem Švejkarovými. Speciálně pro děti bylo v zahradě pod kostelem připraveno Divadlo Potulného Čajovníka, střelba z kuše, hledání mincí archeologickým detektorem a doprovodné hry. Ohlas mělo i ohniště s opékáním vuřtů za doprovodu kytary a zpěvu táborových písní. Další program nabídly ukázky řemesel – odlévání cínu s konzervátorem Janem Törökem, kovářství Dana Černého, práce se dřevem s výtvarným ateliérem TVOR či tvorba ornamentů přes šablonu za pomoci techniky tupování houbičkou. Střední škola rybářská a vodohospodářská Jakuba Krčína ve spolupráci s Rybářstvím Nové Hradky umožnila návštěvníkům pokochat se a dokonce si sáhnout na jihočeské ryby a také žáci školy předvedly ukázky vyplétání a oprav rybářských sítí. O vyvrcholení celé noci se pak postarala skupina historického šermu Fedrfechtýři z Českých Budějovic, která vystoupila s ukázkami historických duelů, během nichž návštěvníci uviděli

a uslyšeli nejen řinčení zbraní, ale rovněž salvy z kanónů a pušek. Ve spolupráci s kejkliřem a bavičem Pupou nakonec Fedrfechtýři osvětlili již noční žumberské nebe vystoupením s ohněm.

I v roce 2017 se uskutečnila jedna prohlídka za letního úplňku. 7. 8. se jí zúčastnilo 16 platících návštěvníků, kteří absolvovali netradiční prohlídku v netradičním čase s informacemi o historii Žumberka, viděli krásně osvětlené nádvoří a po cestě okolo bašt „C“, „B“ a „A“ byl výklad zakončen v interiéru místního kostela Stětí sv. Jana Křtitele.

Již 31. ročník tradiční výstavy chryzantém, ovoce, zeleniny a suché vazby květin se vzhledem k výstavě Ryby a lidé v prostoru bývalé kočárovny opět odehrál v předsálí a samotném Rytířském sálu tvrze. Po oba říjnové víkendové dny (14.–15. 10.) navštívilo výstavu celkem 625 osob a to včetně emeritního ředitele Jihočeského muzea pana Mgr. Pavla Šafra.

Ve dnech 30. dubna – 20. října uzavřelo manželství na tvrzi Žumberk celkem 25 párů. Z toho 13 obřadů proběhlo na nádvoří tvrze a zbytek se odehrál buď na prostranství před baštou „D“ (9 svateb), nebo v půlkruhu, vyhlídkové terase na vodní nádrž, který je součástí jižního úseku hradební zdi (2 svatby). Z důvodu nepříznivého počasí se jeden obřad v září uskutečnil v Rytířském sálu tvrze. Všechny svatební obřady byly pouze občanské.

Od 8. 7. do 12. 10. na nádvoří tvrze probíhal již druhý ročník výstavy novodobých autorských střeleckých terčů akademického malíře a restaurátora Antonína Hamsíka z Prahy, která se již v roce 2016 setkala s velice kladným ohlasem z řad návštěvníků objektu a nejinak tomu bylo i v roce 2017. Pan Hamsík v minulosti restauroval nástěnné malby v baště „C“ i v interiéru místního kostela.

Z hlediska propagace byla okolní infocentra průběžně zásobována jednoduchým propagačním materiálem o tvrzi i výstavě Ryby a lidé. 19. 4. natočil redaktor Českého rozhlasu České Budějovice Filip Černý reportáž se správcem objektu z místního kostela pro pořad Česko země neznámá. Také probíhala intenzivní propagace před muzejní nocí a to v rádiu, TV i tisku. Redaktor Českobudějovického deníku Edwin Otta průběžně na stránkách tohoto periodika referoval o průběhu žumberské návštěvnické sezóny na základě telefonických rozhovorů se správcem tvrze. 28. 9. publikovali ruští novináři na sociálních sítích videa i komentáře z návštěvy tvrze v rámci svého presstripu. 16. 10. otisknul Českobudějovický deník krátkou zmínku o průběhu výstavy chryzantém a to včetně reportážní fotografie. „Poklady na Slunečním vrchu“ je název kapitoly věnované Žumberku v knize Příběhy tajemných a léčivých míst jižních Čech, kterou v roce 2017 vydalo Nakladatelství MH (Marie Holečková) Beroun.

Údržbě tvrze Žumberk v roce 2017 dominoval v září nátěr šindelové střechy bašty „A“ a „B“ a to včetně schodiště i nátěru obou schodišť. Dále zde v červenci 2017 došlo i k opravě poškozených vnitřních omítek a ke kompletnímu obílení přízemí bašty „C“ a jejich přístavků. Na jaře i na podzim komařícký kovář Čížek a jindřichohradecký zámečník Sládek zhotovili celkem 18 replik klíčů k opraveným a konzervovaným zámčům od truhel a skříní z expozice lidového malovaného nábytku.

Před zahájením sezóny 29. 3. 2017 došlo k opětovnému nainstalování deponovaných podmaleb na skle po jejich zrestaurování a to do 1. expoziční místnosti 1. patra („světnice“) a do předsálí Rytířského sálu, kde bylo před jednu podmalbu nově osazeno ochranné sklo. Všechny podmalby byly rovněž nově podlepeny a přichyceny ke svému dřevěnému rámu. Ve dnech 5. 10.–1. 11. bylo zapůjčeno celkem 5 národopisných exponátů na výstavu Holašovice v kontextu jihočeské venkovské architektury, pořádanou NPÚ v Českých Budějovicích (garant PhDr. Hájek) v radniční výstavní síni. Před sezónou 2017 byly pořízeny detailní fotografie kamenného habsburského erbu z lapidária v přízemí bašty „B“. Fotografie od jara 2017 zdobí interiér Černé věže, na jejíž venkovní fasádě byl erb původně umístěn a zůstaly zde do dnešních dnů ještě stopy po jeho uchycení.

*Roman Josefík,
kastelán tvrze*

Pan Pisinger, dlouholetý průvodce a spoluautor výstavy chryzantém, při debatě s návštěvníky.

Z výstavy chryzantém (detail odrůdy blanky žluté).

ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM PRAVĚKÝCH MOHYL U PLAVA V TRASE DÁLNIČE D3

K neznámějším pravěkým archeologickým památkám v jižních Čechách patří mohylové pohřebiště v Plavu u Kamenného Újezdu s dosud dochovanými 35 mohylami ze střední doby bronzové, doby halštatské a časně laténské. Proslulost této lokality spočívá především ve skutečnosti, že se jedná o jedno z prvních odborně zkoumaných mohylových pohřebišť v jižních Čechách, na jehož výzkumu se v poslední třetině 19. století podílely zakladatelské osobnosti jihočeské archeologie: František Stulík, Jan Karel Hraše, Jan Nepomuk Woldřich, Josef Ladislav Pič a Adolf Lindner. Pohřebiště bylo objeveno v roce 1865 a již v roce následujícím zde byl proveden první výzkum. Ze získaných nálezů pak byla na česko-budějovické radnici uspořádána vůbec první odborná archeologická výstava v celé monarchii (srov. Sklenář 1983; Chvojka – Kovář 2016). Ještě v průběhu 19. století pak byly postupně odkryty téměř všechny mohyly, poslední v roce 1893. Je přitom příznačné, že po ukončení poslední výzkumné akce napsal A. Lindner záznam, že pohřebiště je již kompletně vykopané a že na něm nelze již nic očekávat (srov. Michálek 2018, lok. č. 89, záznam č. 6).

Po následující 20. století na lokalitě žádné archeologické výzkumy neprobíhaly, pouze v roce 1971 bylo pohřebiště zaměřeno Archeologickým ústavem AV ČR v Praze. Teprve na počátku 21. století se archeologům nabídla příležitost se na slavnou lokalitu znovu vrátit a provést její revizní výzkum. Důvodem se stala plánovaná stavba dálnice D3, která protne západní část mohylníku se třemi dosud dochovanými mohylami, označenými podle zaměření ze 70. let 20. století čísly 3, 4 a 5.

Jihočeské muzeum se dlouhodobě věnuje archeologické památkové péči na Česko-budějovicku a systematicky se zaměřuje na problematiku pravěkého osídlení regionu. Z tohoto důvodu jsme byli osloveni investorem stavby, Ředitelstvím silnic a dálnic ČR, k podání nabídky a projektu archeologického výzkumu. Následně jsme s investorem uzavřeli smlouvu, a na počátku roku 2017 jsme tak získali možnost provést na lokalitě po více než 120 letech moderní archeologický výzkum.

Před zahájením vlastního terénního archeologického výzkumu jsme provedli rešerši všech známých a dostupných informací k lokalitě a stanovili jsme si několik základních otázek, na které by měl výzkum přinést odpověď:

- 1) Co v jednotlivých mohylách ještě zůstalo? Jak již bylo uvedeno výše, byly téměř všechny mohyly na lokalitě prokopány již v poslední třetině 19. století, bohužel však bez podrobnější dokumentace. Staré jámy byly patrně i ve všech třech mohylách v trase budoucí dálnice. Tyto výkopy však byly cíleně vedeny do středových partií mohyl, a tak bylo pravděpodobné, že alespoň část hrobových konstrukcí či původních pohřbů ještě pod dochovanými násypy zůstala zachována.
- 2) Co je mezi viditelnými mohylami? Plochám mezi mohylami se v jižních Čechách dosud téměř nikdo nevěnoval; v podstatě veškeré dosavadní výzkumy mohyl se omezovaly jen na vlastní násypy a prostor pod nimi. Analogie z mnoha jiných regionů ovšem ukazují, že se mezi viditelnými mohylami může nacházet mnoho dalších dokladů lidských aktivit, jako např. ploché hroby, místa spalování zemědělných (žárovistiš), svatyně či obětní místa, depoty, stejně jako případné doklady staršího osídlení.
- 3) Co je v nejbližším okolí tří zkoumaných mohyl? Mohyly se nacházely na samém okraji lesa při hranici louky, na níž bylo možné očekávat např. zplanýrované mohyly či další doklady lidských aktivit.
- 4) Existují k mohylníku soudobá sídliště? Z mnoha příkladů je známo, že lidé v době bronzové a železné nepohřbívali přímo v areálech tehdejších sídlišť, ale jejich sídla se od mohyl nenacházela daleko – většinou byla situována ve vzdálenosti do cca 1 až 2 km. Pro mohylník v Plavu dosud blízké rovinné sídliště neznáme – nejbližší soudobá sídliště ze střední doby bronzové se nacházejí v Roudném a v Plané u Č. Budějovic, pro dobu halštatskou ve Starých Hodějovicích a rovněž v Plané. V blízkém okolí zkoumaných mohyl však dosud soudobá sídliště známá nejsou.

Na všechny uvedené otázky jsme se pokusili najít odpověď terénním výzkumem, který byl zahájen na jaře 2017 povrchovými nedestruktivními průzkumy a následně pokračoval sondáží a plošnými odkryvy. Nedestruktivní průzkumy byly provedeny především formou geofyzikálního magnetometrického měření, které se soustředilo na několik poloh: na prostor louky přiléhající k mohylám, kde geofyzikální průzkum zajistil Roman Křivánek z Archeologického ústavu AV ČR v Praze, na prostor mezi mohylami v trase dálnice, na němž provedli měření nezávisle na sobě Antonín Majer z Volyně a Jan John z Archeologického ústavu FF JU v Č. Budějovicích, a konečně na louky mezi Kamenným Újezdem a Plavem. V posledně zmíněném prostoru provedli systematický geofyzikální průzkum naši zahraniční partneři z Universitát Hamburg (pod vedením Franze Nikulky a Roberta Schumanna), a to v rámci jejich letní archeologické praxe. Zatímco výsledky měření na louce přiléhající k mohylám a v prostoru mezi mohylami nepřinesly žádné výraznější anomálie, měření kolegů z Hamburku ukázalo několik indicií, které budeme při pokračování archeologického výzkumu v r. 2018 ověřovat.

V prostoru mezi mohylami č. 3 a 4 byla následně položena ověřovací sonda, v níž bylo učiněno závažné zjištění: bylo zde identifikováno sídliště ze starší doby bronzové (cca 2200–1600 př. Kr.), které se projevvalo písčitou kulturní vrstvou s velkým množstvím keramických zlomků i kamenné štípané industrie. Sekundárně se starobronzové artefakty dostaly i do násypů mohyl a do výplní mladších hrobových jam. Koncentrace kamenné štípané industrie při východním okraji mohyly č. 4 naznačuje možnost existence i mezolitického osídlení (střední doba kamenná; cca 9000–5500 př. Kr.). Stanovení rozsahu a poznání charakteru staršího osídlení v prostoru mezi mohylami bude hlavním úkolů pokračujícího výzkumu v r. 2018.

Hlavní akcent archeologického výzkumu v roce 2017 však ležel v odkryvu tří mohyl v trase budoucí dálnice. U dvou z nich se přitom potvrdila naše hypotéza, že mohyly byly sice v 19. století narušeny, ale nebyly tehdy zcela vykopány. V mohylách č. 3 a 4 tak byla zachycena mohutná kamenná konstrukce, tvořená především obvodovými věnci z kamenů místní proveniencie (určené Petra Rajlichy z JČM: ruly, žuly, kvarcity, pískovce, slepenice, křemeny). Ty jednak stabilizovaly

hlinitopísčité mohylové násypy a jednak symbolicky oddělovaly „svět mrtvých“ uvnitř od vnějšího „světa živých“. Uprostřed mohyly č. 3 se nám podařilo odkrýt tři hrobové jámy, zahlubující se do písčitého podloží, v nichž původně ležely kostrové hroby; bohužel vlivem agresivního kyselého půdního prostředí se lidské kosti téměř zcela rozložily, a tak jen díky pečlivému proplavení kompletních zásypů hrobových jam se podařilo nalézt malé zlomečky kostí, které potvrzují uložení lidských těl. Dvě hrobové jámy nebyly nijak zasaženy výkopy z 19. století; každá obsahovala jednu keramickou amforu a v jedné byl nalezen i bronzový náramek. Nalezené milodary potvrzují dataci lidských pohřbů do střední doby bronzové (1600–1300 př. Kr.). Ve výplních hrobových jam byla nalezena rovněž sekundárně přemístěná keramika ze starší doby bronzové a také, díky proplavení, zlomky jantarových korálků, jejichž datace však není jednoznačná. Třetí hrobová jáma v mohyle č. 3 byla bohužel vykopána v 19. století, a tak se zachoval jen její malý zbytek.

Obdobná situace byla zjištěna i v mohyle č. 4. Přibližně uprostřed mohyly byly odkryty zbytky dvou hrobových jam, bohužel v obou případech narušených staršími výkopy. Severně od nich byl v mělké prohlubni postaven miniaturní keramický džbánec, datovaný rovněž do střední doby bronzové. Nad hrobovými jámami, již v mohylovém násypu, pak byla nalezena téměř celá keramická lahovitá nádoba, kterou můžeme zařadit do časně doby laténské (cca 5. století př. Kr.). Dokládá nám tehdy obvyklou praxi dodatečného přidávání pohřbů či milodarů do starších mohyl v průběhu doby železné, což bylo v minulosti v jižních Čechách již mnohokrát potvrzeno a tyto doklady pocházejí i z mnoha již dříve zkoumaných plavských mohyl. Uvedená nádoba v mohyle č. 4 stála těsně při hraně vkopu z 19. století, není tedy bohužel zřejmé, jestli byla součástí většího souboru artefaktů, žárového pohřbu, nebo jestli byla do mohyly uložena soliterně.

Závažné zjištění se nám podařilo získat na samém konci letošního archeologického výzkumu, kdy jsme při rozebírání kamenného věnce mohyly č. 4 narazili na evidentní symbolickou obětinu: přímo pod kameny věnce se nacházela mělká prohlubeň s patrnými kůstkami, při jejichž protilehlých okrajích byly kolmo do země zapíchnuty dvě bronzové jehlice. Zejména exemplář s otvorem krčku ukazuje na počáteční fázi střední doby bronzové (cca 16.–15. století př. Kr.), kdy se na lokalitě začíná pohřbívat. Hypoteticky tak můžeme uvažovat o symbolickém aktu při založení (první?) mohyly...

K mohyle č. 4 těsně přiléhala mohyla č. 5, která však byla téměř zcela zlikvidována těžbou písku a kamenů – o rozkopávání mohyl místními sedláky ostatně psali již badatelé v 60. letech 19. století. Jediným významnějším nálezem z této mohyly je spodní část zdobené keramické nádoby (patrně amfory) s kůstkami, která by mohla představovat sekundární žárový pohřeb nebo obětinu, datovanou do závěru střední doby bronzové.

Archeologický výzkum mohylového pohřebiště v Plavu v roce 2017 přinesl mnoho významných poznatků, přičemž další budou jistě ještě získány jak při pokračování terénního výzkumu v roce 2018, tak i při laboratorním zpracování a specializovanými analýzami. Vedle vědeckých poznatků přispěl náš archeologický výzkum i k upevnění spolupráce Jihočeského muzea s dalšími vědeckými institucemi, které se na výzkumu podílely a nadále podílejí: s Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích, s Archeologickým ústavem AV ČR v Praze i s univerzitou v Hamburku. Rádi bychom také ocenili bezproblémový přístup ze strany investora i ze strany Obce Plav, která nám mj. poskytla zázemí pro plavící zařízení v obci. Po získání, zpracování a vyhodnocení všech nálezů a informací plánujeme jejich prezentaci formou výstavy v Jihočeském muzeu a v samostatné publikaci.

Ondřej Chvojka – Petr Zavřel

Literatura:

Chvojka, O. – Kovář, D. 2016: Dvojitý výročí jihočeské archeologie. První odborný archeologický výzkum v Plavu a první archeologická výstava v Českých Budějovicích před 150 lety, Výběr 53/3, 190-194.

Michálek, J. 2018: Mohylová pohřebiště doby halštatské (Ha C-D) a časně laténské (LT A) v jižních Čechách. Praha, v tisku.

Sklenář, K. 1983: „Mohyly Plavské v Budějovsku“ (Archeologický výzkum z roku 1866 ve světle dokumentů), Časopis Národního muzea – řada historická, roč. 152, 1983, č. 1–2, 1–18.

Plav, mohyla č. 4. Pracovní snímek z odkryvu mohylového násypu. Foto P. Zavřel.

Plav, mohyla č. 3. Pracovní snímek z odběru keramické nádoby in situ z jedné hrobové jámy. Foto P. Zavřel.

PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ JIHOČESKÉ POBOČKY ČESKÉ ARCHEOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI V ROCE 2017

V sobotu 4. 3. 2017 se v přednáškovém sálu staré radnice v Prachaticích uskutečnilo pravidelné plenární zasedání jihočeské pobočky České archeologické společnosti (ČAS). Jednání řídil její předseda Ondřej Chvojka z Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, organizačně se na něm podíleli Ing. Mgr. Marek Parkman a Bc. Jindřich Vágnér z Prachatického muzea. Jednání se zúčastnilo přibližně 60 osob, zčásti profesionálních archeologů, většinou však neprofesionálních členů a zájemců z řad laické veřejnosti a studentů.

Po úvodním projevu předsedy jč. pobočky ČAS, v němž byla krátce byla zhodnocena loňská činnost pobočky, následovalo Informační kolokvium na téma „Archeologické výzkumy, nálezy, vědecké projekty a nově vydaná literatura v jižních Čechách v roce 2016“. Celkem zde bylo prezentováno 10 referátů, které byly předneseny v následujícím pořadí:

- *M. Parkman (M Prachatice)*: výzkumy Prachatického muzea za roky 2014–2016. Podrobněji byly uvedeny následující výzkumy: Vimperk čp. 61 (dům U Jelena) – výzkum v interiéru domu; teplovod Holečkov – Rábín: výzkum dvou mladobronzových a jednoho laténského sídliště; Šumavské Hoštice – na stavbě parkoviště nálezy z 13. stol.; Prachatice – Zahradní ul.: výzkum městské hradby; Smrčná – výzkum středověké tvrze; Vlachovo Březí čp. 58 (fara) – zjištěno osídlení z 13. stol.; Dolany – při stavbě kanalizace zjištěno osídlení z 13. stol.
- *O. Chvojka (JčM a JU České Budějovice)*: Rataje u Bechyně – třetí rok výzkumu mladobronzového sídliště v rámci praxe studentů AÚ FF JU. Rataje u Bechyně – dva nově objevené depoty z mladší doby bronzové. Zlatá Koruna – dva nově objevené depoty: depot hřiven a spirálovitých nápažníků ze starší doby bronzové a depot polovin slitků z mladších fází doby bronzové.
- *P. Effenberková (M Český Krumlov)*: Cetviny – kostel Narození P. Marie: v souvislosti s obkopáním kostela výzkum hřbitova. Pohoří na Šumavě – Kapelunk: výzkum opravované hráze rybníka.
- *A. Majer (Volyně)*: Svatá Hora u Příbrami – měření podzemní krypty v interiéru kláštera. Brandýs nad Labem – fosfátová analýza hrobu únětické kultury. Březnice u Bechyně – měření astronomické orientace žlabovitých objektů z mladší doby bronzové.
- *T. Hiltšcher – D. Hlásek – M. Pták (M Písek)*: přehled výzkumů Prácheňského muzea v Písku za rok 2016: Boudy – na stavbě vodovodu zkoumáno sídliště z doby halštatské a laténské. Písek – Bakaláře: při výkopech v městském příkopu nalezeno zdivo barbakánu. Milenovice – výzkum mladobronzového výšinného sídliště Skalka: nově bylo doloženo opevnění lokality, datované opět do mladší doby bronzové.
- *V. Král (M Strakonice)*: Katovice – výzkum hradiště Kněží hora (spolu s P. Menšíkem z FF ZČU Plzeň). Nové detektorové nálezy získané strakonickým muzeem – Kladruby: 3 náramky z mladší doby bronzové; Strakonice – bronzы z narušeného žárového hrobu z mladší doby bronzové.
- *M. Pták (JU České Budějovice)*: Dehtáře – výzkum neolitického objektu na známém sídlišti. Prácheň – výzkum na hradišti i opakované průzkumy v podhradí. Netolice, hradiště sv. Jána – pokračování výzkumu se zaměřením tentokrát na situace z 20. století.
- *L. Šmahelová (M Český Krumlov)*: Krumbenowe – představení již 3 roky běžícího projektu pravěké a středověké kupecké osady, konané každoročně v historickém centru Českého Krumlova.
- *L. Čapek (ZČU Plzeň)*: prezentace aktuálně vydávané knihy o archeologickém výzkumu nádvoří radnice v Českých Budějovicích.
- *M. Pták (JU České Budějovice)*: B. Dubský a počátky jeho archeologického bádání.

Po ukončení kolokvia následovala prohlídka expozice Prachatického muzea následovaná archeologickou vycházkou městem Prachatice. Všechny zájemce provedl M. Parkman.

Ondřej Chvojka,
předseda jihočeské pobočky ČAS

NETRADIČNÍ PROGRAM – SOUTĚŽ K TRADIČNÍ VÁNOČNÍ VÝSTAVĚ

Součástí letošních vánočních výstav v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích byl pokus o stavbu rekordního papírového betlému vytvořeného samotnými návštěvníky. Akce byla oficiálně zaregistrována u Agentury Dobrý den v Pelhřimově a probíhala od 30. listopadu 2017 do 20. prosince 2017.

Cílem bylo překonat rekord Sdružení rodičů při ZŠ Třešň, v rámci něhož byl vytvořen betlém čítající 269 figurek z nejrůznějších materiálů zhotovených 245 autory. Návštěvníci Jihočeského muzea překonali toto číslo několikanásobně a za necelý měsíc vzniklo dohromady neuvěřitelných 1614 originálních papírových figurek od 1382 autorů.

„Jsem pyšný, že se držitelem tohoto rekordu stalo právě naše Jihočeské muzeum, jehož zřizovatelem je kraj. Zároveň chci poděkovat všem od dětí po dospělé, kteří se v dnešní přetechnizované době do takovéto rukodělné práce zapojili,“ uvedl náměstek hejtmanky pro kulturu Pavel Hroch. „Zároveň věřím, že tento unikátní betlém potěší všechny návštěvníky, kteří do muzea zavítají,“ dodal Hroch.

Každý účastník (bez ohledu na věk) si mohl vyrobit jednu či více papírových postavíček, které následně umístil do připraveného základu betléma. Stáj se Svatou rodinou doplňují důvěrně známé stavby, jako je Černá věž, českobudějovická radnice nebo Jihočeské muzeum.

Slavnostní uzavření a vyhodnocení tohoto dlouhodobého rekordu proběhlo ve výstavním sále Jihočeského muzea ve středu 20. prosince 2017 v 10:00 hodin. Komisař agentury Dobrý den porovnával celkové množství postavíček v betlému a počet autorů s evidenční knihou, jež byla umístěna v sále. V rámci vyhlášení proběhlo i losování o zajímavé ceny.

PhDr. Hana Soukupová, garantka výstavy

Rekordní návštěvnický betlém v rámci vánoční výstavy. Během pokusu vzniklo 1614 originálních papírových figurek od 1382 autorů. Jihočeské muzeum se tímto oficiálně zapsalo do České knihy rekordů.

Předání certifikátu o dosažení rekordu PhDr. Haně Soukupové, garantce vánoční výstavy a autorce nápadu na soutěž.

Během trvání vánoční výstavy se konala řada doprovodných akcí, např. i vánoční divadlo pro děti.

TRADIČNÍ VÝSTAVA ORCHIDEJÍ, SUKULENTŮ A JINÝCH EXOTICKÝCH ROSTLIN A HMYZU

V nově zrekonstruovaných prostorách muzea opět proběhla „Tradiční výstava orchidejí, sukulentů a jiných exotických rostlin a hmyzu“. Jednalo se o již 15. výstavu v pořádanou v prostorech Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Výstava probíhala v termínu od 3. 2. do 12. 2. 2017 denně od 9:00 do 17:30 hodin včetně pondělí. Výstava vznikla ve spolupráci se specializovanou organizací Českého zahrádkářského svazu Orchidea, klubem sdružujícím soukromé pěstitele orchidejí a sukulentů, zároveň byl k účasti na výstavě přizván i Klub kaktusářů ČZS České Budějovice, který jako nový subjekt vnesl netradiční pohled do uspořádání kaktusů a sukulentů v prvním výstavním sále. Jejich rostliny tvořily převážnou část vystavovaných exponátů. Další část rostlin představovaly desítky druhů orchidejí, tropických rostlin a sukulentů z botanické zahrady při VOŠ a SZeŠ v Táboře, takže se opět bylo na co dívat.

Dalším partnerem projektu byla Zoologická zahrada v Hluboké nad Vltavou, která dodala představitele fauny, jež tvořila spolu s exotickými rostlinami dokonalou podobu života tropického deštného pralesa. Zástupce hmyzu doplnil entomolog O. Bužga a členové entomologického kroužku Jihočeského muzea v Č. Budějovicích. Ve vitrínách chodbové části výstavy byly nainstalované ukázky preparovaných členovců, kteří se chovají v insektářiích. Zde se návštěvníci mohli seznámit s různými živočichy od pavouků, štírů, přes brouky, pozornost budili obzvláště tropičtí zlatohlávci a nosorožci. Z motýlů zaujali svou velikostí představitelé martináčků. Atraktivní rostliny, jimž dominovaly především kvetoucí orchideje, byly aranžovány jednak volně ve velkých skupinách, jednak v decentně nasvícených celoskleněných vitrínách, kde byly především drobné botanické druhy orchidejí.

Výstava byla umístěna v hlavních výstavních sálech v přízemí muzea. Spojením atraktivních rostlin a drobného zvířectva se podařilo připravit decentní aranžmá, které nesporně vytvořilo esteticky atraktivní celek, který zaujal návštěvníky nejen vizuálně, ale též jedinečnou vůní stovek květů. Součástí výstavy byla i poradna pro zájemce o pěstování orchidejí, kaktusů i sukulentů a některé rostliny bylo možno i zakoupit.

Osázení okolí jezírka. Foto Z. Kletečka.

Výstavu doprovázely i edukační programy pro školy. Pro potřeby edukace byly vytvořeny muzejním botanikem M. Lepším s využitím fotografií především D. Průši a i jiných fotografů panely s různými zajímavostmi o orchidejích. Z nich se návštěvníci dozvěděli i o našich orchidejích, o vstaváčích, které jsou sice méně pompézní, ale neméně krásné. Bohužel většina z nich patří rovněž mezi nejhroženější rostlinné druhy u nás.

Instalace středového podia orchidejí. Foto Z. Kletečka.

Výstava byla instalována ve dvou místnostech. V první byla ukázka sušších biotopů, které zastupovaly kaktusy a další sukulenty. Kromě toho zde byl nainstalován strom s thilansiem a nechyběla ani ukázka pěstování malých semenáčků orchidejí na kultuře z agaru. Scenérii doplňovala i terária s drobnými obratlovci. V druhém sále byly vystaveny orchideje, dále masožravé rostliny a terária s drobnými obratlovci a především s hmyzem. Tato expozice měla navozovat atmosféru tropického pralesa.

Všichni návštěvníci si odnesli informační letáček s fotografiemi a popisem pěstování několika základních rodů orchidejí a kaktusů. Zároveň každý tisíc návštěvníků dostal orchidej. Podařilo se navázat na tradice předchozích výstav, protože za 10 dní trvání výstavy přišlo rekordních 6300 návštěvníků.

*Mgr. Zdeněk Kletečka,
garant výstavy, vedoucí oddělení*

*Kudlanka Theopropus elegans z jihovýchodní Asie.
Foto Z. Kletečka.*

Ukázka instalace sukulentů a kaktusů. Foto Z. Kletečka.

Oceněná jubilejní návštěvnice. Dárek předal Ing. František Štangel, ředitel muzea.

ENTOMOLOGICKÝ KLUB JIHOČESKÉHO MUZEA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH A JIHOČESKÁ POBOČKA ČESKÉ SPOLEČNOSTI ENTOMOLOGICKÉ V ROCE 2017

Členové Entomologického klubu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a Jihočeské pobočky České společnosti entomologické (ČSE) se v roce 2017 sešli na 4 pravidelných schůzkách spojených s přednáškou. Všechny schůzky proběhly v budově Jihočeského muzea v Č. Budějovicích. Schůzky začínají v 9 hodin, kdy se členové scházejí k volné diskusi, přičemž program začíná od 10 hodin přednáškami, které jsou otevřené i laické veřejnosti.

V prvním pololetí proběhly následující schůzky: 11. 2. 2017 byla schůzka spojena s přednáškou Zdeňka Kletečky „Saproxylický hmyz a rozpoznávání jeho přítomnosti na stromech“, další schůzka se konala 11. 3. 2017 a byla doprovázena přednáškou Jiřího Kynkora a Slavojie Budky „Za střevlíky do Rumunska“.

V druhém pololetí se úvodní schůzka konala 28. 10. 2017, kdy Karel Konečný promítl a okomentoval autorský film: „Motýli a krajina širšího okolí Sandanski“, na další schůzce 2. 12. 2017 přednášel Jaroslav Boháč na téma „Příroda a brouci Pyrenejí“.

Kromě toho se jihočeští entomologové setkávají neformálně každé pondělí večer od 20 hodin v restauraci „TENIS CLUB“ v ulici Větrná 1445 u tenisového hřiště na Máji. Mimoto v Českých Budějovicích probíhá jarní a podzimní entomologická burza, v roce 2017 se konala v prostorách menzy Jihočeské university.

Mladší zájemci o entomologii se scházejí v rámci entomologického kroužku v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, na detašovaném pracovišti, které sídlí v přírodovědném oddělení v ulici L. B. Schneidera 6 a. Kroužek vede entomolog Jihočeského muzea v Č. Budějovicích Zdeněk Kletečka. Schůzky se konají pravidelně každý čtvrtek mimo prázdnin. Na schůzkách se probírá systém hmyzu s větším důrazem na řád brouků a motýlů. Kromě toho se členové učí připravovat hmyz. Ve vybraných dnech roku jsou pořádány vycházky do přílehlých částí Malého jezu a tůní U Špačků. Tyto exkurze slouží k názorné instruktáži, jak hledat jednotlivé druhy hmyzu, jak sbírat na stromech, keřích, jak hledat zimující brouky v shnilém dřevě a jak jedince určovat.

V roce 2017 se členové kroužku 20. 5. 2017 zúčastnili vycházky na Klef. Zabývali se studiem saproxylického hmyzu, především zazimovanými kovařičky, střevlíky a roháčky. Dále se podíleli na již tradiční entomologické vycházce pro veřejnost do okolí Hluboké n. Vlt. (24. 6. 2017). Proběhlo i dvoudenní víkendové setkání členů kroužku na terénní stanici Jihočeského muzea na Dívčím Kameni, kde se účastníci opět učili sbírat hmyz do pastí, vyzkoušeli noční lov na světlo aj. (24.–25. 6. 2017 mimo pracovní dobu).

*Mgr. Zdeněk Kletečka,
entomolog*

Výprava entomologického kroužku do okolí Dívčího Kamene dne 25. 6. 2017.

MYKOLOGICKÝ KLUB JIHOČESKÉHO MUZEA V ROCE 2017

Mykologický klub Jihočeského muzea (MK JČM) je dobrovolným spolkem amatérských mykologů a zájmovým sdružením spolupracovníků Jihočeského muzea. Existuje bez vlastní právní subjektivity. Také v roce 2017 klub těsně spolupracoval s Jihočeským muzeem, především s jeho mykologem Miroslavem Beranem. Jihočeské muzeum poskytovalo klubu prostory pro některé jeho akce. Výbor MK JČM pracoval v roce 2017 ve složení Jiří Souček – předseda, Miroslav Klimeš – místopředseda, Jiří Janda – jednatel, Josef Chalupský – hospodář a Miroslav Beran – člen výboru delegovaný Jihočeským muzeem, odborný garant.

Členské schůze probíhaly v prostorách historické budovy JČM, Dukelská 1, většinou první pondělí v daném měsíci. Jejich náplň byla následující:

9. 1. Houby PR Vrbenské rybníky (přednáška J. Součka, MK JČM)
6. 2. Určování hub: postupný vývoj metod pro rozpoznání důležitých znaků mění systematiku (přednáška J. Vlasáka, Ústav molekulární biologie rostlin, Biologické centrum Č. Budějovice)
13. 3. Výroční členská schůze
3. 4. Čirůvky v jižních Čechách I (přednáška M. Berana, JČM)
2. 5. Chemické složení a výživová hodnota jedlých hub (přednáška P. Kalače, ZF JU České Budějovice)
5. 6. Čirůvky v jižních Čechách II (přednáška M. Berana, JČM)
26. 6. Zajímavé nálezy hub – jaro 2017 (krátké prezentace členů klubu)
4. 9. Zajímavé nálezy hub – léto 2017 (krátké prezentace členů klubu)
3. 12. Slavnostní schůze: XXIV. ročník soutěže „Houby v octě“, Zajímavé nálezy sezony 2017 (krátké prezentace členů)

Všechny přednášky uskutečněné v rámci programu MK JČM byly otevřeny veřejnosti.

V průběhu roku navíc někteří členové klubu přednášeli o houbách na pozvání různých spolků a institucí.

Každé pracovní pondělí v období květen – listopad v době od 14,30 do 16,30 hodin byla v edukačním sále historické budovy JČM otevřena poradna pro houbaře. S určováním hub tam mykologovi JČM pravidelně pomáhal J. Souček, v době nepřítomnosti M. Berana poradnu vedl.

Členové MK JČM se v roce 2017 podíleli na přípravě a zdárném průběhu dvou výstav v jižních Čechách, a to zejména donášku čerstvých hub, poradenskou a pořádkovou službou ve výstavním sále a také poskytnutím fotodokumentace pro tematické panely.

Výstava hub v JČM se konala ve dnech 2.–6. 10. v historické budově JČM. Vůbec poprvé v historii pro ni byl vyhrazen velký sál 130 v prvním nadzemním podlaží. V tomto sále bylo také zázemí výstavy, oddělené posuvnou stěnou. Kromě stolů, kde byly na táckách s rašeliníkovou podestýlkou vystaveny plodnice hub, si návštěvníci mohli prohlédnout tradiční houbové zátiší s velkými plodnicemi hub, nově vytvořené v rohu výstavního sálu, ukázky ze současné jihočeské mykologické literatury a výstavku plodnic našich hvězdovek. K již dříve vystaveným tematickým panelům tentokrát přibýly 3 nové – na téma „Houby na záhonech mulčovaných dřevní štěpkou“. S výstavou spojené edukační aktivity, určené dětem a mládeži od čtyř do devatenácti let věku, probíhaly ve větším edukačním sále v přímém sousedství výstavního sálu (oba sály jsou navíc propojeny dveřmi ústíci do zázemí výstavy). Toto uspořádání bylo velmi praktické. Donášku hub zajišťovalo 12 členů klubu, na službách v sále se podílelo 8 členů. I když se výstava konala v situaci, kdy po fruktifikační vlně v první polovině září růst hub ustával vlivem nastupujícího sucha, za 5 dnů jejího trvání tam bylo k vidění celkem 352 druhů hub. Recepce JČM zaznamenala 2733 návštěvníků.

Výstava hub v Botanické zahradě VOŠ a SZeŠ v Táboře (8.–9. 10.), se konala po tříleté přestávce. Jejím spolupořadatelem bylo Jihočeské muzeum. Za dva dny jejího trvání bylo vystaveno 264 druhů hub. Přišlo se na ni podívat 291 návštěvníků včetně několika školních tříd.

Členové klubu uspořádali několik interních vycházek, např. tradiční vycházku za jarními houbami na Lhenicko, kterou vedl M. Klimeš 8. 4. 2017.

Hlavní společnou akcí členů klubu v terénu bylo tradiční terénní mykologické soustředění, které proběhlo 22. - 24. 9. v Dobré pod Stožcem na Šumavě, což mělo svůj důvod v tom, že se někteří členové klubu zapojili do mezinárodního projektu Pilze des Böhmerwaldes. Díky tomu měli účastníci soustředění možnost se podívat i do některých 1. zón NP Šumava. NP Šumava jim totiž udělil povolení ke vstupu do některých veřejnosti nepřístupných území. Celkem 9 účastníků akce (z nich 4 členové MK JČM) navštívilo lokality v okolí Dobré, Stožce, Černého Kříže a Černé v Pošumaví.

Další terénní výjezdy členů klubu byly operativní, přizpůsobené průběhu růstu hub. Zejména J. Souček a J. Janda byli pilnými dodavateli sběrů do mykologického herbáře JČM.

Na webových stránkách MK JČM se během první části sezony postupně objevilo 6 příspěvků z cyklu „Právě rostou“, které sestavil J. Souček, klubový webmaster. Ten také webové stránky rozšířil o několik dalších rubrik a doplnil o další informace rubriky stávající.

K 31. 12. 2017 čítal Mykologický klub JČM 25 členů.

Miroslav Beran

V odpoledních hodinách se na výstavě hub v JČM mísili žáci škol s ostatními návštěvníky. Foto M. Klimeš.

Výstava hub se vždy těší velkému návštěvnickému zájmu.

Z činnosti poradny pro houbaře v Jihočeském muzeu.

PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA, LÉTA ZKÁZY A BOLESTI

Výstavní prostory Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, druhé nadzemní podlaží.

Termín konání: 11. 11. 2017–11. 11. 2018

Garant výstavy: PhDr. Jiří Petráš

Jedná se o největší výstavní projekt muzea za posledních několik let. Na realizaci výstavy, která je rozprostřena na téměř 800 m², se podíleli téměř všichni pracovníci Oddělení společenských věd, jakož i kolegové z dalších oddělení. Autoři výtvarného řešení byli ing. arch. Milena Beneš a ing. arch. Hynek Fetterle. Stavbou výstavy byla pověřena firma Scientica, s. r. o.

Výstava si klade za cíl zmapovat první světovou válku jako takovou s jejími příčinami i důsledky, a to jak pro Českobudějovicko, tak i jihočeský region, Československo, ale i v mezinárodních souvislostech – zejména v česko-rakouských.

Hlavní dějová a ideová linie: dopad války na konkrétního člověka – ať již vojáka rakousko-uherské armády či legionáře, na frontě či v zajetí, tak i na člověka v týlu. Důsledek války – rozpad stávajících státních celků a vznik nových – zejména v případě habsburské monarchie.

Evropa v roce 1914 – poslední válečný konflikt, který se odehrál v prostoru českého království, proběhl v roce 1866 – nikdo si nedokázal představit, jak bude probíhat nový konflikt (kterým, jak se začalo později říkat, skončilo dlouhé devatenácté století) a jakých globálních rozměrů nabude. Oproti roku 1866 se změnil i způsob válčení – změnila se především kvalita zbraňových systémů, avšak nezměnila se – alespoň co se týká Rakousko-uherské armády – taktika boje. To vedlo k masivním ztrátám na životech, které šly do statisíců na jednotlivých bojištích, zraněných a nezvěstných nepočítaje. Byl to první konflikt,

kdy se zabíjelo „anonymně“, na dálku. Využívaly se nové typy zbraňových systémů – tanky, letadla, chemické zbraně, masové nasazení kulometů apod.

Lidé v týlu vnímali válku primárně prostřednictvím odchodu svých blízkých na frontu, postupně se k nim dostávaly informace o válečných hrůzách, dostávali informace o smrti svých blízkých a vítali doma zmrzačené vojáky a vojáky v rakvích. Mnohdy se ani nedověděli, na kterém bojišti jejich manžel, otec či syn zahynul, či ve kterém zajetí skončil. Válka rozdělovala rodiny, ovlivňovala osudy lidí a celých národů.

Postupem doby se začalo hroutit hospodářství, zásobování, trh. Nastoupilo přidělové hospodářství, recepty z náhradních dosud nepoužívaných surovin (kopřivy) a náhražek. Důsledkem bylo vyčerpání obyvatelstva, hladové bouře, nemoci, španělská chřipka. V kontrastu s tím byla propaganda, která zkreslovala výsledky válečných operací, vnucovala obyvatelstvu falešný pohled na válku – docházelo k postupnému zvyšování kontrastů mezi oficiálně hlášanou propagandou a všedním životem lidí.

V posledním válečném roce na frontu rukovaly stále mladší a mladší ročníky, válka vyčerpávala všechny její účastnické státy. Společnost se radikalizovala. Zhroutil se zásobování, přestávaly fungovat státy jako takové. Nejhmatalelněji se to projevilo v Rusku – dvě revoluce roku 1917 a jejich vliv (zejména té druhé) na rovnováhu sil na bojištích a na radikalizaci obyvatelstva v Evropě – např. Maďarsko, Bavorsko, vliv na situaci v Čechách.

Na výstavě je též akcentována situace v Českých Budějovicích a v regionu.

I v době války ale vycházely noviny, knihy, vznikala umělecká díla. Umění a kultura vůbec byly hrůzami a prožitky války velmi ovlivněny. Válka změnila osudy umělců, spisovatelů, malířů, velké části umělecké a vědecké fronty. Projevovalo se to v téměř celé poválečné etapě. Vznikl i specifický umělecký druh ovlivněný fenoménem československých legií.

Válečné hroby, pomníky a vzpomínkové akce – procházíme-li českými městy, městečky a vesnicemi, prakticky všude můžeme nalézt pomníky a památníky na oběti první světové války, kdy si v místě připomínaly padlé a ztracené spoluobčany na jednotlivých frontách. Na hřbitovech jsou části, kde jsou oběti války pohřbeny (v místech, kde v nemocnicích umírali zranění vojáci). Odchod z výstavy je tedy jakousi symbolickou připomínkou těchto všech obětí.

Důležitou součástí výstavy jsou zbraně, zbraňové systémy, výzbroj, výstroj, ukázky zranění vojáků, předměty osobní provenience – deníky, věci denní potřeby, individuální tvorba vojáků na frontě či v zajetí, korespondence, umělecká tvorba i tvorba amatérská, propaganda – letáky, plakáty, vyhlášky, úřednická agenda, fotografie, pohlednice, modely, makety, lékařské nástroje, denní tisk atd.

Na počítačích nalezne návštěvník doplňkové informace, fotografie, postupy front, lokalizace česko-budějovických (jihočeských) jednotek na frontách, filmové dokumenty z filmotéky JČM a jihočeských muzeí, ukázky z textů deníků apod. Vedoucí edukačního oddělení Mgr. Lukáš Faktor ve spolupráci s Dr. Jiřím Dvořákem, Ph.D. z Jihočeské univerzity sestavil časovou osu, která návštěvníkovi sděluje hlavní události z let 1914–1918 z hlediska lokálního, českého, ale i globálního. Dále pak vytvořil, opět s uvedeným kolegou z Jihočeské univerzity, průvodce výstavou s rozšířenými informacemi, který si mohou návštěvníci výstavy sami postupně složit ze sedmnácti samostatných tematických listů.

Jedním z monumentů a současně symbolů výstavy je model sochy Josefa II., která stávala v Budějovicích na Sadech od roku 1883 a 28. října 1918 byla stržena. Jediné, co se po soše zachovalo, je několik pohlednic. Na jejich základě vyrobili v poměru 1:1 památník císaře učitelé a žáci Střední umělecko-průmyslové školy svaté Anežky České v Českém Krumlově. Na počátku výstavy návštěvník uvidí sochu v celé své kráse, na jejím konci pak už pouze rozbité trosky.

Vystavované předměty jsou dílem ze sbírkového fondu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, dílem jsou zapůjčeny z dalších dvaceti muzeí a galerií a od více jak deseti soukromých sběratelů. Významné místo z institucí tvoří regionální muzea zřizovaná Jihočeským krajem, zejména Muzeum Jindřichohradecka, a pak také Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou. Dále zapůjčily významné

předměty Národní galerie, Národní muzeum, Východočeské muzeum v Pardubicích, Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Zdravotnické muzeum Národní lékařské knihovny v Praze, Masarykův ústav a archiv Akademie věd ČR v Praze, Vojenské historické muzeum a další. Dobové filmové dokumenty jsou ze sbírek Národního filmového archivu v Praze. Za soukromých sběratelů bychom zde uvedli rádi alespoň Petra Hošťálka a Jiřího Šindeláře z Českých Budějovic.

Přejme výstavě mnoho spokojených návštěvníků.

PhDr. Jiří Petráš

Z výstavy První světová válka – léta zkázy a bolesti.

Spolek Jednadvadesátníci se prezentoval na vernisáži výstavy k 1. světové válce.

MALÉ OHLÉDNUTÍ ZA PŮSOBENÍM PhDr. NORY JELÍNKOVÉ

PhDr. Nora Jelínková začala pracovat v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích v roce 1998 a pracovala zde devatenáct let až do odchodu do penze na podzim v roce 2017. Kromě práce kunsthistoričky zastávala později také funkci náměstkyně ředitele.

Po celou dobu svého působení v muzeu se věnovala správě uměleckoprůmyslových sbírek, jejich prezentaci na původních výstavách a publikování nových poznatků. Byla řešitelkou interních výzkumných úkolů, např. na téma Hodiny a hodinky ze sbírek Jihočeského muzea, který byl zakončen výstavou Historické hodiny ze sbírek muzea v letech 2005–2006. Dalším zajímavým vědeckovýzkumným projektem bylo téma: Jihočeská centra výroby nábytku v 1. polovině 20. stol. spojená s katalogizací návrhů nábytku vyráběného v Lišově. V uvedeném období se rovněž věnovala např. výběru a instalaci nových exponátů v hradní expozici v Nových Hradech.

Z větších výstavních projektů je nutné uvést, že velmi originálně prezentovala sbírku skla na velké výstavě a v publikaci k výstavě Šumava Karla Klostermanna. ŠUMAVA v době Karla Klostermanna byla dílčí výstava navazující na rozsáhlý výstavní projekt Šumava Karla Klostermanna / Příběh šumavské podmalby ve spolupráci s Horním Rakouskem a posléze Taková byla... Ohlédnutí za drsnou a krásnou Šumavou Karla Klostermanna – 11. 2.–30. 6. 2010. Za připomenutí stojí místa a termíny konání navazujících výstav, které Nora Jelínková garantovala: Schlossmuseum Freistadt – Sklo ze Šumavy: 19. 3.–26. 10. 2010 Hinterglasmuseum Sandl – Podmalby ze Šumavy: 2. 5.–26. 10. 2010 Museum Hafnerhaus Leopoldschlag – Keramika ze Šumavy: 13. června – 26. října 2010.

Dále např. připravila reprezentativní výběr exponátů na výstavu k budějovickým ostrostřelcům do radniční výstavní síně v letním období roku 2013. Dále následuje pouze ilustrativní výběr z dalších realizovaných výstav: Historie muzejních zrcadel a jejich restaurování – 19. 5.–22. 5. 2006; Městské cechy na jihu Čech – Radniční síň – 8. 11. – 9. 12. 2006; Halapartna, zbraň v proměnách času – 7. 10. 2011–31. 3. 2012.

PhDr. Nora Jelínková zajišťovala také jako kurátorka či garantka instalaci výstav převzatých. Např.: Slavné vily Jihočeského kraje, 2007; Portrét dříve/Portrét dnes, 2012; Sklo mnoha barev, 2016.

Realizovala rovněž řadu exponátů měsíce, jak např.: Samurajská zbroj, leden 2006; Cechy na jihu Čech, září 2006; Novinky ze sbírek muzea, říjen 2006; Křesťní souprava rodu Herbersteinů, duben 2008. Nora Jelínková byla rovněž autorkou pracovních listů pro školy k expozici Období renesance v českých zemích.

Zásadní a největší byl však její přínos a podíl na přípravě expozice Příběh města České Budějovice, a to od přípravy libreta, výběr exponátů, interaktivní prvky a spolupráci s architektkou. Při tvorbě expozice uplatnila veškeré odborné poznatky, profesní cit, bohaté výstavní zkušenosti a důvěrnou znalost sbírek muzea.

V letech 2014–2017 PhDr. Nora Jelínková rozhodující měrou zajišťovala zahraniční kontakty např. se Schallaburg Kulturbetriebsges.m.b.H., Archäologisches Landesmuseum Baden-Württemberg – Konstanz a s Landesmuseum Niederösterreich – St. Pölten či s Österreichisches Jüdisches Museum in Eisenstadt.

Byla dlouholetou předsedkyní redakční rady Jihočeského sborníku historického. Svě odborné poznatky a erudici prezentovala také na odborných konferencích, z nichž lze uvést např.: Člověk ve stínu svého konce, Vysoká škola evropských a regionálních studií České Budějovice, 28. 3. 2007, Lidové podmalby na skle, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích ve spolupráci s Hinterglas muzeum Sandl, Rakousko, v rámci projektu z programu Interreg III A „Muzeum – prostor pro partnerství“ 20. 9. 2007 a dále 2. mezioborový seminář ALMA Výtvarné a materiálové aspekty při hodnocení původu a stáří uměleckého díla, Národní galerie v Praze 3. – 4. 11. 2008. Jako zástupce Jihočeského muzea se účastnila jednání Asociace muzeí a galerií ČR.

Noře Jelínkové patří velké poděkování za dlouholetou spolupráci a zejména kolegiální vstřícnost a pochopení. Do dalšího životního období přeji Noře Jelínkové mnoho zdraví a radosti nejen z cestování.

Poděkování za dlouholetou a velmi přínosnou práci Jihočeskému muzeu doplňuje výběrová bibliografie publikovaných článků za poslední desetiletí z let 2006–2017.

JELÍNKOVÁ, NORA: Umění Tibetu. In: Katalog Národní galerie v Praze, Asijské umění. Praha 2006, s. 86–96.

JELÍNKOVÁ, NORA: Dar do sbírek muzea – odbíjející cimbály z radničních věžních hodin (stříbřené bronz). In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2006, České Budějovice 2007, s. 61.

JELÍNKOVÁ, NORA: Hodiny ze sbírek Jihočeského muzea. In: Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 44, 2, 2007, s. 134–158.

JELÍNKOVÁ, NORA: Z restaurátorských atelierů. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2007, České Budějovice 2008, s. 60–61.

JELÍNKOVÁ, NORA: Křehké jako sen. Katalog k výstavě Šumava Karla Klostermanna. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, 2008.

JELÍNKOVÁ, NORA: Dary a nákupy do sbírek muzea. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2008, České Budějovice 2009, s. 64.

JELÍNKOVÁ, NORA: Zpráva o restaurování. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2008, České Budějovice 2009, s. 64–66.

JELÍNKOVÁ, NORA: Řemeslné podmalby na skle ze sbírek Jihočeského muzea. In: Jihočeský sborník historický 2009, s. 361–380.

JELÍNKOVÁ, NORA: Malé zamyšlení nad tibetským malířstvím. Přítomnost, Podzim 2009, s. 50–54.

JELÍNKOVÁ, NORA: Výjimečná akvizice roku 2009. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2009, České Budějovice 2010, s. 57–58.

JELÍNKOVÁ, NORA: Asiatika, stať pro katalog: In: Hradní muzeum Český Krumlov, historie objektu a katalog exponátů, str. 117–123. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště České Budějovice 2010.

JELÍNKOVÁ, NORA: Zpráva o restaurování korouhve cechu řezníků. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2010, České Budějovice 2011, s. 56–57.

JELÍNKOVÁ, NORA: Rožmberkové – stručný průvodce výstavou, NPÚ 2011, jednotlivá hesla, s. 23, 66, s. 112–113.

JELÍNKOVÁ, NORA: Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami, NPÚ 2011 – jednotlivá hesla.

JELÍNKOVÁ, NORA – KOPECKÁ, Ivana – PAVLÍKOVÁ, Markéta – RYDLOVÁ, Eva – ZMEŠKAL, Martin: Restaurování kabinetu s podmalbami ze sbírky Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. JSH 2011, s. 282–304.

JELÍNKOVÁ, NORA: Významná akvizice podsbírky výtvarného umění. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2011, České Budějovice 2012, s. 47.

JELÍNKOVÁ, NORA: Anotace knihy: Ourodová-Hronková, Ludmila: Světecké obrazové cykly na jihu Čech. JSH 2012, s. 379–380.

JELÍNKOVÁ, NORA: „Železem jsem byl, mědí jsem se stal“. JSH 2012, s. 337–347.

JELÍNKOVÁ, NORA: Záchrana uměleckých skvostů ze sbírek Jihočeského muzea. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2012, České Budějovice 2013, s. 56–57.

JELÍNKOVÁ, NORA: „Zapomenutý klavír“. JSH 2013, s. 279–283.

JELÍNKOVÁ, NORA: Významné akvizice. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2013, České Budějovice 2014, s. 61–62.

- JELÍNKOVÁ, NORA: Zpráva o restaurování. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2013, České Budějovice 2014, s. 63.
- JELÍNKOVÁ, NORA: Muzejní skvosty / Museum Treasures. Magistrát města České Budějovice 2014, s. 1–12.
- JELÍNKOVÁ, NORA: Jihočeské muzeum pro projekt Jižní Čechy husitské. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2014, České Budějovice 2015, s. 49–50.
- JELÍNKOVÁ, NORA: Významné akvizice v roce 2014. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2014, České Budějovice 2015, s. 74–75.
- JELÍNKOVÁ, NORA: Restaurování sbírek do nové expozice Příběh města. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2015, České Budějovice 2016, s. 66.
- JELÍNKOVÁ, NORA: Jižní Čechy husitské – výstava Mistr Jan Hus a Kostnický koncil. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2015, České Budějovice 2016, s. 67.
- JELÍNKOVÁ, NORA: Záchrana uměleckých skvostů ze sbírek Jihočeského muzea. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2016, České Budějovice 2017, s. 69–70.
- JELÍNKOVÁ, NORA: Karel IV. a město České Budějovice. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea za rok 2016, České Budějovice 2017, s. 74–75.

Helena Stejskalová

HISTORICKÝ KLUB V ROCE 2017

Historický klub v roce 2017 připravil a zajistil celkem 19 přednášek, dále několik vycházek a exkurzí. Velmi si vážíme dlouholeté spolupráce se specialisty na vybraná témata, kteří působí na různých univerzitních, akademických, archivních a muzejních pracovištích v České republice. Pro přehled uvádíme, jaké přednášky Historický klub uspořádal pro své členy a zájemce o historii.

V hlavní budově Jihočeského muzea uspořádal v roce 2017 Historický klub následující přednášky:

9. 1. PaedDr. et PhDr. Jiří Dvořák, Ph.D.: Vltavská kaskáda
13. 2. Prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.: Nemoci, umírání a smrt habsburských císařů v 16. a poč. 17. stol.
13. 3. PhDr. Jiří Chvojka: Člen Historického klubu v Číně
10. 4. Doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D.: Nové pravěké poklady
15. 5. PhDr. Jan Šimánek: Rodinné selské kroniky - neocenitelný pramen k poznání jihočeského venkova
12. 6. Mgr. Vladimír Šindelář: Gilotina – francouzská královna
11. 9. Mgr. Hynek Látal, Ph.D.: Kam se ubírá současná architektura?
9. 10. Daniela Čechová: Minulost a současnost módy, spojeno s módní přehlídkou Gerry Weber.
13. 11. PhDr. Jiří Chvojka: České Budějovice za vlády Marie Terezie
11. 12. Prof. PaedDr. Martin Weis, Th.D.: Vánoční zamyšlení na téma Vánoce 1917.

V přednáškovém sále v 1. patře Jihočeské vědecké knihovně se konaly tyto přednášky a projekce:

23. 1. Ing. Jan Schinko: Ze starých Budějovic
27. 2. Mgr. Květa Cempírková: Průlet tajů plnou Persií
27. 3. Mgr. Milouš Vacek: František Bílek – jeho sochařská tvorba a jeho přátelé
24. 4. Prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc.: Klíšťata a lymfská borelióza
29. 5. Mgr. Helena Stejskalová: Alchymie – věda plná tajemství
26. 6. PhDr. Vlastimil Kolda: Případy z archivu českobudějovického policejního úřadu
25. 9. Helena Braunová: Pověsti z Českokrumlovska
30. 10. František Šesták: Z Čech až na konec světa
27. 11. Daniela Čechová: Za jihočeskými výtvarníky (Jiří Müller)

Historický klub uspořádal v listopadu koncert vážné hudby ve spolupráci s Lubomírem Krchem, zástupcem ředitele Konzervatoře České Budějovice. Tato akce se setkala s velkým ohlasem členů klubu. Účinkovali jen vybraní studenti konzervatoře.

V roce 2017 připravil Historický klub celkem 6 poznávacích exkurzí.

- 29. duben – Praha – Muzeum hlavního města Prahy, Obecní dům
- 13. květen – Prales Žofín v Novohradských horách a zajímavosti v okolí
- 10. červen – Šporkův barokní odkaz: Kuks – špitál, sochy M. B. Brauna,
- 22. červenec – Lednice, Valtice, prohlídka zámků a parků
- 9. září – Za J. B. A. Santinim do západních Čech: Manětín, Plasy, Kladruby, Mariánská Týnice
- 30. září – Boubín a okolí.

Předsedkyní Historického klubu je Mgr. Alena Volná, která společně s Mgr. Helenou Stejskalovou, dr. Jiřím Dvořákem a Mgr. Alenou Böhmovou připravili celkem dvě dvojčísla Zpravodaje Historického klubu: č. 1–2 a 3–4/2017.

Činnost Historického klubu, především jeho dlouholetý vliv na zájmové vzdělávání seniorů byl prezentován H. Stejskalovou 16. 2. 2017 na konferenci Vzdělávání 3. věku v Mladé Boleslavi v referátu Muzeum pro seniory – senioři pro muzeum – platforma Historický klub, kde zaujal také díky statistickým údajům o vývoji členstva a proměnách činnosti v období více než 55 let existence.

Výbor Historického klubu zasedal pravidelně jednou měsíčně v období leden – červen a září – prosinec 2017 ve studovně knihovny muzea. Schůze s přednáškou se konaly tradičně druhé pondělí v měsíci v hlavní budově muzea a poslední pondělí v měsíci konal své přednášky Historický klub v Jihočeské vědecké knihovně. Velké poděkování náleží vedení Jihočeské vědecké knihovny, jmenovitě řediteli Mgr. I. Karešovi, za kontinuální vstřícnost a také ochotu jeho spolupracovníků.

*Mgr. Helena Stejskalová
místopředsedkyně Historického klubu*

PROJEKT VÝZNAMNÉ MILNÍKY HUSITSTVÍ V ČESKÝCH A NĚMECKÝCH DĚJINÁCH – DRUHÝ ROK UDRŽITELNOSTI

Projekt č. C3BA_379 Významné milníky husitství v českých a německých dějinách byl realizován v roce 2015. V následujících pěti letech 2016 – 2020 v době jeho udržitelnosti bude výstava pro veřejnost otevřena vždy od května do konce září ve výstavních prostorách Památníku Jana Žižky v Trocnově.

V roce 2017 byla výstava zpřístupněna v nezměněné podobě ve třech výstavních sálech a dvou spojovacích místnostech o celkové rozloze cca 320 m². Navíc byla výstava doplněna např. o štít s erbem raka od Jana Šauera, který se věnuje živoucí historii a patří mezi vyhledávané zhotovitele replik dobovými technikami. Dále byly do projektové výstavy přidány velmi pěkné loutky Jana Žižky a Jana Husa od lednického loutkaře pana Františka Finka.

V průběhu výstavní sezóny byly pořádány doprovodné akce, rozhovory pro rozhlas a regionální televizi a komentované prohlídky, které měly za cíl zvýšení počtu návštěvníků a rozšíření povědomí o existenci této výstavy. Díky celoročnímu provozu na naučné stezce je celý areál velmi využíván.

Nejvíce návštěvníků však do muzea zavítalo jako obvykle během jednodenních Trocnovských slavností. V roce 2017 se v září konal 4. ročník novodobých slavností s bohatým programem a za účasti hejtmanky Jihočeského kraje i řady dalších zástupců Jihočeského kraje.

*Mgr. Helena Stejskalová,
koordinátorka projektu*

ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2016

HOSPODAŘENÍ JIHOČESKÉHO MUZEA V ROCE 2017

I. Výsledek hospodaření

Výsledkem hospodaření roku 2017 byl zisk ve výši 565 524,04 Kč. Zlepšený výsledek hospodaření byl vytvořen navýšením tržeb za vstupné v závěru roku 2017, kdy se otevřela výstava 1. světová válka, navýšením tržeb za záchranný archeologický průzkum a snížením nákladů na energie ve 2. polovině 3. čtvrtletí roku 2017.

Ukazatel	Upravený rozpočet 2017	Skutečnost 2017
Výnosy celkem	50 221 000,00	54 795 607,48
Výnosy vlastní činnosti	2 234 000,00	5 215 961,57
Příspěvek na provoz od zřizovatele	47 711 000,00	47 711 000,00
Výnosy ostatních transferů (granty, dotace)	276 000,00*	1 852 343,00
Ostatní výnosy	0,00	16 302,91
Náklady celkem	50 221 000,00	54 230 083,44
Náklady vlastní činnosti	50 221 000,00	52 059 933,37
Náklady v rámci ostatních transferů (granty, dotace)	0	2 170 150,07
Hospodářský výsledek	0	565 524,04

* obsahuje pouze odpisy transferů

II. Rozbor nákladů a výnosů

II.2. Náklady

Celkové náklady za rok 2017 byly o 7% vyšší než náklady plánované v upraveném rozpočtu. Vlastní náklady činnosti bez grantové a dotační činnosti byly o 3% přečerpány oproti upravenému rozpočtu. Ke zvýšení vynaložených nákladů a i k vlastní úpravě rozpočtu, došlo z důvodu realizace výstavního projektu 1. světová válka. Na tuto výstavu obdrželo muzeum v roce 2017 navýšení provozního příspěvku od zřizovatele.

Rozpočet a skutečné čerpání nákladů roku 2017 v tis. Kč

Druh nákladu	Upravený rozpočet 2017	Skutečnost 2017	Skutečnost 2017 bez dotační a grantové činnosti
Spotřeba materiálu	5 100	6 390	5 949
z toho: nákup knih a periodik pro knihovnu muzea	120	134	133
materiál pro záchranný archeologický výzkum	0	112	112
Spotřeba energie	2 700	2 850	2 850
Prodané zboží	450	314	314
Opravy a udržování	755	1 131	1 131

<i>z toho: restaurování a preparace sbírkových předmětů</i>	450	275	275
Cestovné	180	195	189
<i>z toho: cestovné pro záchranný archeologický výzkum</i>	35	44	44
Náklady na reprezentaci	40	54	54
Ostatní služby	5 700	6 117	5 974
<i>z toho: služby pro záchranný archeologický výzkum</i>	450	729	729
Náklady na platy	20 573	21 399	20 603
<i>z toho: podíl platů pro záchranný arch. výzkum</i>	0	1 403	1 403
Zákonné pojištění	6 893	7 118	6 868
<i>z toho: podíl pojištění pro záchranný arch. výzkum</i>	0	434	434
Ostatní sociální náklady	1 005	1 001	1 001
Daně a poplatky	25	13	13
Ostatní náklady	400	487	284
<i>z toho: nákup sbírkových předmětů</i>	300	442	239
Odpisy dlouhodobého majetku	4 300	4 118	4 118
Drobný dlouhodobý majetek	2 100	2 892	2 559
Náklady jinde neuvedené	0	160	160
Celkem	50 221	54 230	52 059

Výdaje na publikační činnost muzea v roce 2017

Název vydané publikace	Náklad v ks	Výdaj v Kč
Historická radnice v Českých Budějovicích ve světle archeologických výzkumů a rozbor hmotných pramenů	300	100 000,00 (Náklad muzea 50 tis. Kč)
Výběr č. 4/2016	180	12 755,00
Jihočeský sborník historický roč. 2016	250	89 508,00
Výběr č. 1/2017	180	12 439,50
Těstohrátky (dotisk)	500	70 569,00
Výběr č. 2/2017	180	12 439,50
Jan Žižka z Trocnova	300	35 695,00
Archeologické výzkumy v jižních Čechách č. 30/2017	200	55 372,00
Přírodní vědy č. 57/2017	220	34 463,00
Počátky měst a městeček 2.díl - JSH supplementum č. 7	250	27 480,00
Výroční zpráva muzea za rok 2016	160	21 850,00
Zpravodaj Historického klubu 1-2/2017	80	4 840,00
Celkem		427 411,00

Náklady a výdaje v rámci výstavní činnosti a ostatních akcí muzea

Celkové náklady a výdaje na výstavní činnost muzea a akce v roce 2017 činily 9 576 tis. Kč. Tabulka níže zachycuje vybrané výstavní a kulturní akce.

Název výstavy/akce	Náklad v Kč
1. Světová válka (náklady a výdaje)	8 197 514
Sklo mnoha barev	12 382
Masopust	3 677
Muzejní noc	89 247
Velikonoční výstava	63 382
Trocnovské slavnosti	114 168
Vánoční výstava	89 032
K poučení a zábavě: 140 let muzea v Českých Budějovicích	45 567
Vltavíny a jiná přírodní skla	12 382
Tvary ticha	8 449
Pestrobarevný svět neživé přírody	6 090
Výstava hub	25 951
Výstava orchidejí	107 704
S Podšumavanem na dvou kolech	6 191
Kleť a Blanský les	21 394
Jedny karty nestačí	13 801
Obrázky z Doudlebska a Zbudovských blat	28 389
Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích	8 754
Letem včelím světem	42 847
Vzpomínky na sočskou frontu	48 656

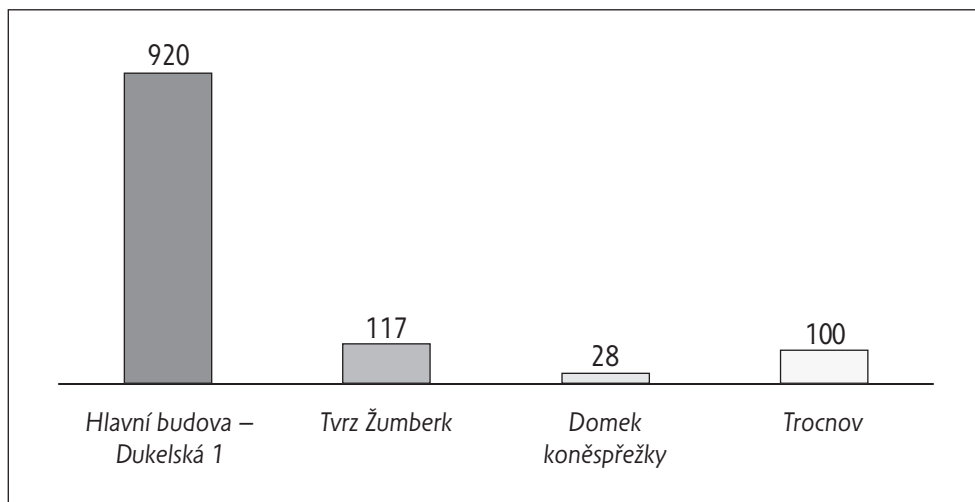
II.3. Výnosy

Celkové výnosy roku 2017 byly vyšší než rozpočtované. Vzrostly hlavně tržby za archeologické výzkumy.

Rozpočet a skutečné čerpání výnosů roku 2017 v tis. Kč

Druh výnosu	Upravený rozpočet 2017	Skutečnost 2017	Skutečnost 2017 bez dotační a grantové činnosti
Výnosy z prodeje služeb	1 700	4 661	4 661
<i>z toho: záchranný archeologický výzkum</i>	<i>1 200</i>	<i>3 363</i>	<i>3 363</i>
<i>vstupné</i>	<i>500</i>	<i>1 166</i>	<i>1 166</i>
Výnosy z pronájmu	80	108	108
Výnosy z prodeje zboží	454	351	351
<i>z toho: prodej vlastních publikací</i>	<i>350</i>	<i>232</i>	<i>232</i>
<i>upomínkové předměty</i>	<i>104</i>	<i>110</i>	<i>110</i>
Výnosy z prodeje majetku	0	0	0
Čerpání fondů	0	200	0
Ostatní výnosy z činnosti	0	111	111
Finanční výnosy	0	0	0
Výnosy z transferů	47 987	49 363	47 988
Celkem	50 221	54 795	53 219

Výnosy ze vstupného za rok 2017 dle objektů muzea v tis. Kč

III. Pracovníci a platy

Muzeum mělo rozpočtem na rok 2017 schváleno zaměstnat průměrně evidenčně 64 pracovníků. K 31. 12. 2017 byl průměrný roční evidenční počet fyzických pracovníků 67,00 a přepočtených 63,06 (bez zaměstnanců na VPP od Úřadu práce). Plánované celkové prostředky na platy byly v průběhu roku navýšeny, na základě zákonného zvýšení platových tarifů, příspěvkem od zřizovatele. Celkové došlo za rok 2017 k přečerpání prostředků na platy a OON o 30 tis. Kč (v tomto není zahrnuta grantová a dotační činnost ani refundace od Úřadu práce a z Evropského sociálního fondu).

Ukazatel	Upravený rozpočet 2017	Skutečnost 2017 včetně VPP od Úřadu práce a ostatních dotací a grantů
Průměrný roční evidenční přepočtený počet pracovníků	64,00	65,74
Prostředky na platy bez OON v Kč	19 973 500,00	20 291 286,00
OON v Kč	600 000,00	1 108 079,50
Průměrný měsíční plat v Kč	26 007,16	25 721,64

IV. Investice

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2017 vynaložilo investiční prostředky na tyto investiční akce:

Investiční akce	Vynaložené investiční prostředky v roce 2017
Nákup dodávkového automobilu Mercedes-Benz Vito	735 559,00
Investiční výdaje na tvorbu výstavy 1. světová válka	2 007 150,00
Zámečnické práce Ledenice	20 292,00
Nákup telefonní ústředny – hl. budova	119 769,00
Technické zhodnocení hlavní budovy – osvětlení vestavěných vitrín	25 370,00

IROP Ledenice - kofinancování	466 114,40
Nákup mikroskopu – grant MK ČR	89 298,00
Snížení o úhrady za minulé roky – schválen IROP Ledenice (investiční výdaje čerpány z projektu)	-423 621,00
Celkem	3 039 931,40

Přehled pohybů na investičním fondu muzea v roce 2017

Počáteční stav IF k 1. 1. 2017	16 612 767,82
Převody z rezervního fondu	44 498,21
Odpisy dlouhodobého majetku	3 841 441,82
Investiční dotace od zřizovatele vč. kofinancování EU projektů	3 400 000,00
Investiční dotace od MK ČR	46 000,00
Financování investičních potřeb	3 039 931,40
Konečný stav IF k 31. 12. 2017	20 904 776,45

V. Granty a dotace

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2017 obdrželo tyto granty a dotace:

Název dotace/grantu - poskytovatel	Celkové vynaložené finanční prostředky v roce 2017 v Kč	Úhrada z dotace/grantu v Kč
Lidová kultura – MK ČR	85 420,00	54 000,00
Grant „Sametová revoluce“ - GAČR	236 120,41	236 120,41
Portál řemesel – Jihočeský kraj	1 000,00	1 000,00
ISO C/D – MK ČR (neinvestice/investice)	749 378,00	501 000,00
Úřad práce + evropský sociální fond	663 944,50	498 746,70
OPŽP – regenerace zeleně Trocnov	42 591,00	0,00
IROP příprava projektu – tvorba expozice	76 230,00	0,00
IROP příprava projektu – rekonstrukce Ledenice (investice/neinvestice)	49 367,50	5 686 750,50
Muzejní kufříky č. 2 – Nadace ČEZ	240 958,00	200 000,00
Celkem		1 235 403,00

Poznámka: granty Portál řemesel a IROP přešly z roku 2016 a v roce 2018 budou nadále pokračovat.

Vypracovala: Ing. Veronika Paxová

STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2017

Muzeum je organizačně členěno na 11 samostatných oddělení. V roce 2017 mělo celkové uspořádání muzea tuto strukturu.

Jméno a příjmení	funkce	Od	Do
Útvar ředitele			
Ing. Štangl František	ředitel		
Bürgerová Helena	asistentka		
Dvořák Martin	operátor inf. a komunikačních technologií		
PhDr. Macková Marcela	dokumentátor – lidová kultura		
Bc. Seifertová Nikola	koordináční, projektový a progr. pracovník	MD	
Šteflová Jana	dokumentátor	1. 10. 2017	
Bc. Kočerová Petra	dokumentátor	1. 10. 2017	
Útvar náměstkyně ředitele pro odbornou muzejní činnost			
PhDr. Jelínková Nora	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – historik umění náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost		30. 9. 2017
Mgr. Štejskalová Helena	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost	1. 10. 2017	
Bc. Kočerová Petra	dokumentátor – centrální evidence sbírek		30. 9. 2017
Šteflová Jana	dokumentátor – centrální evidence sbírek		30. 9. 2017
Mgr. Koubková Hana	dokumentátor		30. 9. 2017
Mgr. Rulíšek Hynek	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů		30. 9. 2017
Oddělení edukace			
Mgr. Faktor Lukáš	pedagog volného času – vedoucí oddělení		
Mgr. Chvojková Zdeňka	pedagog volného času		
Mgr. Mašková Andrea	pedagog volného času		
Mgr. Hronová Lucie	pedagog volného času		
Mgr. Hojerová Hana	pedagog volného času	13. 9. 2017	

Oddělení společenských věd

PhDr. Petráš Jiří

**kurátor sbírkových a mobiliárních
fondů – historik nejnovějších dějin
vedoucí oddělení**

Mgr. Nikrmajer Leoš

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– historik novějších dějin

Bc. Prokopcová Petra

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– hudební a divadelní archiv

Tauerová Irena

dokumentátor

Török Jan

konzervátor

Zámek Karel

konzervátor

Svobodová Pavla, DiS.

konzervátor

Mgr. Hyndráková Eva, Ph.D.

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– numismatik

Liláková Markéta

správce depozitáře

Mgr. Khadka Alexandra

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– etnograf

MD

PhDr. Soukupová Hana

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– etnograf

Mgr. Koubková Hana

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– etnograf

1. 10. 2017

Mgr. Rulíšek Hynek

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– etnograf

1. 10. 2017

Oddělení přírodních věd

Mgr. Kletečka Zdeněk

**kurátor sbírkových a mobiliárních
fondů – entomolog
vedoucí oddělení**

Mgr. Beran Miroslav

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– mykolog

Ing. Lepší Martin, Ph.D.

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– botanik

RNDr. Rajlich Petr, CSc., Ph.D.

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– geolog

Mgr. Mikeš Václav

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů
– zoolog

Mgr. Venclová Sandra

dokumentátor

Ing. Černý Ladislav

dokumentátor

Oddělení archeologie

PhDr. Zavřel Petr, Ph.D.

archeolog – vedoucí oddělení

Bílý Ladislav

dokumentátor

doc. Mgr. Chvojka Ondřej, Ph.D.

archeolog

Kolegar Tomáš	dokumentátor		
Mgr. Thomová Zuzana	archeolog		
Töröková Leona	konzervátor		
Vávra Karel	dokumentátor		
Vojtová Marie	administrativní a spisový pracovník		
Mgr. Hlášek Daniel, Ph.D.	archeolog	1. 1. 2017	
Mgr. Sequensová Jana	dokumentátor	1. 9. 2017	

Oddělení knihovny

Mgr. Stejskalová Helena	knihovnick – vedoucí oddělení		30. 9. 2017
Motyčková Helena	dokumentátor – fotograf		
Klimešová Jana	knihovnick		
Irová Blanka	knihovnick		

Oddělení programové a propagační

Mgr. Svoboda Tomáš	produkční, programový a kult. – vých. pracovník vedoucí oddělení		
Bícová Vlasta	pokladník		
Herdová Marta	zřízenec v kulturních zařízeních		
Fojtlová Terezie	výstavář		
Křížová Pavla	pokladník		
Lhota Ladislav	zřízenec v kulturních zařízeních	1. 3. 2017	31. 12. 2017
Bártová Klára	zřízenec v kulturních zařízeních		
Dohnalová Helena	zřízenec v kulturních zařízeních		28. 2. 2017
Šuldová Lucie	zřízenec v kulturních zařízeních		
Odleváková Milena	zřízenec v kulturních zařízeních	1. 1. 2017	
Hronová Martina	zřízenec v kulturních zařízeních	1. 5. 2017	30. 9. 2017

Oddělení ekonomické

Ing. Paxová Veronika	finanční referent – vedoucí oddělení		
Dobešová Václava	účetní		
Ing. Pilná Ivana	personalista		
Řežábková Jaroslava	účetní	1. 6. 2017	
Měšřanová Anna	účetní	24. 4. 2017	

Oddělení provozně technické

Ing. Pelech Jan	technický pracovník – vedoucí oddělení		
Křelinová Hana	uklízeč		

Josefíková Soňa	uklízeč	15. 3. 2017	15. 11. 2017
Císař Jiří	zámečník		
Matochová Zdeňka	uklízeč		31. 5. 2017
Šafrata Rudolf	truhlář		
Tesková Libuše	uklízeč		
Bach Martin	výstavář	1. 10. 2017	
Bach Martin	školník		30. 9. 2017
Varga Elek	provozní elektrikář	1. 5. 2017	31. 8. 2017
Laszáková Marie	uklízeč		
Nováčková Renáta	uklízeč	1. 6. 2017	
Nováček Jan	provozář	1. 10. 2017	

Tvrz Žumberk

Josefík Roman	správce památkových objektů, kastelán		
Petrová Dana	zřízenec v kulturních zařízeních	1. 4. 2017	31. 10. 2017
Adam Václav	zřízenec v kulturních zařízeních	1. 7. 2017	31. 8. 2017

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI ZA ROK 2017

NÁVŠTĚVNOST CELKEM	Počet akcí	Počet návštěvníků
Expozice celkem	4	38.397
Stálé v JČM	1	9.777
Pobočky (Památník Jana Žižky z Trocnova, Tvrz Žumberk u Nových Hradů, Muzeum koněspřežky)	3	9.706 + 17.344 + 1.570 = 28.620
Výstavy	31	40.319
Doprovodné akce:		9.582
Přednášky celkem		5.073
V JČM (včetně klubů)		2.031
Externí		3.042
Edukace		9.280
CELKEM:		102.651

Návštěvnost webových stránek www.muzeumcb.cz: 77.110 uživatelů (nezahrnuto do celkové návštěvnosti)

Mgr. Tomáš Svoboda, vedoucí OPP, připravil prezentaci Jihočeského muzea v rámci veletrhu cestovního ruchu TravelFest 13. 4. 2017 na českobudějovickém Výstavišti.

PŘÍLOHA 1

I. stupeň evidence (CES) – rok 2017

Fond	Počet přír. čísel	Počet ks (celkem)	Sběr ks	Koupě ks	Dar ks	Vlastní činnost	Staré fondy	Převod ks
Archeologie	6	413	413	–	–	–	–	–
Umělecký průmysl	4	179	2	–	177	–	–	–
Národopis	19	327	–	187	140	–	–	–
Numismatika	7	7	–	6	1	–	–	–
Socialismus	3	18	–	18	–	–	–	–
Kapitalismus	115	186	–	44	142	–	–	–
Fototéka	2	1000	–	1000	–	–	–	–
Filmotéka	1	1	–	–	–	1	–	–
Botanika	1	1000	–	1000	–	–	–	–
Entomologie	6	393	393	–	–	–	–	–
Mykologie	1	200	200	–	–	–	–	–
Geologie	2	121	–	121	–	–	–	–
Zoologie	1	1	1	–	–	–	–	–
Staré tisky	1	1	–	1	–	–	–	–
Grafika	–	–	–	–	–	–	–	–
Písemnosti a tisky	1	5	–	5	–	–	–	–
Výtvarné umění	3	3	–	3	–	–	–	–
Divadelní archiv	1	49	–	49	–	–	–	–
Hudební archiv	–	–	–	–	–	–	–	–
Vojenské sbírky	1	1	1	–	–	–	–	–
Celkem	175	3905	1010	2434	460	1	–	–

Zpracovala: Bc. Petra Kočerová (CES)

PŘÍLOHA 2

II. stupeň evidence (CES) – rok 2017

Fond	Inv. čísla	Počet přír. č.	Počet kusů
Numismatika	9	9	9
Kapitalismus	–	–	–
Kapitalismus (rekatalogizace)	200	–	–
Socialismus	–	–	–
Botanika	910	1	910
Entomologie	113	7	1439
Mykologie	400	2	400
Geologie	262	2	1358
Zoologie	26	26	26
Fototéka	–	–	–
Filmotéka	–	–	–
Umělecký průmysl	7	5	9
Národopis	71	7	73
Rukopisy	–	–	–
Grafika	–	–	–
Staré tisky	–	–	–
Písně a modlitby	–	–	–
Divadelní archiv	61	22	92
Hudební archiv	–	–	–
Archeologie	120	5	412
Výtvarné umění	–	–	–
Vojenské sbírky	–	–	–
Celkem	2179	86	4728

Zpracovala: Bc. Petra Kočerová (CES)

PŘÍLOHA 3

Vyřazené sbírkové předměty (CES) – rok 2017

Podsírka	Počet položek	Počet kusů sb. předmětů
Botanika	2940	3405 ks
Celkem	2940	

Zpracovala: Bc. Petra Kočerová (CES)

PŘÍLOHA 4

JIHOČESKÉ MUZEUM V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Historická budova, Dukelská 1, České Budějovice

Kulturní památka

tel: 391 001 531

stálá expozice Příběh města České Budějovice

otevřeno: celoročně: úterý – neděle, svátky: 9–17.30 hodin

Muzeum koněpřežky, Mánesova 10, České Budějovice

Národní kulturní památka

tel.: 386 354 820

stálá expozice Strážní domky, drážní strážníci

otevřeno: květen – září: úterý – neděle, svátky: 9–12.30 13.00–17.00 hodin

Tvrz Žumberk u Nových Hradů

Kulturní památka

tel.: 391 001 550

stálá expozice Lidový malovaný nábytek z jižních Čech, historie tvrze

Úředník rožmborský v baště „C“,

Lapidárium Jihočeského muzea v baštách „A“ a „B“

výstava Ryby a lidé - Rožmberkové a rybníkářství na jihu Čech a ve Waldviertlu

otevřeno: duben a říjen: soboty, neděle, svátky: 9–17 hodin

květen, červen a září: úterý – neděle, svátky: 9–17 hodin

červenec a srpen: úterý – neděle, svátky: 9–18 hodin

Památník Jana Žižky v Trocnově

Národní kulturní památka

tel.: 727 822 571

výstava Významné milníky husitství v českých a německých dějinách - Jan Žižka z Trocnova

otevřeno: květen – září: úterý – neděle, svátky: 9–12.30 13.00–17.00 hodin

Rozdělení pracovišť muzea v roce 2017

tel.: 391 001 501 – 550

Dukelská 1, České Budějovice

Ředitel

Sekretariát ředitele

Náměstek ředitele

Regionální pracoviště pro lidovou kulturu

Centrální evidence sbírek (CES), Archiv

Programové a propagační oddělení

Ekonomické oddělení

Provozně technické oddělení

Knihovna

L. B. Schneidera 6, České Budějovice

Hudební a divadelní archiv

Přírodovědné oddělení

Fráni Šrámka 4, České Budějovice

Nejnovější dějiny

Novější dějiny

Archeologické oddělení

Konzervátoři

Dokumentátor

BAREVNÁ OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Ředitel JČM Ing. F. Štangel předává květinu paní architektce Mgr. arch. Mileně Benes při vernisáži výstavy První světová válka – léta zkázy a bolesti.

Společná fotografie s hejtmankou Jihočeského kraje Mgr. Ivanou Stráskou ve fotokoutku Musea Fotoateliéru Seidel při vernisáži výstav První světová válka - léta zkázy a bolesti a Vzpomínky na sočskou frontu. Vlevo od paní hejtmanky Pavel Hroch, současný náměstek hejtmanky pro kulturu, a vpravo JUDr. Tomeš Vytiska, emeritní radní pro kulturu. Druhý zleva Mgr. Jaromír Novák, náměstek hejtmanky pro oblast ekonomiky.

Dva pohledy do prvního výstavního sálu – ukázka výtvarného řešení na výstavě První světová válka - léta zkázy a bolesti.

Ukázka instalace předmětů na výstavě První světová válka – léta zkázy a bolesti.

Muzeum si v roce 2017 připomnělo 140. výročí založení výstavou K poučení a zábavě 140 let muzea v Českých Budějovicích.

Předávání ocenění Ministerstva kultury Artis Bohemiae Amicis v Barokním sále Jihočeského muzea.
 Zleva: ředitel Jihočeského muzea Ing. František Štangl, náměstek primátora Statutárního města České Budějovice
 Ing. Jaromír Talíř, laureát Franz Badstöber, ministr kultury České republiky Mgr. Daniel Herman
 a ředitel Krajského úřadu Jihočeského kraje JUDr. Milan Kučera, Ph.D.

Křest knihy *Historická radnice* v Českých Budějovicích ve světle archeologických výzkumů a rozboru hmotných pramenů
 (Ladislav Čapek, Jiří Militký a kolektiv).

Plav, mohyla č. 4. Kamenná konstrukce mohyly (věnec). Foto D. Hlásek.

Plav, mohyla č. 3. Mohyla po odkryvu s viditelnou kamennou konstrukcí a zbytky tří hrobových jam. Foto D. Hlásek.

Budova depozitáře v Ledenicích v rekonstrukci.

Rekordní návštěvníkový betlém v rámci vánoční výstavy 2017. Bylo zhotoveno 1614 originálních papírových figurek od 1382 autorů. Jihočeské muzeum se tímto oficiálně zapsalo do České knihy rekordů.

Pohled z ptačí perspektivy na návštěvníky Muzejní noci v Žumberku.

Ukázka aranžování květin na výstavě chryzantém v žumberské tvrzi.

Stanové ležení při Trocnovských slavnostech 2017 s ukázkami tvorby dle dobových technologií z různých skupin živoucí historie.

Při Trocnovských slavnostech s velkou diváckou návštěvností účinkují různé soubory, např. Fedrfechtýři.

Jihočeské muzeum
v Českých Budějovicích

12. 11. 2017
–
11. 11. 2018

PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA
léta zkázy
a bolesti

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích
Osvoboditelův náměstí 1, 370 01 Budějovice

www.muzeumcb.cz

Jihočeský kraj, MUSEUM, TTT, TV

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích a Mykologický klub JČM
zvou na výstavu plodnic hub spojenou s poradnou pro houbaře
a vzdělávacím programem pro školy.

VÝSTAVA HUB
2.10. – 6.10.2017
(pondělí – pátek)

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích
Osvoboditelův náměstí 1, 370 01 Budějovice

www.muzeumcb.cz

Jihočeský kraj, MUSEUM, TTT, TV

Ukázky z plakátové tvorby JČM v roce 2017.

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích ve spolupráci
s Clubem sběratelů hracích karet

JEDNY KARTY NESTAČÍ
Barevný svět hracích karet

15. září 2017 – 14. ledna 2018

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích
Osvoboditelův náměstí 1, 370 01 Budějovice

www.muzeumcb.cz

Jihočeský kraj, MUSEUM, TTT, TV

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

MUZEJNÍ NOC ŽUMBERK

Trzr Žumberk u Nových Hradů, Trhové Sviny, 374 01

26. 5. 2017
17:00 – 22:00 hod.

- Živá středověká a folklórní hudba • Ukázky řemesel • Historické tance •
- Módní přehlídka • Divadlo • Program pro děti • Komentované prohlídky •
- Workshopy • Vystoupení s ohněm •

VSTUP ZDARMA

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích
Osvoboditelův náměstí 1, 370 01 Budějovice

www.muzeumcb.cz

Jihočeský kraj, MUSEUM, TTT, TV

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích ve spolupráci s Veleláníčím Slovanské republiky v Praze

VZPOMÍNKY NA SOČSKOU FRONTU

12. 11. 2017 – 31. 1. 2018

Výstavu zapůjčil Vojenský historický ústav Praha

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích www.muzeumcb.cz f i+ tv

Jihočeský kraj, Středočeský územní úřad, MZLU, Ústřední vojenský úřad pro kulturu, Úřad vlády ČR, Ministerstvo kultury, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo financí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo financí

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích ve spolupráci s Okresní organizací Českého včelařského svazu v Českých Budějovicích

LETEM VČELÍM SVĚTEM

150 let organizovaného včelaření na ČeskoBudějovicku

11. října 2017 – 21. ledna 2018

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích www.muzeumcb.cz f i+ tv

Jihočeský kraj, Středočeský územní úřad, MZLU, Ústřední vojenský úřad pro kulturu, Úřad vlády ČR, Ministerstvo kultury, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo financí

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

K POUČENÍ A ZÁBAVĚ

140

let muzea v Českých Budějovicích

9. května 2017 – 29. října 2017

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích www.muzeumcb.cz f i+ tv

Jihočeský kraj, Středočeský územní úřad, MZLU, Ústřední vojenský úřad pro kulturu, Úřad vlády ČR, Ministerstvo kultury, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo financí

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

KLEŤ a BLANSKÝ LES

– obraz krajiny, krajina v obrazech

19.5.–17.9.2017

JIHOČESKÉ MUZEUM v Českých Budějovicích www.muzeumcb.cz f i+ tv

Jihočeský kraj, Středočeský územní úřad, MZLU, Ústřední vojenský úřad pro kulturu, Úřad vlády ČR, Ministerstvo kultury, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo financí

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, město Borovany a Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Jihočeského kraje pořádají pod záštitou hejtmanky Jihočeského kraje Mgr. Ivany Stráské

TROCNOVSKÉ SLAVNOSTI

9. září 2017

13:00 – 18:00 hod.
Památník Jana Žižky z Trocnova

- Ukázka historických soubojů, zbraní a zbrojí • Řemeslný jarmark • Divadlo • Přednášky •
• Komentované prohlídky • Folková a country hudba • Lukostřelba •
- Zábavný a vzdělávací program pro děti • Ukázka požárního sportu • Living history •

VSTUP ZDARMA

Kompletní program naleznete na www.muzeumcb.cz

Obraz: Adolf Liebscher: Jan Žižka z Trocnova. Olej na plátně. (Převzato z muzeum v Táboře)

JIHOČESKÉ MUZEUM V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Otevírací doba: úterý – neděle, svátky 9:00–17:30 hodin

**JIHOČESKÉ
MUZEUM**
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Jihočeský kraj

 HASIČSKÁ
VZÁJEMNÁ
POJIŠŤOVNA, a.s.

Obsah

Sbírkotvorná činnost	8
Péče o sbírky	11
Kulturně osvětová činnost	15
Dokumentační a vědeckovýzkumná činnost	27
Ediční a publikační činnost	30
Odborná spolupráce	37
Zájmová a vlastivědná činnost.	41
Zahraniční styky	43
Další vzdělávání	46
Další aktivity, konference a semináře	47
Výstavy připravené a zahájené v roce 2017	50
Významné návštěvy v roce 2017	60
VYBRANÍ významní partneři muzea	61
Z činnosti jednotlivých oddělení muzea	62
Rozpočet a výsledky hospodaření za rok 2017	91
Struktura a stav pracovníků v roce 2017	96
Statistika návštěvnosti za rok 2017	99
Příloha 1	101
Příloha 2	102
Příloha 3	103
Příloha 4	103
Barevná obrazová příloha	105

Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2017

Vydalo: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

Uspořádala, sestavila: Helena Stejskalová

Předsedkyně redakční rady: Helena Stejskalová

Redakční rada: Doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., Mgr. Zdeněk Kletečka, PhDr. Jiří Petráš

Foto: Ondřej Chvojka, Roman Josefík, Helena Motyčková, Tomáš Svoboda, Petr Zavřel,
Zdeněk Kletečka a externí autoři fotografií jsou uvedeni u fotografie.

Tisk: Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o.

Náklad: 150 kusů

ISBN: 978-80-87311-89-9

